

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మే నెల 18-వ తేది మంగళవారము } No 40
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామనంపత్తుర వైశాఖమాస శుద్ధ షష్ఠి ౬. } సంచిక ౪౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పకారితే జలపానము యోగ్యతావ్రతులు పొందియున్నది. మహాభాష చిటి కూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
జ్వరముల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విజేతములలో కూడ వాడుచున్నాడు

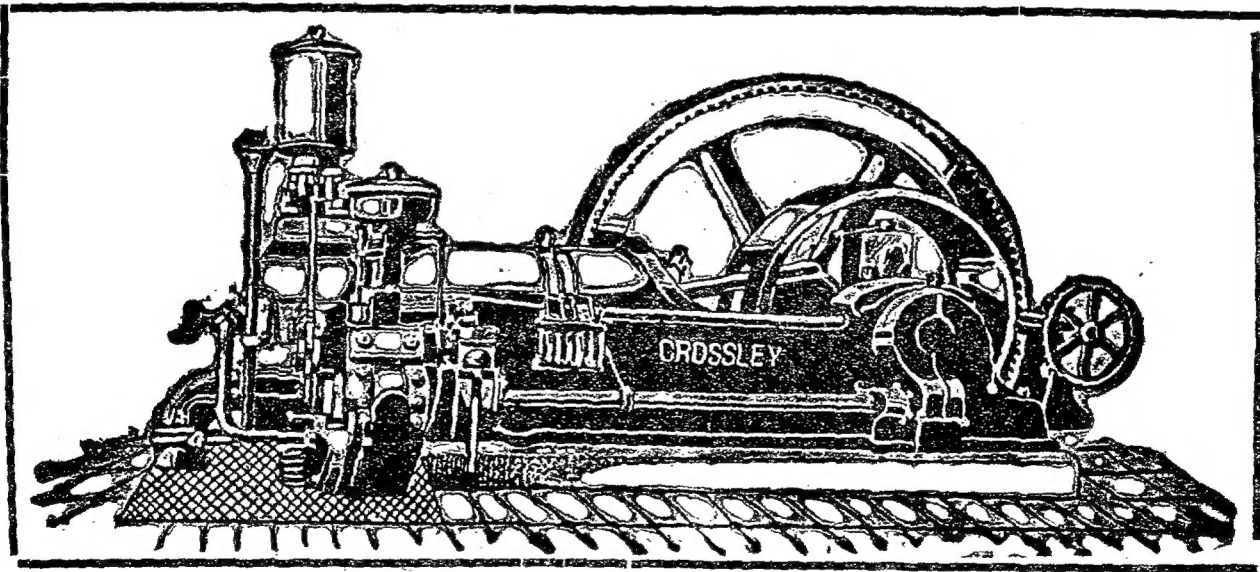
చక్కనిడబ్బీతో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

క్రాస్లీ గాసు అండ్ ఆయిలు ఎంజినుల

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యయముగలది.

మిక్కిల శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
న ప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
ల గువాటి తొ
గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండనవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైననూ నెనుపోయ్యికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యయముగలది.

ఎంజినింగు, రైసుమిల్లు స్వంత దారులు, వ్యవసాయదారులు, యంత్రముల మాకు వ్రాయకోరెదము.

క్రాస్లీ బ్రదర్సు, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Crossley Bros, (Limited) 14, Broadway, Madras.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp.

Imperial Telegraph College, DELHI.

పాలకుగంధిరేఖ్యము 3351

రక్షకునికి శ్రేయమునది. సహమహము, మేనా పాదలు, మువ్వలు యాతరచిర్యుగములు నాలబద్ధము, కీళ్లనా ప్పులు, మొదలగునానాని పొరింనును. 4 దబ్బలు చాలును. 20 రూ. డబ్బిరు. 1-4-0. వి. పి. అ. 6 1

వస్తుగుణ దీపిక

అయిదవ కూర్పు నూనెనాంకిములం తెల్ల ముద్రించితిమి ఇందు సమస్త వస్తువులు సూచించి. కొంత పొరలుల ఫలములు ఆచార పదార్థములు మొదలగు వానియొక్క గుణగుణములు జక్కగ వివరింపబడినవి. దీని సహాయమున ఆర్యాగ్యమును బడయగలరు. ప్రతికూపకాగితం ప్తీగతం మించదగినది వెల రు 5-0-0 బాప్టు కర్మల ప్రశ్నోత్తరము.

యర్రా జగ్గారావు బదర్లు, రాజమండ్రి.

విజయనగరవిశాఖకు బ్రహ్మశ్రీ మదజ్జా దాది భట్ట నారాయణాచార్యుగారు రచించిన

శ్రీ యథార్థకాండాయము

పారికథానుకూలము. ఇందు శ్రీ రామ జననము, పరివ్రజనము, పాపకాండము, ముగిసినఖ్యము, హనుమత్ కాయము, గాంధర్వవిద్యను నాట్యాసములు. పారికథానుకూలము. దీనివెల పోస్తేజీగారు 2-0-0. గాంధర్వవిద్యను నాట్యాసములు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను. 1128

సంయుక్తపరగణాల

విద్యాభివృద్ధి

అలహాబాదు, మే 16:—విద్యాభివృద్ధిని నివేదికపై ఈ సంవత్సరము జరిగిన ఉన్నతవిద్యాభివృద్ధినిగూర్చి ఈవిధముగా తీర్మానించిరి. ముఖ్యవిషయ మేమన విద్యార్థులు ఎక్కువగుట. తరగతులు క్రిక్కిరిసియుండుట. బి. ఏ. పరీక్షలలో ఉత్తీర్ణులైనవారు నాలుగు విశ్వవిద్యాలయములందును నూటికి 55 మొదలు 91.4 వరకున్నది. విశ్వవిద్యాలయములే భావనాయకులను తయారుచేయును. ఉత్తీర్ణులైన వారిసంఖ్య హెచ్చినమాత్రమున లాభము లేదు: వారియందుండు శక్తులు వృద్ధిచెందవలెను. అది చేయజాలనియెడల విశ్వవిద్యాలయోద్యమముయొక్క బాధ్యతలు, ఆశయములు అడుగంటినట్లే, అవి చెడకుండునట్లు చూచుచు ధ్యతయువారిదే. అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయము స్వేచ్ఛగా వృద్ధిపొందజాలదుగనుక ప్రభుత్వమువారు ఆగ్రా విశ్వవిద్యాలయచట్టమును ఆలోచించుచున్నారు. దానితో అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయము అడ్డంకులెరిగి స్వేచ్ఛగా వృద్ధిపొందగలదు. ప్రస్తుతము పాఠశాలలో గర్భవృద్ధి ఆర్థికముగ లాభములేదనియు పాఠశాలలను కళాశాలలను ఉద్యోగము దొరకనివారిని తయారుచేయుచున్నదనియు, అందువలన వారు దేశమునకు అపాయకారులనియు చెప్పవారికి గవర్నరుగారిట్లు జవాబుచెప్పిరి. ఈ వ్యాఖ్యానమంతయు న్యాయమైనది గానెరదు. కాని మనవిద్యాశయములకు పెరుగుటకుపీఠంగా విద్యాలయములను ఏర్పాటుచేయవలెను. రాష్ట్రములోగలగుమార్పులనుబట్టి విద్యాలయముల ఆశయములనుగూడ మార్పుచుండవలెను నిశ్చయగతము స్యము ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచునేయున్నారు. ప్రజల అసహనములకు తరచుట్లు విద్యాభివృద్ధికి మార్గముల వెదకుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

భారత కమ్యూనిస్టుపక్షము

మేనిఫెస్టోను ప్రకటించుట

“మతవిషయమునను అసహాయోద్యమమునను భిలాఫతు ఉద్యమమునను కలుపుటవలననే మతకలహములు కలిగినవి గాన మతరాజకీయ విషయములను విడదీయవలెను. మహమ్మదీయులు అధికారాపేక్షనలననే భిలాఫతు ఉద్యమమును ప్రారంభించిరి. దానినిగుర్తించియే ఆంగ్ల రాజతీయసంఘమువారు తురుష్కుల రాజ్యాధికారమును భాగిభా అధికారమును వేరుచేసిరి. అనగా నేమి రాజకీయములను మతమును వేరుచేయుటయే. అందువలన టర్కీలో అద్భుతముగ నభివృద్ధి కలిగినది గాన భారత మహమ్మదీయు లీవిషయమును గుర్తించవలెను. భిలాఫతును రద్దుపరచవలెనని కొందరు మహమ్మదీయ ప్రముఖులు చెసిన నూచన ప్రశంసనీయుముగాని ప్రస్తుతము నాయకత్వమున వహించియున్న వారి కది రుచించలేదు. భిలాఫతును రద్దుపరచినచో హిందూ మహమ్మదీయు యత్యంత వృద్ధిపొందును. భారతవాతీయోద్యమము పెంపొందును. భారతదేశ విషయములందు మహమ్మదీయులు శ్రేష్ఠపుష్కలములైనది హిందూ నాయకులు తెలుపుట న్యాయమైనదే గాన భిలాఫతును రద్దుపరచినచో యీనింద తొలగును. రాజకీయములందు దేశీయుల కాసక్తి పెండును. భిలాఫతు మున్నగు మహమ్మదీయ సంస్థ లేర్పడుటవలననే హిందువులు శుద్ధిసంఘటనలను నేర్పటుపవలసి వచ్చినది గాన మహమ్మదీయ సంస్థలు రద్దయి హిందూసంస్థలను సహజముగా నిర్వీర్యము లగును. తురుష్కులు పాశ్చాత్యులతో సంధిచేసుకొనిరిగాన నిపుడు భిలాఫతు ప్రచార మనవసరము. భిలాఫతు ఉద్యమమునలన భారత మహమ్మదీయులలో రాజకీయములం దాసక్తి కలిగినది. అంతటితో వాని ప్రయోజనము తీరింది. నుత ఉద్యమమును పట్టు దల తో యింకను సాగించినచో భారత రాజకీయోద్యమములకు ప్రబలముగ హానికలుగును. మనీదులవద్ద బాజాలను వాయింకుక పోవుట పరస్పరమైతికి సంబంధించిన విషయముగాని మతాధికార సంబంధమైనదికాదు. ఇంతవరకును చేయబడిన యొక మత్స్య ప్రయత్నము లన్నియును విఫలమైనవి. భారతదేశమున రాజకీయోద్యమములకు మతసంబంధము పూర్తిగా తొలగినగాని యొకమత్స్యము కలగదు. భిలాఫతు ఉద్యమమును విరమించినంత మాత్రమున చాలదు. కాంగ్రెసుమహాసభ యిపుడు రాజకీయముగా జీవన్ముచ్చమైయున్నది. కావున ప్రబలముగ మార్పులు జరిగినగాని యొకమత్స్యమును రాజకీయ సంస్కర్త యును ప్రబలముగా కొనసాగవు. హిందువులును మహమ్మదీయులును నగు సామాన్యప్రజలు సమానదుర్దశనే అనుభవించుట లేదా? ఉభయులును పరాధినులే యె యుండలేదా? దేశీయ విదేశీనికలకు బానిసత్వయొండలేదా? ఈదురదశలను బాగుగా బోధించినచోగాని యొకమత్స్యముగలుగదు. దినివలననే వివాదలుగాని జనసామాన్యమున వివాదాలు లేవు. మతసంబంధములును తెచ్చిపెట్టు సార్వభౌమము వివాదములును కలిగించుచున్నారు. ఆర్థికవిధానముపై ఆందోళన మొనరించి జనసామాన్యమున కట్టుబాటును కలిగించి క్రమముగా శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధపరుచుటకే మేము ప్రయత్నించెదము. దానిని తువరకును సాగింపవలెను. కావున ప్రజల ఆర్థికాభివృద్ధికొరకే ప్రయత్నింపవలెను. దానివలననే స్వాతంత్ర్యము కలుగును. అనికమ్యూనిస్టులు ప్రకటించిరి. (అ. ప్రె.)

నాలుగుభాషలనిఘంటువు

ఇందు గుమారు (5000) అయిదువల తెలుగుమాటలు ఆకారాదిగా వ్రాసి వానికెదురుగా హిందుస్తాని, ఇంగ్లీషు, ఆరవము పదములు చేర్చబడినవి. ఏదము కావలసినను వెంటనే గ్రహింపవచ్చును. ఇదివరలో ఇట్టిగ్రంథము వెలువడి యొండలేదు, ఇది చదివినచో గుమారు 5000 క్రింద క్రింద మూలములకు శక్తికలుగును. ఇది నూలులమాస్టర్లకు, విద్యార్థులకు, లాయర్లకు, గుమాస్తాకు, చరిత్రకు, ప్రమాణికులకు, పండితులకు, పానురులకు సమస్త జనులకు, మిక్కిలి యుపయోగించును. వెల 8 అణాలు మాత్రమేగాని 800 రూపాయలకు మించిన సహాయ మొనరింపగలదని నిరాపూటముగ జెప్పవచ్చును.

వేశ్యాసహవాసఫలితము

(వైద్యకావ్యము) వెల 4 అణాలు

ఇది తెలంగాణలో జరిగినవం. ఒక బుద్ధుడత్యంత తౌభ్యమున నమింప త్రమగూడక తెల్లుటయు నాతని కుమారుడు వేశ్యాలోలుండై తద్విత్తమంతయు వేశ్యకర్పించి తుదకు దానిచే వెడలగొట్టబడి యడవుల పాలైపోవుటయు, మిక్కిలి చక్కవ్రాయబడినది. లుబ్ధుడనము, వేశ్యామాత్మవర్ణనము జరుపుచో నవ్వు పుట్టగూడదు. ఇందలి నీతిశ్లోకగార పద్యములు చదివి తీరవలయును. ఇది చదువ మొదలిడుచో పూర్తియగునవతను విడువ బుద్ధిపొడవదు.

చిరునామా:— దాసరి లక్ష్మణస్వామి పితాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

మా త్ర కో శ వ్యా థు లు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)

అను రోషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాపీలయ్య ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని మందుల పాత్రలందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు దొరకును

ప్రాసిక్టసు కాపిలినవారు ఈ దిగువ చిటానునకు వ్రాయవలెను.

C. T. Hart & Co 46, Singarecharl Street Triplicane Madras

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు

యాలికలయొక్క వివిధభాషామూలముల వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 85000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇదియన్నచో వై శబ్దార్థనిఘంటువు అనబోధిని మున్నగుగ్రంథములు అక్కరలేదు. క్యాలికోలెండు వెల 3-4-0 లు.

భస్మపదీయ

2454

అను అనిజభస్మరాజము ఇందు సమస్తభిజములు కుద్ధిచేసి భస్మములు చేయు యాచారి ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. తు 1 కి రు. 500 కిమ్మతుగల భస్మములు జూడ గలవు. క్యాలికోలెండు వెల రు. 2-0-0

రా. సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

S. U. Narayanachary & Co, Choukhamla Benares

మొదటిగిరి అన్నిరకముల పట్టుబట్టెలు, రుద్రాక్ష, కిడ్లలు అమెరికన్ సోనామెంట్ మొదలగునవి కోరికచానికి సరియైన ధరలకు వి. పి. చూడముగా పంపబడును. మంచి పట్టుబడి యును 1 కి రు. 7 నుంచి 10 వరకు రు. దాక్ష 110కి వుండేసరం 1-కి అణాలు 1 నుంచి రు. 110 లు. 32 పూసలుపున్న కంజీ1-కి అణాలు 8 నుంచి రు. 10 లు గొరిశంకరపూస 1-కి రు. 1 కి నుంచి 25 వరకు 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ముముల పూస 1-కి రు. 2 నుంచి 30 లు పాత్తి పంచెలు 7, 8 మూక 1-కి రు. 7 నుంచి 11 లు పట్టు పంచెలు మూర 10, 12, 13 రు. 14 నుంచి 15 లు తెలంగాణ రకం చీరలు జవేపని చేయబడినవి. 21, 16, 18మూర దుంచురకం, రు. 10 నుంచి రు. 150 వరకు. 12, 16 మూర బసారక్ చీర 1-కి రు. 25 నుంచి 150 లు చిన్న పిల్లలు అడతగిన ఇల్లడి సామానులు 32 ఉప్పులంబె పెట్టె 1-కి రు. 1-8-0 మర్రారకం 2-కి అన్నిటకీ పెట్టెలు 5-0-0 ఇంకా కావలసిన సామానులకు మాకేటలాగు ఉచితము. యున్. యు.నారాయణాచారి కంపెనీ, నల్లకంభ-కాశీ.

స్వాతంత్ర్యకావ్యము-సంజాబు సమస్యలు

రాజా హరింద్రనాథు (యం. యల్. సి) గారి యువనాటకము

లాహోరు, మే 15:— నేటిసాయంత్రమున యం. యల్. సి. రాజాహరింద్రనాథుగారు వచ్చే ప్రాచ్యుత్పరికమిషను, పంజాబు సమస్యలగుర్చి లాహోరులో తిలక్రాజ్ కీయ సిద్ధాంతసంఘము నెదుట మాట్లాడుచు వచ్చే ప్రాచ్యుత్పరి కమిషను పంజాబువిషయమై యాదిగువసమస్యలను విచారించవలసి యందునని చెప్పిరి.

(1) రాష్ట్రములో కేవలము ఆధిక సంఖ్యాకులుగా నున్నట్టిగాని లేక యితరసంఖ్యములతో పోల్చినపుడు ఆధిక సంఖ్యాకులుగా నున్నట్టిగాని ఒకసంఖ్యమునకు శాసనసభలో సాంఘికాధిక్యమును జూపుటగాని లేక ఉద్యోగములం గున్నతనపుల నధిష్ఠింపటకుగారి ప్రత్యేకసౌకర్యములను కలిగింపలేవా?

(2) అందరియొక్క సమ్మతముమీద కొన్నికొన్నిసంఖ్య ములకు ప్రత్యేకముగా వేరువేరునియోజకవర్గాలు లాసంగబడినవి. అటువంటి నిరాశ్రితపరిణామైన నిబంధననుండి యిప్పుడెందుకు తొలగిపోవలెను?

(3) జనసంఖ్యలో మూడవవంతువారు తక్కినరెండువంతుల తరపున ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటగాని ఎన్నికలను తమ పలుకుబడి నుపయోగించి చూర్బుటగాని అధికారమివ్వవలసి నదని అడిగినప్పుడు వారికట్టి యధికార మొసంగక పోవుట న్యాయమా?

(4) రాజకీయాధికారమును ఇతరులెవ్వరికినిగాకుండ వలె పారంపర్యముగా పోరాటములు నిలుచునట్లు గ్రామములలో నుండు కొన్నివర్గములకు మాత్రమే యొసంగుట న్యాయమేనా?

(5) పౌరత్వపుమాక్కుల యందును ఇతరమైన లాభకరములగు ఉద్యోగములందును ఆధిక సంఖ్యాకులతో బాటు అల్ప సంఖ్యాకులకు గూడ తగిన అవకాశ మియ్యకపోవుట న్యాయమేనా?

(6) ఆధిక సంఖ్యాకులగుల సంఖ్యముల కొసంగబడిన ప్రత్యేకసౌకర్యములు లాభకరంబునా? బాటును రాష్ట్రములో నిర్బంధప్రాధమికవిద్యను ప్రవేశపెట్టి పిమ్మటకూడ అట్లే నిలిచి యుండునా? కానిపక్షమున నిర్బంధప్రాధమిక విద్యను రాష్ట్ర యస్సాతంత్ర్యమునకు ముందు ప్రవేశపెట్టవలెనా, తరువాత ప్రవేశపెట్టవలెనా? తరువాత ప్రవేశపెట్టవలెనని సీప్రత్యేక సౌకర్యములు శాస్త్రవిజ్ఞులు గావించు జేయుటకు రాజ్యాంగ విధానమునం దేమియోర్పాటుగలదు.

(7) రాష్ట్రములో గొప్ప రాజకీయాధికారము కావలెనా లేక స్వల్పాధికార మిటే యొసంగబడుచుండవలెనా యని ఆధిక సంఖ్యాకులు గలసంఘముల నడుగుట న్యాయమగునా కాదా? రెండు నొసంగుటను మాత్రము తేటపడదు.

(8) నేను చెప్పినదానికి అభ్యంతరములేమి? దానినంగీకరింపకపోయినట్లైన మరెయ్యక మార్గమెట్టి?

(9) పౌరత్వపు మాక్కులు వర్ణాశ్రయ భేదముల మీద ఆధారపడియున్న ఏదేశములోనైనను ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వము కలదా, ఉన్నయెడల ఏది, ఎచ్చటనున్నది? పౌరవోద్యోగము లేకుండ అట్టిదేశము చిరకాలము ప్రభుత్వమును కొనసాగింప గల్గినదా?

తమ విషయమై రాజా హరింద్రనాథుగారిట్లుచెప్పిరి— సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడక పూర్వమున్నటువంటి ఏరాజకీయ పక్షములోను నేను చెరియుండలేదు. ఇదివరకున్న అభిప్రాయములకు నే నేమాత్రమును కలతజేయలేదు. కావున నారాష్ట్రములో సంస్కరణములెట్లు పనిజేసెనని నేనే ఎక్కువబాగుగా గ్రహింపగల్గుదును. మదరాసులో సంస్కరణము లెట్లు పనిజేసినవో నా మదరాసు స్నేహితులే చెప్పవలెను. అరాజకాని విషయమై నాకంత బాగుగా తెలియదు. ముకాతడిట్లు చెప్పెను.

పంజాబు శాసనసభా విభాగమును గూర్చి ఖండించుచు నే నెప్పుడధికారుల నడిగినను ఆధిక సంఖ్యాకులయెదుట అల్ప సంఖ్యాకులు ఒప్పుకొనవలసిన సత్యమెప్పుడును నా మాఖముయొడుటనే చెప్పబడుచుండెను. కావున రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన పక్షమున రాజాంగము ౧౫ వలలో సమానత్వమే ముఖ్యంకముగా చేసినదానికే మంత్రగాని ఏకావసరభగాని అడ్డుచెప్పుకుండ జేయవలెను నేనుచెప్పేడిషరతులను రాష్ట్రములో ఆధిక సంఖ్యాకులం హిందువులంబ

నల్ల పి. త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారి ఆధికోత్సవము

స్మారకభవన ప్రారంభోత్సవము పాలుగల్లు రాజాగారు జరుపుట

రాజాగారు జరుపుట

గొప్ప ఊరేగింపు

శ్రీ శ్రీ నల్ల పి. త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారి ఆధికోత్సవము నిన్నటిదినము చన్నపురియందు జయప్రసాదముగ నిర్వహించబడెను. ఎగ్జుకునందలి శ్రీనివాసదేవాలయమునకు వచ్చుచు 12 గంటలకు ఆరేపణాధికర్యము యధావిధి జరుపబడెను. పట్టామండలి చాల దేవతలను అభిషేకములు గావించబడెను.

సాయంత్రము 6-80 గంటలకు మన్రో శిలావిగ్రహము ఐస్టనుండి కన్యావాలలన్ క్లబ్బువల నూతనముగ స్థాపించిన శ్రీ త్యాగరాయ స్మారక భవనము నొద్దకు గొప్ప ఉత్సవము బయల్పడెను. శ్రీ త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారి పటమును బాంగ నలంకరించిన యొకమండపమునందు పలువిధవాద్యములతోడను, వాణ సంఘాతోను, నయనావంతకరముగ ఉన్నవారుగావించి 7-50 గంటలకు త్యాగరాయభవనము నొద్దకువచ్చి జేరిరి. పిదప 8 గంటలవరకు సభ జరిగినది. సభయందును ఉత్సవముందును పట్టామండలి ప్రముఖులనెవ్వరి పాల్గొనిరి సభ్యులకుపుష్పములు పంచిపెట్టబడెను. భవనముంతయు పూలచెట్లతోడను, పతాకములతోను, విద్యుద్దీప్తములతోను బహురమ్యముగ నలంకరింపబడియుండెను. గొల్ల వానుగంటి రామారాయణింగారు సభ కధ్యక్షులవహించి భవనముయొక్క ప్రారంభోత్సవమును గావించుటకు ముందుగ కొలదినిముసములు మాట్లాడుచు త్యాగరాయ స్మారకచిహ్నము నేర్పరచవలసినదని తీర్మానము గావించిన 12 మాసములలో పుగనే ఆ తీర్మానము నింతత్వరలో కార్యరూపమున గన్పరచజేసినందులకు త్యాగరాయ స్మారకచిహ్న సంఘ సభ్యులను కొనియాడిరి.

“స్వతంత్రమునకు సంబంధించిన ముద్రణాలయమును, పతనమునందును, పట్టణేతరవాసుల వసతిగదులను ఒకేస్థలమున దుండవలయునని తమ నాయకుడగు త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారి యాశయమై యుండెను. ప్రస్తుతము స్థాపించియున్న స్మారక భవనము దీమాటికిని వసతిగలదు.

శ్రీ శ్రీ త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారు ఒకానొక యుద్యమము కొరకే జీవించియుండెను. ఆయుద్యమము కొరకే గతించెను. జనసామాన్యముయొక్క సాంఘిక, రాజకీయ పరిస్థితుల మిగుల హీనముగనుండెనని ఆతడు తొలుతనే గ్రహించెను జనసామాన్యముయొక్క స్థితిగతుల తంతకాలము అభివృద్ధియందు లేవో అంతవరకును ఎట్టి రాజకీయ సౌకర్యము లాసంగినను అవి యన్నియు పూర్వమునుండియు ఉద్యోగముల ననుభవించుచుండిన యొక ప్రత్యేకసంఘముయొక్క ప్రాముఖ్యతను వృద్ధిజేయుటకే తోడ్పడునని తలంచెను. అట్టి స్థిరసంకల్పముతో నీడక్షిణ ఇండియా బ్రాహ్మణేతిరోద్యమమును ప్రారంభించెను. తమ కధోగతినీ గలుగజేయు పక్షమునకు సాయము జేయవలనని ప్రజలకుదోషించెను. అతడు గొప్ప దేశభావనా, ధర్మ తత్పర్యము, రాజకీయ పరిజ్ఞాతలతోడ తమ తరగతికి జేరినవాడు. 6 సం॥ క్రితము ఇతర నాయకులు కనుగొనజాలని విషయముల నాశ్రయ తెలిసికొనజాలు దూరదృష్టి గలిగియుండెను. రిస్సాకోనిపు సమాకారమే కర్తవ్యమనినారు త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారు (వినుడు, వినుడు) ప్రభుమున సహాయ నిరాకరణనాచులగ నున్నవారు స్వరాజ్యవాదులైరి. స్వరాజ్యవాదులలో ఆధిక సంఖ్యాకులు రిస్సాకోనిపు సమాకారవాదులు, రిస్సాకోనిపు సమాకారవాదులకును డక్షిణ భారత లిబరల్ ఫెడరేషనువారి కార్యక్రమమునకు ఎన్నదగిన భేదమేమియులేదు. ఉన్న అల్పభేద మేమనిన దక్షిణ భారత లిబరల్ ఫెడరేషనువారు అన్ని సంఘములవారికిని సమా

కొందురాయని అడుగుచున్నాను. నేను చెప్పినవిషయములు చెడవాయనియు అవి లేనంతవరకు రాజకీయాభివృద్ధి నావవలె నాయనియు పంజాబులోను మదరాసులో నిష్పాతముల తిరుగబాటును మీరు చూచుటకు సిద్ధముగానున్నారాయనియు పంజాబీయూను స్వరాజ్యవాదులకు తదితరుల 1 అంగము భేదమైనదానికి చెప్పేడి ఆభ్యంతరములను నేను కొంతవరకు గ్రహింపగలను. వానికి జవాబుచెప్పగలను. కాని వేరేరకు సంఘము లేమి చెప్పెదరో నేను వినుగోరుచున్నాను. (అ. ప్రె.)

వానకాశముల కొందఱును గొల్ల వానుగంటి వారి కోరుచున్నారు. (వినుడు, వినుడు)

శ్రేష్ఠిగారి భవనమును ముగించుట. రాజకీయవేత్త. సత్యమును, సత్యమును గావించుటను జీవించు గడుపుట సంభవముగా వచ్చును. శ్రేష్ఠిగారు గునితలవలె నిర్భయములకును అంగభాటులు నుండెను. తాను గొప్పవాడని ఎన్నడును వాగింపకుండెను. అలాగారు బల్యము స్మారక భవనమును దీప్తికాలము నిలచి శ్రేష్ఠిగారి జీవితాదర్శములను ప్రజల మనోభిమతిను తోడ్చుకొని యని కోరిరి. భవనమునందలి ప్రాంగణమున త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారి పేరిటను కుడి, ఎడమ బాగముల రాత్తకు నాయకుల కొల్లాపూరు మహారాజ భద్రతతిగారి పేరిటను వియంబగునని బల్కిరి.

పి. త్యాగరాయ భవనమున కేరలిన పిదప శ్రేష్ఠిగారి పటమునకు హారతిలావంగులతో సభ ముగిసెను.

భవనోత్సవము చలయములు

ప్రభుత్వమువారి విన్నపము

బాల్కన్, మే 15:— బీహారు డివిజన్ ప్రభుత్వమువారు ఈదిగు విన్నపము ప్రతిపత్తు ప్రచురణార్థము పంపియున్నారు. ప్రజలను భువనోత్సవములను తిరిగిమరచుచు చేయుచుండు చలనాల గోధునున్నారు.

అలహాబాదు లోక సమితి ఒక ప్రహేళికానే కట్టబడి యున్నది ఇది 12 కళాబళుల పురుష కట్టబడినది. వీనిలో ముఖ్యమైన ఆలయముల పాక్షాతి గంగరాజ ఆలయములకూడ చాలగా శిల్పి కావ్యరచనలు చేల్లకొనుచున్నవి. చారిత్రకముగ చాల ముఖ్యమైన ఖిల్దీబాద్ లోని నాగరికతను చూచించుచున్నది. ఇది నాగరికతను చూపించుచుండెడి దేశాధిపతి కరమే.

మరాఠ్ ప్రదేశ 15:— ఈ గూడయలగును. క్రిందటి 10 మాసములలోను బాల్కన్ గు 17000 మాత్రమే. మరమహాంకు గారిచలన మొత్తము 40 కేలమునది. ప్రభుత్వము 20 కేలము నంగీకరించినది బాల్కన్ 10 కేలు అప్పుడే ఖర్చుపెట్టబడెను. ఇప్పటి అవసరమునుబట్టి 75 కేలు య సమకట్టుచున్నారు. రాష్ట్రమునందు పిందువులగాక దేశమునందు హిందువులందరును చందాల సంపాదన చందాలను ప్రాజెక్టులకర్పరగారికి పంపవచ్చును. వారే దీని కార్యకర్తలుగా నున్నారు. అ. ప్రె

తిరువనంతపురము.

ఇననరకన్నిగ్రంథాలము ప్రచురించినట్లు తిరువనంతపురం ఉత్సవమును నాణ్యముగ ఉత్సవముగ తిరువనంతపురమున రంగరామరాజు వనాశ్రమ స్వామివారి ఆశ్రమమున గత మాసమున 21 తేదీన. మే 8 తేదీన 1929. చాత్రములైనవారు పెక్కుండు శిష్యులువచ్చియుండెరి. కైంకర్యపరుల కందరికిని సంభావనల నిశ్చయిరి.

వినుడు, మహామహానరక శేను పోలేడు

14-5 25 తిరువనంతపురము 18 న గుంటూరులో జరిగిన వైశ్య వ్యాపారుల సదస్సును పాల్గొనినట్లు ప్రచురణ కొనబడినది. మి. డబ్ల్యు. కె. శ్రీనివాస పౌరపాలకు నా పేరు ప్రాగ్ దళంబుగలదు. గుం అంగురముమై నాకు యే విధమైనానుట దోషముగలది. నేను శాశ్వతముగా గ్రామం పనియుండెదెక్క సమూహములగా ఏనూరు కావరములు మూరా జశ్రీ మాటలు చెప్పింది పుగలు నాకు బంధువులు అయినందున వారిలో ముట్టాడులను కట్టి నా. తిరిగి అప్పుడే వచ్చి నాను.

వాదర్ల వెంకటసుబ్బయ్య

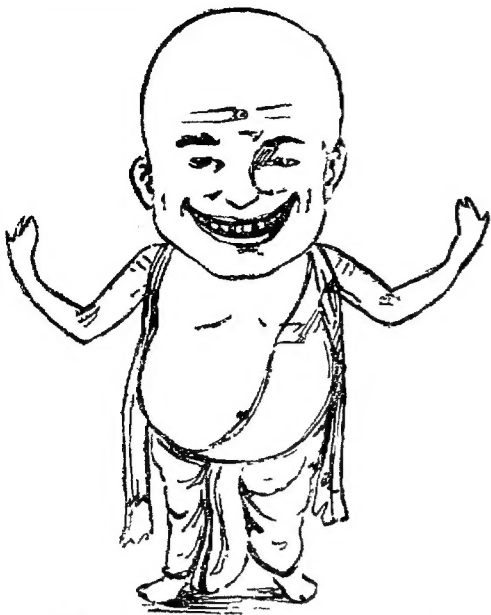
గురుదేవుల

అక్షయభార్యల కుమారుల 10-4-0 లు వెలగల పోస్టేజి పంపువారికి “గురుగక్షిణ” యను చర్యకావ్యము నువితముగా బంపించును. ఈ పుస్తకము 16-4-26 చుటకు మాత్రమే. మేనేజరు ఆంధ్రగ్రంథాలయ ముద్రాకరణాల దెజవాడ అని వ్రాయవలెను.

మహామహానరక శేను పోలేడు

పాకి, రిగి “బాల్కన్ గుం” దీప్తికా అయ్య కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది. 1929. 4/5/29.

Spencer & Co. Ltd., Madras & Branches

అంధ్రవత్రిక

(అంధ్రవత్రిక ప్రత్యేకం)

కృతి

ఒకడు:—నేను క్రొత్తగా జేసిన కృతిని ఇంతకుముందు విన్నావా!

మరియొకడు:—ఇట్టివల వివరముగాని ఇరవై సంవత్సరాల క్రిందట విన్నాను. అప్పుడు ఇంకొకరు చేసినట్లు చెప్పారు.

పిల్లి

హోటల్ వాడు:—ఇంకా ఏమి కావలెనండీ?

రామయ్య (వినుగుతో):—పిల్లి ఒకటి మాత్రం తక్కువగా వుండండి.

హోటల్ వాడు (ఆశ్చర్యంతో):—పిల్లి ఎందుకయ్యా?

రామయ్య:—పొరవేసే అన్నాన్ని తినడానికి.

నాటకశాల

బంట్లం:—అయ్యో, గ్యాలరీమీద బాగ్ లాగా కూర్చోండి. కిందపడబోకండి.

శ్రీశ్రీశ్రీ:—ఏమి అట్లా చెప్పాడున్నావు?

బంట్లం:—మీరు పడితే, కిందవుండే ఖరీదుగల మర్రిలు విరిగిపోతాయి.

ఫీజు

ఎల్లయ్య:—ఏమిదిగలుగావున్నావు?

పుల్లయ్య:—డాక్టరుపిల్లి పంపించాడు.

ఎల్లయ్య:—మొదట మాట్లాడుకోలేదా?

పుల్లయ్య:—మాట్లాడాను, నాజబ్బు కుదిరిస్తే నాకున్న చంతా ఇస్తానన్నాను. అందుకు విరుద్ధంగా, నూరు రూపాయలు చార్జీ చేశాడు.

ఖరీదు

అంగడివాడు:—అయ్యో, ఇవ్వాలి నెయ్యి ఖరీదు పెరిగిందండీ.

కొనేవాడు:—అయితే నిన్నటి నెయ్యి ఇయ్యండి.

కష్టం

కొత్తపొలీసువాడు:—రాత్రి గస్తీ తిరగడం చాలా కష్టంగాదా?

పాతవాడు:—ఏం కష్టంలేదు. దొంగ ఎవరయినా కనబడితే, నిద్రబోతున్నట్టు నటిస్తే సరి, మనజోడికిరాదు.

ఉపన్యాసం

సోమయ్య:—అయ్యో, మీరు ఉపన్యాసం ఇచ్చినపుడల్లా, నాకు ౦ బుద్ధి పుట్టుతుందండీ.

ఉపన్యాసకుడు:—పంతోమేమే. అయినా ఇతరుల పుపన్యాసాలకు ఎందుకుకూడా రాకూడదు?

సోమయ్య:—తమరు ఉపన్యాస మిచ్చేరోజున చోటు తప్పకుండా దొరుకుతుందండీ, ఇతరులస్తే, దొరుకుతుందని నిశ్చయం లేదండీ.

ఇంగ్లీషు

ఉపాధ్యాయుడు:—రాత్రి ఇంగ్లీషు పాఠం ఎందుకు చదవలేదు?

విద్యార్థి:—రాత్రి నాగొంతు బొంగురు పోయిందండీ. తెలుగే తిన్న గామట్లాడలేకపోయాను.

లక్ష్యం

భార్య:—నేను ఏపనిజేసివా, మీరు చూడనేచూడరు. నేనంటే మీకు బాత్రిగా లక్ష్యంలేదు.

భర్త:—నీవు అట్లాఅనుకోవద్దు. నీవుచేసిన రొట్టె నాపండ్లకు సాగ్యంకాలేదు. రాత్రిఅంతా, దానినిగురించే ఆలోచిస్తున్నాను.

పాలు

పాలవాడు:—పాలు బాగున్నవా?

యజమానురాలు:—సగంనీళ్లు సగంపాలు కలిపి పిల్లలకు పోయ్యమన్నాడు, వైద్యుడు. ఆకష్టం నాకు లేకుండా, నీవే సరిగా కలిపావు.

కుక్క

ఉపాధ్యాయుడు:—కుక్కను గురించి వ్రాయమంటే నీవు వ్రాసింది కృష్ణయ్య వ్రాసింది ఒక్కటిగావుంది. కారణమేమిటి?

రామయ్య:—మే మిద్దరం ఒకటే కుక్కను గురించి వ్రాసివుంటామండీ.

గుర్తు

ఒకరు:—పిచ్చయ్య ఇంట్లోవున్నాడా అండీ?

ఇంకొకడు:—ఇద్దరు అన్నదమ్ములకూ ఒక్కటే పేరండీ. మీకు ఎవరు కావాలి?

ఒకడు:—నావల్లో చల్లెలున్నదే, ఆయన కావాలేనండీ.

గంట

బాటసారి:—ఇప్పుడెన్ని గంట లయిందండీ?

గ్రామస్థుడు:—పన్నెండు సరిగా అయింది.

బాటసారి:—ఒక్కవయిం దనుకుంటాను.

గ్రామస్థుడు:—మావైపున, ఇంతకన్న ఎక్కువకాదు. ఎక్కువయితే మల్లీ ఒకటితో ప్రారంభమవుతుంది.

ఏడుపు

వకీలు:—అయ్యో, నాక్లయింటుపై కనికరం చూపించాలి. తిండికి బాత్రిగాలేక, రెండూరూపాయలు తీసుకున్నాడు. దొంగతనం చెయ్యలేలమకుంటే, అక్కడనోట్లుకట్ట కనపడుతుంటే కాజేయ్యక పోయినాడా?

ఇంతలో మద్దయి వెక్కిరిచెక్కి ఏడవడం మొదలుపెట్టెను.

మేచ్చపిల్ల:—ఎందుకు ఏడుస్తావు?

మద్దయి:—నావకీలు చెప్పిననోట్లుకట్ట నాకు కనపడలేదని.

ఎట్టధోవతి

పట్టణవాసుడు:—మీరవు నన్ను పొడిచింది. అటు వంటిదాన్ని ఊరిమీద వదలి పెట్టావేమి?

పల్లెటూరివాడు:—నా ఆవు మంచిదేనండీ. సామాన్యంగా ఎవరినీ పొడవదు. మీరు ఎట్టధోవతి కట్టుకోవడంచేత, బెదిరి ఉంటుంది.

పట్టణవాసుడు:—ఎట్టధోవతులు పట్టణాలలో మోటయినవి. పల్లెటూళ్లలో ఆవులకుగూడ ఎట్టపడ్డ అంటే యింత అయిష్టమని, నేను అనుకోలేదు.

పటం

వర్తకుడు:—ఒక్కపటానికి ఇంత ఖరీదు చెప్పితే ఎట్లా గండి కొనుక్కోవడం?

చిత్రకారుడు:—పటంవ్రాయడానికి కావలసిన పరికరాలే, ఎంతో ఖరీదండీ.

వర్తకుడు:—అయితే నేను రంగుసప్లయచేస్తాను. మీరు రోజుకూలీ పుచ్చుకోండి.

లాభం

కొడుకు:—క్లాసులోకల్లా తెలివిగల పిల్లవాడికని మా మేష్టరిచ్చిన రూపాయి నాకు దక్కకుండాపోయింది. (అని ఏడ్చును)

తల్లి:—పోలేపోయిందిలే. ఇదిగో యీరూపాయితీసుకో. ఎక్కడ పారేశావు? ఎందుకుపోయింది?

కొడుకు:—క్లాసులోకల్లా తెలివిగలవాడిని నేనుకాదు కాబట్టి.

వని

యజమాని:—ఏమయినా పనిచేసుకోరాదా, బిచ్చం ఎత్తకపోతే?

బిచ్చగాడు:—నాకు రెండుకష్టాలు ఉన్నవండీ.

యజమాని:—ఏమిటవి?

బిచ్చగాడు:—లేనికపనిచేదామంటే నాకు వట్లబరు వండి. కష్టమయిన పనిచేయడానికి, నావట్లు లేలికండి.

పద్యాలు

కవి:—నేను వ్రాసిన పద్యాలుబాగున్నవా?

సంపాదకుడు:—బాగేమిటి? వానిలోని సారంగ్రహించడానికి బ్రహ్మకయినా సాధ్యపడదు.

దొంగ

యజమానికి మెళ్ళకువచ్చెను. సామ్యుకోసం దొంగ ఇల్లంతా వెతుకుతుండెను.

యజమాని:—ఎందుకు వెతుకుతున్నావు?

దొంగ:—సామ్యుకోసం.

యజమాని:—మంచిదే మన ఇద్దరంకలిసి వెనుకదామా?

గాలి

భార్య:—వైద్యుడు గాలిమార్చమన్నాడు.

భర్త:—పంకా తిప్పుతానులే.

చక్కదనం

ఒకడు:—పాటకురాలు చాలా చక్కనిదండీ.

ఇంకొకడు:—అవునుగాని, చక్కగా పాడలేదండీ.

తాడు

పిచ్చయ్య:—నీళ్లలో మునిగిపోతున్నాను. తాడుబెట్టి పైకి లాగువయ్యా.

దర్జనాడు:—మీనడుముకొల్ల ఎంత?

పొరబాటు

ప్రయాణికుడు:—గడిమారం గంటలు కొట్టినట్టుంది ఎన్ని గంటలండీ?

రైల్వేపార్శు (ఆశ్చర్యంతో):—అది ఏదో పొరబాటుండీ. నాకు తెలిసినంతవరకు, ఈస్టేషనులో గడియారాలు ఎప్పుడూ తిరగలేదండీ.

శాసనం

విద్యార్థి:—ఈశాసనం ఎక్కటిదండీ?

పండితుడు:—మూడువేల ఏండ్లనాటిది.

విద్యార్థి:—మీరు వట్టి ఛాందసులు. ఇప్పుడింకా 1926 సంవత్సరమేగదా.

ప్రకటన

కృష్ణాజిన్స్ట్రక్చర్, గుడ్లవల్లేరు లోకల్ కోఆపరేటివ్ యూనియనులో ఒక గుమాస్తా ఉద్యోగం ఖాళీగా యుండియున్నది. నెల 1 కి రు 15/ల జీతం యిచ్చెదరు. స్కూలు ఫయినల్ పరీక్షలో గెలుపొందిన వారుగా నుండవలెను. అట్టివారు యీనెల 20 వ తేదీలోపల మాకు దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను. గుడ్లవల్లేరు గుడ్లవల్లేటి వెంటటరత్నం ప్రసీడెంటు.

కౌను థియేటరు 2253

15-5-26 శనివారమునండి 18-5-26 మంగళవారమువరకు ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు. సాల్ 6-15 గం, చాల్ 9-30 ని॥ ప్రతి శని, ఆదివారములందు ప్రత్యేక మాటనిగలదు

మధ్యాహ్నము 3 గం-15 ని

మదన్ థియేటరు లిమిటెడ్ వారు మొదటివారము 1, 2, అందు 3, ఉపకథలు లేక 7 భాగములు పతీస్ అద్భుత ఇంటి వెలుపటి సీరియల్ లోని

"మా నురాణి" ని

ప్రదర్శింతురు

రాణిరూత్ రోలండు ప్రధాన కథా నాయకరాలు ఇది పతీస్ శిరియలునందు చాలగొప్పది అనేక ఇతర ఫిల్ములు కూడ చూపబడును

గాంధీ దైవజుడు

జాతకనాసలు లేక ప్రశ్న వ్రాయు కాలము లేకపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రు 10.0 వై ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. ఒక సంవత్సర మా భవిష్యము వ్రాయు. రు. 2-0-0 వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాల (మొత్తం తిరుత్రణి, ఎన్నోమణి)

హిందూ మహామధ్య సమస్య

వరస్వర శాశ్వతము

మాలవ్యాగారి యువనానందము

శిల్పి, మే 17:—బుధవారమునాడు హిందూశాశ్వతలో హిందూమహామధ్యసమస్య వారిశాశ్వతలయనువిషయముపై పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు పన్నెండవ రోజు.

మాలవ్యాగారు తమకు ఈకలకత్తా అల్లరులవలన చాల విచారముగలిగినదనిరి. వీలననవనరముగ నిర్దోషులగువలపురు మడిసిరి. ప్రజలు ఆవ్యాధియను కష్టములకు పాల్పడిరి. చాల ఆస్తినివ్వమయ్యెను. ఏసంఘమువారి వాయకులు ఆసంఘమునకు గలిగిన నష్టములచూచితిని తమతమ మతములు అనుమాత్రమైన ఈఅల్లరులవలన వృద్ధికివచ్చినవా? యని యాలోచించుకొనుదు. ఎవరో గూండా లీ అల్లరులకు కారణమనుట నేనమ్మును. వారికి తప్పభిప్రాయముగలిగించి మత్తెక్కించుచుకొనినది విద్యాధికులే. సామాన్యజనులందు ఎన్నడును వైషమ్యభావములను వృద్ధి పొందింపకుదు, ఏసంఘవాయకులు ఆసంఘమునకు వారువారు చేయుతప్పులను వెల్లడించుచుండవలెను. ఆర్యసమాజోత్పన్నముపై ఏదీయో పడవేయుటవలన ముగిదుపాడుచేయుటయెను. దేవతాస్థానములను ప్రార్థన స్థలములను పాడుచేయుటను ఖండింపవలెను ఇకముందట్టిపనులు జరుగరాదు. మహమ్మదీయులచేయవలెనని ఆలయమును పాడుచేయగా హిందువుల కాగ్రహము గలిగి ముగిదును వాతము చేసిరి. ముగిదు - దేవాలయములును గుర్తూరాలును 7 ముగిదులను ఈవిధముగా వాతము చేయబడినవి. కథయంతయు విచారించదగినది. జాతికరమైనది. ముగిదుల యెదుట వాయిద్యముల నాపుటకు మహమ్మదీయులకు హక్కు గలదను తప్పభిప్రాయ ప్రచారమువలన గలిగిన అపాయము. చాలమంది మహమ్మదీయ వాయకులు శుద్ధి సంఘట నోద్యమముల గూర్చియు మహావీరదళములగూర్చియు తప్పభిప్రాయములను ప్రచారముగావించుచున్నారు. ముఖ్యముగా మొన్న జరిగిన భిలాఫతుసభలందలియువనాస్థానములచాలయు ప్రేకపూరితములైనవి. అట్టివివాయకులేచేయుటవలనచాలవిచారకరముగా నున్నది. తరువాత సంఘాతముని కూడిక యనియు

దానికి రెండు ఉద్దేశము లనియుచెప్పిరి. 1. హిందువులను ఆత్మరక్షకార్థము కాగ్ర త్రదీసికొనవలసినదని హెచ్చరించుటయు 2. తన్ను తన పొరుగువారిని హిందువులుగాని మరియొకడుగాని రక్షించుటకును సాంఘిక మత్తెక సంస్కరణలను హిందూ మతమందు తెచ్చుటకును బాలా వివాహములు మాన్పుటకును కఠిన పరిశ్రమకుత్సాహము కలుగజేయుటకునువీర్యపరులైనది. సంఘాత ఉద్యమమందు ఇతరులపై దాడియను యుద్ధములేలేలేదు. విషాదకరమగు ముల్తాను తిరుగబట్టయినతరువాత పొరుగువారు తనమును ఆపుటకుపొరకకులగుఅన్ని సంఘములనుండివీర్పాటు చేయవలసినదని కోరితిని. దీనిని కాంగ్రెసు వారు ఆమోదించిరి కాని ఆచరణలోనికి రాలేదు. ఒకటి తరువాత ఒకటిగా కావలెననిచేయుచున్న హిందూవులపై దాడులవలన హింపులు తమ మహావీరదళములను స్వరక్షకార్థమును హిందూమహాసభవారి తీర్మానములను ఆచరణలో పెట్టుటకును యేర్పాటు చేయుటయెను. ఒక్కమహా వీరదళములోని సభ్యుడు అన్యాయముగా ఇంకొకరిపై బడినట్లు ఇంతవరకును వినలేదు. వారందరు ఏకాంత స్త్రీనైనను గౌరవింపవలయు ప్రమాణములచేసి యున్నారు. న్యాయమే చేయుటకును మనోవాక్కాయకర్మల సత్వమును చేయుటకును ప్రమాణములు చేసియున్నారు. మహమ్మదీయ వాయకులు వారి మతములకు కచ్చింపూ తోద్యమములు తమకు వ్యతిరేకముగావని చెప్పవలసియున్నది. ముగిదులను దరవాద్యములగూర్చి సత్యమును వారికి బోధించవలసియున్నది. వేళమందంతటనుముగిదులున్నవి. ఇతరస్థలములలోవలెనే మొన్న మొన్నటివరకును ముగిదుల మంతటినుండి వ్యాధులతో హిందువుల యుత్సవములు వెళ్లుచుండెను కొన్నికొద్దల క్రిందటనే రెండుముగిదుల ముందటమాత్రము వాద్యముల వాదనలనైన దు ఉత్తరపులనిచ్చిరి. కాని నేటివరకును ఏమహమ్మదీయునిచే తమ ఆపరాధక హిందువుల ఊరేగింపులు సుసేదుల యెదుటనుండి వెళ్లుచున్నవి. ప్రతిశిల్పి పొరుగును ప్రభుత్వోద్యోగికిని ఇది తెలియును. ఈ విషయమును మహమ్మదీయ వాయకులు బాగుగ అంజరకును తెలుపవలెను. ఈ ఊరేగింపుల నాపుటకు మానవలెనని చెప్పవలెను. ధైర్యముగిదులముందటవాదనల ననుటవలన అన్ని వర్తకాల ఎదుటను ఆశనలెనను దానికి దారిదూషి ఇప్పుడు అసర్థులకు కారణముగా పరిణమించినది. ముగిదులముందట 5 ప్రార్థనస్థలములందును వా

యద్యముల నాపుటయనిన చాల అసర్థములకు కారణమగును. చాలపోరాటములు గలుగును. చాలనష్టములు గలుగును. సమస్య పరిష్కరించుటకు ఒకమార్గమున్నది. పూర్వపుత్రుధర్మనే ఆచరణలోనికి దేవలెను. క్రొత్తఅంశములు పెట్టరాదు. ఇప్పటికిని ఉభయపక్షములను కలిసి పొరరక్షక దళముల నేర్పాటుచేయి గోరెదను. సంఘ వైషమ్యముల నాపుటకు రాజీకుదుర్పుటకును పంచాయతీలు వీర్యదేవలెను. ఇవి ప్రతిపట్టణముందును యుండవలెను. హిందూఉపన్యాసకులను వ్యాసకర్తలను బాగ్ర త్రతో తమధర్మములను నిర్వర్తించవలెను. ఉభయపక్షములకు వైషమ్యములు తోలగించుటలో బాధ్యతయున్నను ప్రభుత్వమునకు బాధ్యతగలదు. ప్రభుత్వమువారు పాంశ్వరివిషయమువంటి విషయములలో తీర్మానింపవలెను. ఇది చాల అల్లరిని ఆపగలదు. స్నేహమును వృద్ధిపొందింపగలదు. హిందూగాని సిక్కుఉత్సవములను ప్రభుత్వము ఆసనయెడల మహమ్మదీయులు ప్రభుత్వము తమపక్షముననున్నదని అనుకొందురు. దౌర్జన్యములే యుట వలన తమ పంతము నెగ్గినదని యాలోచించుదురు. కలకత్తాలో అల్లరులకు ఇదియొక కారణము. ప్రభుత్వమునకు కత్తిచాలదను అభిప్రాయము గలిగినది. చిరకాలము నుండియున్న ఆచారములను తొలగించుటకును ఇతర సంఘముల హక్కులను తొలగించు నూతన ఆచారములను ఆములలోనికి తెచ్చుచున్నదనియు ప్రజలయందు నమ్మకము గలిగినది. దానివలన ప్రభుత్వ గౌరవము తగ్గినది. సంఘ వైషమ్యములు పెరిగినపుడు కాసన గౌరవము తగ్గినది. ప్రభుత్వమువారు జోక్యము గలిగించుకొనవలెను. ఉభయ ప్రతినిధులను సంప్రదించవలెను. న్యాయమైన కట్టుబాటు చేయుటకు అందరును ఇష్టపడుదురు.

శిల్పి పౌరుల తలపున పండిత నాభిరాముగారు వారి పలహాకు మాలవ్యాగారికి కృతజ్ఞాభివందనములను సన్పించెను. (ఆ.ప్రె.)

చాల తుపాకులను, మందు, గుండును పట్టుకొనుట

బొంబాయి పోలీసువారి యద్యవము

బొంబాయి, మే 17:—బొంబాయి పోలీసువారు 400 రూపాయల అడ్డపాగా వెనుకటకు పోయిరి. ఆ సందర్భమున వారికి చాల రైపులను 17 తుపాకులను 8,000 తడవలకు పసికివచ్చు మందు గుండును దొరకెను. పోయిన వాలుగువందల రూపాయల అడ్డపాగా రైపులకట్టి. ఆ రైపులను దాక్తురు సిల్వాగారికి అమ్మినట్లు తెలిసినది. సిల్వాగారి యిల్లు పోదాచేయగా వివిధరకముల తుపాకులు మందుగుండు సామానదొరకెను. సిల్వాగారికి తుపాకులను మరాఠుత్తు చేయుటకు రైపెన్నలేదు. పోలీసువారు సిల్వాను అప్పడక్కడనున్న మిరాహాను అరెస్టు చేసిరి. పోయిన రేవాల్యరు దొరకలేదు. వారిని ఆరవ ప్రెసిడెన్సీ న్యాయాధిపతివద్దకు తీసికొనిపోగా తెలులు నీయక తెలులులోనుంచిరి. ఆహా! తీయబడుచున్నది. (ఆ.ప్రె.)

అధిక పోలీసు దళము

హిందూమహామధ్యసమస్య కక్షలే కారణము

పాట్నా, మే 17:—సాహాబాదులోని సన్సారములో హాజరుగానుండుటకు అధిక పోలీసు దళమును ప్రస్తుతపరిశీలు నుబట్టి 5వ మహములవరకును ప్రభుత్వమువారు వీర్పాటు చేసిరి. దీనికిగల ఖర్చు ఆప్రాంతముల ప్రజలపై విధింపబడును. ఈ దళమందు సార్వెంటు మేజరు, ఇరువురు సబ్ సెన్సిట్టివులు నలుగురు హెడ్డు కాన్స్టేబులులు 50 కానిస్టేబులు ఉందురు. జిల్లాన్యాయాధిపతి పోలీసులతో 15వ భాగముక్రింద ఈ మధ్య హిందూముసల్మానుల వైషమ్యములలో నష్టముపొందినవారినుండి కామ్మిస్నేషను క్లిప్టిషనులు పుచ్చుకొనుచున్నారు. కామ్మిస్నేషను గూడ ప్రజలపై విధింపబడును. (ఆ.ప్రె.)

స్థూరమరణము

కలకత్తా, మే 17:—ఒక బాలిక రేపు పెండ్లియనగా నేటి ఆత్మహత్య గావించుకొనెను. ధీపురు కృష్ణకుమారశాస్త్రిగారు తన కుమారిలకు ఇరువురును పెండ్లిచేయ నుద్దేశించెను. వారిలో పెద్దపిల్ల మువ్వ. పెండ్లికి ఇచ్చగింపకపోయెను. ఆమె పక్షమున ఎన్ని ప్రార్థనలను వృథాయయ్యెను. రేపు పెండ్లియనగా నల్లమందునుమింగి ఆత్మహత్య గావించుకొనెను. (ఆ.ప్రె.)

బెంగాలు శాసనసభ

సెక్యూరిటీబిల్లు విచారణ ఆమోదింపబడుట

చాలనవరణలు త్రోసివేయబడెను

రేపుతిరిగి చర్చజరుగును

స్వరాజ్యవాదుల ప్రయత్నములు నిష్ఫలములయ్యెను కలకత్తా, మే 17:—నేడు బెంగాలు శాసనసభలో ప్రనే

కట్టబడిన సెక్యూరిటీబిల్లును త్రోసివేయవలెనను ముఖ్యమంత్రి శ్రీమతో క్రిందటిమార్చిలో బడ్జెటు చక్రలో వెడలిపోయిన స్వరాజ్యసభ్యులు తిరిగి సభకువచ్చిరి. బిల్లు విచారణకు లేబడిన తీర్మానము నడ్డుపెట్టి స్వరాజ్యవాదులందరూను సభ్యులతో బిల్లుకు ప్రతికూలముగానే ఓటువేసిరి. కాని ప్రతిహేతుముగా వచ్చిన ఓట్లు 46 ను అనుకూలముగా వచ్చిన ఓట్లు 61 ని ఆరుటచే స్వరాజ్యవాదులు ఓడిపోయిరి.

స్వరాజ్యవాదులును వారిస్నేహితులు. కొందరు జాతీయవాదులును సభనుండి వెడలిపోయినపిమ్మట బిల్లులోని క్లాజులు విచారింపబడెను. చర్చ రేపుజరుగును.

అభ్యంతరము

సర్ హక్యాగారు బిల్లును విచారణ కంగీకరింపవలసినదని ప్రతిపాదించినపిమ్మట 51 వ ప్రాతినిధ్యార్థి ప్రకారము విచారణకు వారమురోజులు ముందును బిల్లును ప్రకటించియుండవలసినదని అభ్యంతరము లేబడెను. కాని అభ్యంతరము అభ్యంతరము సక్రముగా లేదని త్రోసివేసెను. స్వరాజ్యసభ్యుల యం. యస్. రాయగారు బిల్లు తాము వెలువలనందూలంతట ఘోరటుగా నున్నదని చెప్పెను. వారియుద్దేశ్యము ప్రకారము కలకత్తాఅల్లరులలో ప్రభుత్వమువారు మొట్టమొదట అశ్రద్ధగా నున్నందున యాబిల్లు లేబడెను. దుండగిందెను లొంగదీయుటకు సరిగా ఆచరణలో పెట్టినట్లయిన ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారి కున్న అధికారములు చాలను. అదిగాక యాక్రొత్తబిల్లును దుర్వినియోగపరచరన్న మాటకూడ ఎక్కడను లేదు. ఈక్రొత్త కాసనము ప్రకారము పోలీసువారిలో పోట్లాడిన ప్రతివానికిని ప్రమాదము సంభవించుననే భయముగానున్నది.

బిల్లియర్సుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ప్రభుత్వ ణకొరకు బిల్లు నివహయోగమున వరతులను పెట్టరాదని నుడివెను.

అల్లరులకు కారణము మహమ్మదీయులే యని తెలుసుగారు చెప్పిరి.

ఈ యుద్ధక్రింద మహమ్మదీయులే ముందు బాధింపదలసినవారికాదరు బక్షుగారు తీర్మానమున కడ్డుపెట్టిరి.

నేన్ గుప్తాగారి ఆక్షేపణ

మామూలుగా తమకున్న అధికారమును ప్రభుత్వము నా దుపయోగించియుండినయెడల అల్లరులు జరుగకయే యుండెడిది. తమవిధిని తాము సరిగా నిర్వర్తించియుండలేదని కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి వైనను పోలీసువారి వైనను కేరములు మోపియున్నందులకై యాబిల్లు తెచ్చియున్నారని జె. యం. నేన్ గుప్తాగారు చెప్పిరి.

కొంతమంది హిందువులు ప్రదేశములనుండి తెచ్చిన గూండాలులవలన మహమ్మదీయులే ఎక్కువ బాధపడిరిని ఘనపి గారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

తీర్మానము ఆమోదింపబడినపిమ్మట ఒక్కొక్క క్లాజీ విచారింపబడి పెక్కుసవరణలు త్రోసివేయబడెను. రేపు తిరిగి చర్చజరుగును. (ఆ.ప్రె.)

మొయిలు స్త్రీమగ్గు

బొంబాయి, మే 17:—సింధియా ఒడ సూయకు నుండి 18 వ లేదైన బయలుదేరెను. ఇక్కడను 27 వ లేదైన రాగలదు.

చీనా ఒడ లండనునుండి 6 పోతో 6 వ లేదైన బయలుదేరి ఏడెను 16 వ లేదైన చేరి మధ్యాహ్నము 1/30 గంటలకు బయలుదేరెను. ఇక్కడను 21 వ లేదైన ఉపయము 6 గంటలకు రాగలదు.

నాల్దేరా ఒడ 13 వ లేదైన బయలుదేరి నాల్దేరాలో 15 వ లేదైన ఉపయము 4 గంటలకు బయలుదేరెను.

(ఆ.ప్రె.)

అల్లరులయందు ప్రభుత్వమువారి

వైఖరి

అల్లరుల ప్రభుత్వ సమాధానము

కలకత్తా, మే 17:—అల్లరుల సమాధానము ప్రభుత్వము వారిపై లేబడిన ఖండనలగుర్తి లిట్టన్ ప్రభుత్వ నేతలు బెంగాలు శాసనసభలో నువ్వనసించుచు నిట్లు చెప్పెను:—

పోలీసువారిలో చాలామంది హిందువు లగుటచేత వారు పక్షపాతముతో ప్రవర్తించినారనియు కొంతమంది మహమ్మదీయుల సొత్తును గూడ దొంగిలించుటలో కూడ సహాయపడినారనియు మొత్తముగా హిందువులను నిందించుటలో తాము న్యాయముగానే ప్రవర్తించుచున్నామని కొందరు మహమ్మదీయులు తలంచుచున్నారు. అల్లరులు ముగిసిన వెంటనే ఆపాతము తొలగినదని తలచినందుకును ఏప్రిలు 22 తేదీన త్రాగుడు పొట్టుబుతో ప్రాచుర్యమైన రెండవ సారి అల్లరులు తిరిగి సంభవించునేమోనని తలచుకొనినందుకును నిందించుచున్నారు. రెండుసార్లు అల్లరులు జరిగివచ్చితిరిగి ప్రభుత్వమువారు తమ అక్రమ అప్రయోజకత్వమును గనపరచినందును దుండగిండ్లను తొలగించుటకై ప్రభుత్వమువారు తగుగుల యధికారమును వినియోగింపలేదనియు ఆకోపముల నన్నింటిని కప్పిపుచ్చుకొనుటకై ఇప్పుడవసరము లేక పోయినను ముందెప్పుడైన రాజకీయందోశముగాని వర్తకతగానా లుగాని సంభవించినప్పుడు దుర్వినియోగము చేయుకొరకై ప్రభుత్వమువారు అనవసరమైన అధికారముల నడుగుచున్నారనియు నిందలు మోపుచున్నారు.

ఉభయ సంఘములవారికిని వైచక్య భావములు పెరుగుచున్నట్లు దేశమందంతటను నిరర్థకములు గాన వచ్చుచు నేయున్నవి. కాని కలకత్తాలో దానికి యుద్ధరంగమనని యెన్నడును అనుకోనలేదు. అల్లరులు మొదటిసారి జరిగినప్పుడుగాని రెండవసారి జరిగినప్పుడుగాని మిలిటరీ బలమునువయోగింపవలసిన అగత్యము కనబడలేదు. ఎవ్వరో కొందరు అక్రమముగా ప్రవర్తించినారని అమాయకలగువారిని తుపాకులతో గాన్పించుట మహా అన్యాయముగదా.

హిందూ పోలీసులపై లేబడిన ఆక్షేపణలకు

సమాధానము

అల్లరుల నడంబడికలో శ్రద్ధగా పనిచేసిన మిలిటరీవారికిని పోలీసువారికిని వందలము లర్పించి మొదటిసారి అల్లరులు జరిగినప్పుడు హిందూపోలీసులపై లేబడిన ఆక్షేపణలకు గవర్నరు గారిట్లు సమాధానము చెప్పిరి:—నేనిదియే చెప్పవలసియున్నది. మీ యాక్షేపణ లన్నియు పూర్తిగా విచారించబడును మహమ్మదీయుల సొత్తును పోటీ చేయుటలో పాల్గొనినందుకై నలుగురు కానిస్టేబులు డిస్మిస్ చేయబడిరి. తమవిధిని సరిగా నిర్వహించినవారిని మాచిమాడనట్లుండుట యెంత మాత్రమును జరుగదు. హిందూ పోలీసు ఆఫీసులను హిందువులును నమ్మక పోయినయెడల హిందూ దేశములో అల్లరుల నడంబడుట ఇండియను పోలీసు దళమును ఉపయోగింపగూడదని తలచుచున్నది. దీనినే సంతృప్తికరమును అంగీకరింపజాలను. రెండవసారి అల్లరులు జరిగినప్పుడుగూడ మార్దలలను ప్రయోగించుటగాని మిలిటరీ దళమును ప్రజలపైకి పంపుటగాని అవకాశము లేదు. ఈ యల్లరులలో మిక్కిలి అసహ్యకరమైన చివయమేమనగా సందుగిండులలో ఒంటరిగా దొరికినవానిని బహుశ్రమముగా చూపియుండిరి. అటువంటి ప్రాంత్యత్వములే నేని లెటరుడములావలెవు? ఈ ఘోరకృత్యము చేయగల వాగు నగరమునందు రెండుసంఘములలోను ఉన్నాడు. ఈ సంగతులతోనుగా ఉభయసంఘములకుల వైచక్యములను నురికొందరు దుర్మార్గులు దుష్టమైరి. తమకృతాము రక్షించుకొనుటకును తమపక్షమునకు బలముకొరకును ఉభయసంఘములవారును పై దేశమునుండి దుండగిండ్లను తెప్పించుకొనిరి. ఇదియే యివారజరిగిన అల్లరులకు కారణము. దానివల్లనే కలకత్తాలో భయవిప్లవమొంది పడలలేదు. పై దేశమునుండిచ్చి దుండగిండ్లను ఎట్లువనండుకొనవలెనో సగరములో ప్రాణిత్వములను గడించుకొనుటకై పోలీసుదళము నెట్లుబలపరచవలెనో అమనవిని ప్రకటించుచున్నది. ప్రజుకే తమకునాము రక్షించుకొనుట ఆయుధములు కాలెనోకొనుట పట్టుకు ప్రభుత్వము అనుమాలును పులివేసి అరణ్యములోని పరిస్థితులను తెచ్చిపెట్టి యున్నది. ప్రభుత్వములకు నాటిని అను రక్షించుకొనుటకు

వాడిగలగోల్లేగదా ఆధారములు. ఇప్పుడున్న అధికారమునే ఉపయోగింపలేదనియు ఉపయోగించినట్లుయిన గొండాలుతోలిగి పోయిపోయినారనియును అట్లుఉపయోగించినట్లుయిన ఇప్పుడిట్టి అనవసరమైన అధికారములను గురించి వలసి న అవసరముండకనే పోయిపోయినారు మీరు నిందించుచున్నారు. ప్రస్తుతమున్న తాను సమస్యను సరిగా అర్థము చేసుకొనకపోవుటవల్లనే మీరిట్లు చెప్పవలసి వచ్చుచున్నది. ఈసమస్య గూండాసమస్య ఒక్కటియేగాదు. గూండాఅత్తు ఒక్కదానివల్లనే యిది పరిష్కారముగాదు.

బిల్లు

ఈబిల్లును గనుక ఆ మోదిం చినట్లు యింకయుం డిట్టి ప్రమాదములు గలుగకుండ జేయుటకు పిలువను. దీనిఅధికారముంతయు అవసరమువచ్చినప్పుడే ఉపయోగింపబడునట్లు నిర్బంధము చేర్చబడినది. ఈబిల్లు ఎవ్వరికైతే ఉద్దేశించబడినదో అట్టివారిదివరకే చాలమంది అర్హులచేత కలకత్తాను విడిచిపెట్టవలసినవారైరి. ఈబిల్లును గానింపకపోయినట్లయిన యాదుర్మార్గులను తిరిగి రానీయుకండ జేయుటకును ఇప్పుడు బైదులోనున్న కారితో వడముండ జేయుటకును తోడు. పిలువక తిరిగి అపాయములు అల్లరుల ఆధిక్యముండ జేయుటకై పట్టణములలోనున్న యితర దుర్మార్గులనును బెడదపడచుటకు గూడ గూండా అట్టి ఒక్కటి చాలదు. కానసభలో సమాజేతమే విచారించవలసిన బిల్లుయొక్క పరిస్థితు లిట్టివి.

బిల్లుయొక్క అధికారము మూడుసెలలు మాత్రమే అవసరము కలిగి బిల్లును ప్రయోగించునప్పుడు దానియొక్క అధికారము మూడుసెలలు మాత్రమే యుండునని సమ్యక్ము చెప్పుచు గవర్నరు రిట్టనియెను:—

పోలీసు కమిషనరే యీఅధికారమును చలాయించునప్పటికిని ఆతని యిష్టము వచ్చినప్పుడే ప్రభుత్వమువారి అధికారము లేకుండ చలాయించుటకు పిలువలేదు. కావున యిది పోలీసువారి కిచ్చిన యధికారముని చెప్పుట పొరచాటు ఇవని జముగా స్థానిక ప్రభుత్వమువారి కొసంగిన అధికారము. ఈ యధికారములను అవసరము వచ్చినప్పుడే ఉపయోగింపవలెనను గట్టి నిర్బంధముగూడ గలదు. అట్టి అవసరమిప్పుడు కలిగినదా లేదామను ప్రశ్నను కార్యనిర్వాహకవర్గమువారే నిర్ణయింపవలసియున్నది. ఈ యధికారమును దుర్వినియోగ పరతునది ప్రజలు భయపడకుండకుండ లండులకై బొంబాయి పట్టణములో ప్రమాదకరములని అనుమానమునకు గురియగు చారికల్ల పట్టణమునుండి తొలగించుటకై 1902 బొంబాయి సిటీ పోలీసు ఆక్టు క్రింద బొంబాయి పోలీసు వారి కధికారము కలదని చెప్పుచున్నాను. ఈ యధికారమిప్పుడు కలకత్తాలో అడుగుచున్న అధికారమునకంటె చాల గొప్పది. ఈయధికారము 24 సంవత్సరములనుండి అమలులో నున్నప్పటికిని ఒక్కసారియైన దుర్వినియోగపరచిన వారలేదు. దీనిని విచారించు భారమును మీమీద వదలి మీయొక్క తీర్మానములనుమీరును బాధ్యతలను గుర్తించగలరని తెలుసుకొనగలరనినమ్ముచున్నాను అ.ప్రె.

నర్ స్టేవెన్స్ గారి ప్రతిపాదన

కలకత్తా, మే 17—1926 ప్రెసిడెన్సీ పరియా (ఎ మ రై స్సీ) నె మ్యూ రి టీ ఆ ట్టు న వి చారణ కంగీకరింపవలసినదని తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు సర్ హౌస్ స్పీకర్ గారిట్లు చెప్పిరి:—రెండవసారి అల్లరులు జరిగినప్పుడు జరిగిన హత్యలన్నియును హత్యకేయులు యన అతిస్వల్పకృత్యముగ నెంచి దుర్మార్గులను కేమాత్రము వెనుది, యని కొంతమంది దుండగిండ్లను పలన జరిగినవి అందరికిని తెలిసినవి. వారివారి స్వభావములను బాధి కొలి కొందరును వైచక్యభావములను పెంచుటకు కొందరు నీ వైచక్య భావములను పెంచుటలో పాల్గొనిరి. ఇట్టివారే అల్లరుల నెప్పునగా సాగింది. పిరందరును వైచక్యముండి కలకత్తాకువచ్చినవారు. వారిని తిరిగి కలకత్తాకువచ్చి అల్లరులు జరుపకుండ నిలిపివేయుటకే క్రొత్తఅధికారము గావలెనని ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి కిదివరకే తగిన అధికారమున్నదనియు కాని దానిని సరిగా ఉపయోగింపలేదనియు కొందరునుచున్నారు. గూండాఅత్తుల ప్రయోగింపలేదని ఎల్లప్పుడును నిందించుచునే యున్నాడు. గూండా అత్తులంతవరకు ఉపయోగింపవలెనో అంతవరకు ఉపయోగించివాము. అది చేయవలసినపని చేసినది. కాని చాలలేదు. ఇప్పుడే అధికారము గూండాగుంపుల నాయకులపై ప్రయోగించుట వల్లకేంపబడినది. పీడికింద పనిచేయు దుర్మార్గులంతోనుండి కలదు. పిరు అనేక నేరములకేంద శిక్షిత్తులైనప్పటికిని గూండా అత్తు

దక్షిణ ఇండియా పరిశ్రమలు

చిట్టివలన మిల్లులను యవారపియును కంపెనీ కొనగుట

లిక్విడేషను ఉత్తరువును శాశ్వతముగ నిలిపివేయుట

చిట్టివలన మిల్లుల పరిపాలనను ఒకానొకయవారపియును కంపెనీ కొనగు పద్ధతిమీద సోతు ఇండియను ఇండస్ట్రీయల్సు కంపెనీ దివాలా యుత్తరువును శాశ్వతముగ నిలిపియుండును, హౌస్ స్పీకరును న్యాయమూర్తి లిట్టిగా రీదినమున నుత్తరువును వాచించిరి.

సోతు ఇండియను ఇండస్ట్రీయల్సు మానేజింగ్ డైరెక్టరును హోజీ సర్ ఇన్వెస్టిమెంట్, హాపీర్ నేటుగార్లు దివాలావ్యవహారములను విక్రయములను నిలిపియుంచవలసిగదని గోరును, పెట్టినడరఖాను ఫర్లితముగా, నీయుత్తరువు వొస్తబడెను. ఇండస్ట్రీయల్సు కంపెనీ యుగాదాతోటో వొకరగు ఇంజనీరులు బ్యాంకువారు కంపెనీవారు తమ వాకీ చెల్లింపలేదనియు అందుచే దానిని దివాలాగ ప్రకటింపి అసీని విక్రయించి, ఋణముల దీర్చవలసినదనియు గోరును. వరఖాస్తుపెట్టిరి. అందుపై హౌస్ స్పీకరును న్యాయమూర్తి లిట్టిగా రీదెవిధముగ నుత్తరువుజేసియుండిరి. ఈయుత్తరువును రద్దు చేసి దివాలా వ్యవహారముల సావలసినదని ఇన్వెస్టిమెంట్ నేటుగారు మార్చి 29 న వరఖాస్తుపెట్టిరి. న్యాయమూర్తి దరఖాస్తు విచారణను లిలిపియుంచి, ఋణదాతలకు ఆమోదకముగు వొకస్కీము నేర్పరపవలసినదనియు, ఆ విషయమున తాకట్టు లేని ఋణదాతల అభిప్రాయములు గనుగొనవలసినదనియు, అసీనియు లిక్విడేటరులకు నుత్తరువు చేసిరి అదేవిధముగ, లిక్విడేటరులలో వొకరగు గ్రహమురాసుగార్లు ఒకస్కీము తయారుచేసి ఏప్రిలు 18 తేదీన ఋణదాతల సమాజేతము నుంచిరి. అసమాజేతమునందున్న 128 ఋణదాతలలోను 120 మంది ఆస్కీమునంగీకరింపలేదు. అందు మీనాక్షిమిల్లువారొకరు ఎలెక్ట్రీకునుపైల కంపెనీవారొకరు.

క్రొత్తస్కీము

ఈక్రొత్తస్కీము ప్రకారము "చిట్టివలన బాటు మిల్లి కంపెనీ" అని ప్రత్యేకముగ వొక కంపెనీ యేర్పరపబడవలెను. సోతు ఇండియను ఇండస్ట్రీయల్సు నధిపతి చిట్టివలన మిల్లులను నిర్వహింపవలెను. మేజీ క్లాడు అండు కంపెనీవారు ఈమిల్లులకు 15 వత్సరములు మానేజింగ్ ఏజెంటులుగ నుండవలెను. ఈమిల్లుల నిర్వహించుటకు గావలసిన మొత్తములను ఇండస్ట్రీయల్సువారు సరఫరా జేయవలెను. "ఇండస్ట్రీయల్సు" నందలి ఇతర పరిశ్రమలు యథాతీతిగా నేమానేజింగు డైరెక్టరులచే నిర్వహింపబడును.

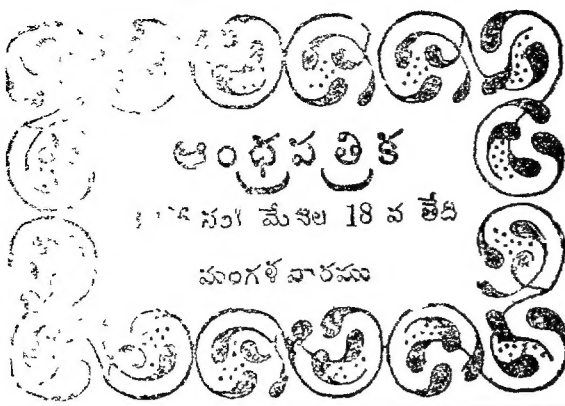
తీర్పు

పైస్కీము వంగీకరించి, దివాలా చర్యను శాశ్వతముగ నిలిపియుండును న్యాయమూర్తి యుత్తరువుజేయును, "ఇండస్ట్రీయల్సు కంపెనీ" ఒకప్పుడు చాలా గొప్పశీతియందుండెననియు, దక్షిణ భారతదేశమందలి పెద్ద పరిశ్రమలలో నిది యొక్కటియే భారతీయులచే నిర్వహింపబడు చున్నదనియు అందుచే నీపరిశ్రమ యభివృద్ధి నందుటకు తగునంత యవకాశము వొసగవలసియున్నదనియు నుదివిరి. మీనాక్షిమిల్లు మొదలగు త్రాఖాలేని ఋణదాతలు తమ బాకీలకు డిక్లీరంజనయొడల చెల్లించుటకుగాను రు 240 వేలను ఇంజనీరులుబ్యాంకులో నిలయ యుండవలెననిగూడ న్యాయమూర్తి తనయుత్తరువునందు చెలిపెను.

క్రిందికిరారు. అయినప్పటికినీ వారు చాల అపాయకరమైనవారు. మరియు కలకత్తా కనబడువారిలో కొందరు ఏన్యాయమైన పని మీదను వచ్చినట్లగుడరు. పిరందరునుగాక మెన్న జరిగిన అల్లరులలో చేసిన నేరములకై దోషాదోషా చేయబడినవారుగలరు ఇప్పుడీయత్తును గానించినట్లుయిన కలకత్తానుండి వెళ్లి పోయినదుర్మార్గులు తిరిగివచ్చుటకు పిలువడదు. ఒకజేత వచ్చినను వారికి తగిన శాస్తి చేయుటకు పిలువడును. కాని యిప్పుడీశాసనము చేయకపోయినట్లయిన అట్టి దుర్మార్గులు తిరిగివచ్చుట కభ్యంతరముండదు. అట్టివో తోనశాసనము లేకుండ తిరిగి అల్లరులు జరిగినట్లయిన కలకత్తా ఎట్లుండవలెనో అట్లే యుండును.

(అ. ప్రె.)

“ఉపాధ్యాయునికన్న ఆచార్యుడు 10 రెట్లు గౌరవనీయుడు. కండ్రి ఆచార్యునికన్న 100 రెట్లు గౌరవనీయుడు. రాని తల్లితండ్రికన్న వేయిరెట్లు గౌరవనీయుడు [. 145] రాని, తండ్రిలును సోదరులును భర్తలును బావలును తమ్ములనును సోదరినివనో స్త్రీలను భూషితులు చేసి గౌరవింపవలెను. స్త్రీలు యెచ్చట గౌరవింపబడుదురో ఆచ్చట దైవము సంతోషించును. యెచ్చట గౌరవింపబడుదురో ఆచ్చట యేశుక్రుస్తున్న భరితడు. స్త్రీలు యెచ్చట దుఃఖితులుగానుందురో ఆచటంబును నశించును. యెచ్చట సోమ్యునకులుగా నుండురో ఆచటంబును న్నుద్ధిశెలదును” [III. 55-57]

రాజ్యోప ఎన్నికలు

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

రాజ్యోప ఎన్నికలగుర్తి న్యూస్ పేపరు మేను పత్రికలో బి. శివరావుగారు వ్రాసిన వ్యాసము స్వరాజ్యపక్షమునను నూచించు చున్నది. పంగి దేశమునందు సర్ ఆల్బర్ట్ రహిం గారి ప్రతిఘటనమును దాటుటకు వీలుండదనియు, చెన్నరాజధానిలో బ్రాహ్మణేతరపక్షము తిరిగి ప్రాబల్యము పొందుననియు, పంజాబు బెంగాలు సంయుక్త రాష్ట్రములలో హిందూ మహమ్మదీయ సమన్వయ ఎన్నికల ఫలితమును నిర్ణయించును గాని స్వరాజ్యపక్షము గాదనియు, బీహారు మున్నగు రాష్ట్రములలో భూస్వాముల ప్రోద్బల మధికముగ నుండుననియు, బొంబాయి మధ్యరాష్ట్రములలో రిస్సాంసీప్ర సహకారపక్షమువారు జయము గాంచెదరనియు, స్వరాజ్య పక్షాధిక్యము త్వరలో విస్తృతమగుననియు శివరావుగారు జోష్యము జెప్పుచున్నారు. డాక్టరు బిసెంటుగారి అనుచరు లును అసహాయ స్వరాజ్యపక్ష ప్రతిఘటననుగ శివరావుగారిటుల వ్రాయుట సహజమే. వీరి ఇచ్చయే పైజోష్యమును ముఖ్యముగ ప్రేరేపించి యుండును. వీరి వ్రాతలను పరిశీలించవలసిన యవ సరము సామాన్యముగ నుండదుగాని న్యూస్ పేపరు మేను పత్రికలో ప్రచురింప బడుటచే వ్యాసమునకు కొంత ప్రాముఖ్యముగలిగినది. బ్రిటీషు పాఠకులు సంతృప్తి జెందుట కీ వ్యాస మక్కరకు వచ్చును. అధికార వర్గమువారును వారి అనుచరులును మాత్రమేగాక ఇతర రాజకీయ పక్షములవారు గూడ స్వరాజ్యపక్ష వివాదమును గోరుచున్నారు. అది యంతరించిన గాని కొందరు ముఖ్యులు మరల బైకివచ్చుటకు వీలుండదు. ఈ సమయమున ఆంగ్లో హైందవపత్రికలు స్వరాజ్యేతరుల నభినందించుట వింతగాదు.

శివరావుగారిజోలు వారియూహలను నిష్ఫలము గావింపవలసిన బాధ్యత స్వరాజ్యపక్షము వారిపై గలదు. కాంగ్రెసు సభ్యులెల్లరు, కాంగ్రెసుపక్ష విజయమునకై పాటుబడవలసిన యవ సర మొత్తేనిగలదు. శత్రువులు మిత్రులుగూడ స్వరాజ్యపక్షమును గోరుచున్నపుడు, ముందెట్టి యాటంకములు గలవో యూహించవచ్చును. స్వరాజ్యపక్షము మంత్రివదలను తమకు దక్క నీయరని, పలువు రాగ్రహపూరితులై యున్నారు. కాని ఉద్యోగ నిరాకరణము విషయమై పట్టుబట్టు టకు కారణము, ఇతరులను సప్తశెట్టపలయనని గాద. స్వరాజ్యమును త్వరితముగ సంపాదించు టయే. నిస్సారమును సప్తదాయకము నగు ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానమును అంగీకరింక, దేశ లక్ష్య

మును స్వరాజ్యపక్షమువారు స్వపరిపాలనము వం కకే ద్రిష్టచున్నారు. ఇటుల గావించుట నేర మగుచో, స్వరాజ్యపక్షమువారు నేరస్థులే యగు దురు. స్వరాజ్యపక్షము యీలోపము జేసెననియు, ఆలోపము జేసెననియు నిందించుట సులభమే. కాని ఏపక్షములోపము నలుప లేదు? కార్యాచరణకు దిగునప్పటికి ఆదర్శములకు కొరత వాటిల్లక మానదు. మానవహృదయ చార్బల్యమే యిం దుకు ముఖ్యకారణము. నాగరికమునందత్యంతాభి వృద్ధి జెందెనని పేర్కొనిన ఇంగ్లండునందే పనివార లొకవారముదినములకన్న నమ్మెను నిలుపుకొన లేక బోయిరి. లేబరునాయకుల ప్రోద్బలమంతయు, ప్రభుత్వమువారి ఎత్తులముందర బనికి రాక బో యెను. హిందూ దేశమునందు 1920 సంవత్సరము నుండియు కాంగ్రెసునమ్మె జరుగుచునేయున్నది. ఒకమారది అసహాయోద్యమ రూపము దాల్చెను. పిమ్మట ప్రతిష్టంభనరూపము దాల్చెను. ఉద్యోగనిరాకరణము నేడు ప్రధానా ధారముగ నున్నది. ఇంతకాలమునుండియు సాగి పోవుచున్న నమ్మె నేడు చలించినను ఆశ్చర్య ముండదు. అందుచే స్వరాజ్యపక్షముపై తల యొక రాయి విసరుట సులభమే.

కాని ఇతరపక్షములవారు, ప్రతిఘటనమార్గ మును కొంతవరకయినను అవలంబించిరా? కొంత వరకయినను కృషి నలిపిరా? కేవలయాచనమార్గ ము ననుసరించుట దప్ప, వీరింతవరకు జేసిన ఘన కార్య మేదియు గనుపింపదు. మీదుమిక్కిలి సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికై కృషిసలుపువారిని నిందించుటతో వీరు కాలము గడుపుచున్నారు. ఇట్టి దృష్టిని శోచ నీయమయినను, దీనిని పాటింపక స్వరాజ్యపక్షము వారు తమ ధర్మమును నెఱవేర్చుట యుక్తము. స్వరాజ్య పక్షము వారు ఓటరు లను మోసబుచ్చుట లేదు. వారి కిలాభము చేసెదమనియు ఆలాభము చేసెదమని యు ఊరించుట లేదు. స్వరాజ్యమే పరమావధియని యు, దానిని సంపాదించుటయే తమ ముఖ్యోద్దేశ్య మనియు, అందునిమిత్తమై శాసనసభలకు లోపలను వెలుపలనుగూడ ప్రతిక్రియల నవలంబించెదమనియు వీరు చెలుపుచున్నారు. సహకారము నలుపుట కును, ద్వంద్వప్రభుత్వమును కొనసాగించుటకును వారు శాసనసభలలో ప్రవేశించుటలేదు. సాంఘిక ద్వేషమునందు తాము పాల్గొనమని, నేనుగుప్తగా రిటీవల నుడివియుండిరి. అందుచే బ్రాహ్మణేతర బ్రాహ్మణ వివాదములలో గాని, హిందు మహ్మ దీయ వివాదములలో గాని వారు పాల్గొనరు. స్వ రాజ్యము దేశమున కంతకును గావలయును గాని, ఒకజాతివారికిని ఒకసంఘమునకునుమాత్రమే గాదు. మతసంబంధమగు కక్షలలో ప్రవేశింపనందులకు స్వ రాజ్యపక్షమువారిని నిందించువారు పలువురు గలరు. ఇటులనే బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతర కక్షలలో జోక్య ము కలిగించుకొన లేదని నిరసించువారు గలరు. ఇట్టివా రందరకును స్వరాజ్యపక్షమున కంటకమే. జప్తిసుపక్షమునకు స్వరాజ్యపక్షముపై గల కోప మున కిదియే కారణము. జప్తిసుపక్షము వ్యాపింప జేయుచున్న జాతిద్వేషమునకు స్వరాజ్యపక్షము అడ్డకట్టయై నిలిచినది. హిందు - మహమ్మదీయ అతి వాదుల ప్రచారమునకు స్వరాజ్యపక్షము ప్రతిఘ

ధక మగుటచే, వారికిని కోపమే. ఉద్యోగములను స్వీకరించి హాయిగ సాఖ్యపడకుండ, స్వరాజ్యపక్ష ము అడ్డముగ నున్నది. ఇక, అధికారవర్గమువారు స్వరాజ్యపక్షమును పైకి ఎంత చులకనజేయ జూచి నను వారి దృష్టి ఎప్పుడును యీపక్షముపైననే నిలిచియుండును. స్వరాజ్యపక్షము నావలకు ద్రో చినగాని, వారికి నిదురబట్టదు. ఈరీతిగ సత్వరాభి వృద్ధికి ప్రతిఘటనగలుగువా రందరును చేతుల గలిపి స్వరాజ్యపక్షముపై దాడి పెడులుచున్నారు. ఈ దాడినుండి బయల్పడి, స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసన సభలను నిండుట యవసరము. ప్రజల తోడ్ప టున్నచో, స్వరాజ్యపక్షమునకు విజయము తప్పక గలుగును. స్వరాజ్యము లేనియెడల, భారతీయు లింటనేమి వెలుపలనేమి తలయెత్తి దిరుగుటకు వీలు లేదని ప్రజలు గ్రహించినయెడల, స్వరాజ్యసంపాద నకై నడుము గట్టుకొని నవారికి తోడ్ప డక తీరదు. రాజ్యోప ఎన్నికలలో నిర్ణయింపవలసిన సమన్వయము క్కటే. స్వ రాజ్యమా, పరాధీనతయా? స్వరాజ్యమేయగుచో, స్వరాజ్యమునకు ఏమాత్రము దారిజూపని సంస్కరణములను చేపట్టి వృధాకాలక్షేపము జేయుటకు దేశము నమ్మింపజాలదు. ఇటుల కాలమువ్యర్థమగు వారిని శాసనసభలకు బంపి ఇసుమంతయు ప్రయో జనము లేదు. జాతిమతభేదములతో నిమిత్తము లేక, కాంగ్రెసునిర్ణయమును కొనసాగించుచు, కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠను నిలుపగలవారినే ప్రజలు తమ ప్రతినిధులుగ బంపుట యవసరము. కొరగాని యితర ప్రశ్నలతో దేశమునకు నిమిత్తము లేదు. ప్రభుత్వమువారు నేపనలోడిమాండు కింతవరకు తగిన ప్రత్యుత్తర మీయలేదు. కాంగ్రెసుసభ గోరిన "రిస్సాంసు" ఫలింపువరకు, ఇతర కార్య క్రమములగుర్తి యోచింపవలసిన బనిలేదు. దేశ మునందంతటను స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమమును వ్యక్తీకరించుచు ప్రబోధము కలిగింపవలయును. ఇందుమర్మ మేదియులేదు. దాపరిక మేదియులేదు. జప్తిసుపక్షమువారు బహిరంగముగ ప్రచారము నలుపలేకుండుటకు కారణము సువిదితమే. వారి కొక రాజకీయకార్యక్రమము గనుపింపదు. స్వరాజ్య సిద్ధికై వారెటుల పాటుబడదలచినదియు తెలి యదు. ప్రాతఃచరిత్రబట్టిజూచిన, స్వరాజ్యసిద్ధివారి దృష్టిలో నున్నటుల గనుపింపదు. అధికారవర్గ మునకు ప్రక్కతాళము వాయించుటలో వీరు దిట్టలు. దేశభక్తులును నిందించుటలో వీరు నేర్ప రులు. తాము దేశనాయకులను గౌరవింపకుండు టయేగాక, గౌరవింపదలచిన స్థానికసంఘముల కడ్డు గలిగించుట వీరికి పరిపాటి యయి నది. నిర్మాణ కార్యక్రమమునకు వీరు తోడ్పడరు. స్వాతంత్ర్య నిరోధము వీరికి ముదము గొలుపుచుండును. మద్యపాన నిషేధ ప్రచారము వీరికి బనికొరదు. అట్టిప్రచారకులను దేశద్రోహు లుగభావించి నిర్బంధించుట తలస్థించెను. రాజకీయ నిర్బంధితుల పట్ల అధికారవర్గమయినను కొంత కనికరము జూపెదరు గాని వీరు జూపరు. పెక్కు విషయములలో ఆంగ్లో హైందవుల దృక్పథమే మెరుగని గనుపట్టుచున్నది. ఇట్టి సందర్భములలో చెన్న రాజధాని వాసులు స్వరాజ్యపక్షమువారినే ప్రతినిధులుగ బంపవలయునో జప్తిసుపక్షమువారిని

బంపవలయునో నిర్ణయించుకొనుట కష్టముగాదు. ఈ విషయమై సందియ ముండుట కవకాశములేదు. కొలది తొరతమ్య మున్నపుడు నిర్ణయము కష్టముగ దోవవచ్చును. కాని హస్తీమతకాంతర భేదమున్నపుడు ఎవరికి తమవోట్ల నీయవలయునని వోటరులు శంకింపజాలరు. శివరావుగా రెటుల దలచినను జప్తినుపక్ష ప్రాబల్యము మరల ఏర్పడునని తలంపజాలము. ఉద్యోగములే పరమావధియని తలంచు సంఘమొకటి యుండిన యుండును గాక. ఉద్యోగములను సంపాదించ దలచినవారిట్టి సంఘమున జేరి స్వలాభమును పెంపొందించు కొందురుగాక. స్వార్థపరు లే కాలమునందయినను యుండకమానరు. కాని యిట్టివారితో దేశస్వాతంత్ర్యము గోరువారికి బనిలేదు. జప్తినుపక్షము దేశమునగల పెక్కు ఉద్యోగ సంఘములవలె నుండితంటాలు పడుచుండిన నెవరును లక్ష్యపెట్టెడివారు గారు. స్వరాజ్యాశయమునకు అడ్డుదగులీటచే వీరి విషయమై నాలోచింపవలసి వచ్చినది. అన్నిటికన్నను పెద్దయుద్యోగములగు మంత్రివదనలను వీరు పోగొట్టుకొన జాలక, రాజకీయ వ్యవహారములలో జోక్యము కలుగజేసికొనుచున్నారు. లేనియెడల శాసనసభల వ్యవహారములలో వీరు శ్రద్ధవహించనివారే. త్వరితముగ హాని జేయగల జాతిద్వైపాస్త్రమే వీరియెద్ద లేనియెడల, వీరు ప్రాబల్యము వహించుట కవకాశమే యుండెడిది గాదు. ఇట్టి సందర్భములలో ప్రజల కర్తవ్యమేమి? కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల విజయమునకు తోడ్పడుట ప్రధానకర్తవ్యమని ఎంచవలయును. శాసనసభల ఎన్నికలలో జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు మనస్సాక్షి యొప్పుని అసహాయవాదులు స్వరాజ్యపక్ష విజయమున కడ్డుపడకుండ గాంధీ మహాత్ముని మార్గము ననుసరించుట మేలు. అట్టి యభ్యంతరము లేనివారికి శాసనసభా ప్రవేశమునందు విశ్వాసము లేకున్నను గూడ, కాంగ్రెసు గౌరవమును నిలుపుట కయినను స్వరాజ్యపక్షమునకు శక్తివంచనలేక తోడ్పడుట వివేకము. అభ్యర్థుల నిర్ణయమువిషయమై నలుసులనేరి వివాదమును పెంచక, వారి విజయమునకై సంతత కృషి సలుపుట కాంగ్రెసు సభ్యుల ధర్మము. దేశసేవ సలుపుటకు శాసనసభ లోక్కటే మార్గము గావు. వెలుపల సలుపగల సేవయే ఎక్కుడు విలువగల దనుటకు సందియము లేదు. శాసనసభలలో ప్రవేశించుట కవకాశము లేనివారు, వెలుపల సేవ సలుపుట న్యూనముగాజాలదు. ఈసభలలో ప్రవేశించినను ప్రవేశింపకున్నను, హెచ్చుతగ్గు లుండజాలవు. అందుచే భేదభావములను మాని కాంగ్రెసు సభ్యు లెల్లరును తేజోవీరులతో పాటుబడుచో, కాంగ్రెసుపక్ష విజయము ధృవమగును. నత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి కిది మార్గముజూపును.

బెంగాలు : ఉపద్రవ నివారణచట్టము

నూతన నిర్బంధచట్టమును బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టిరి. అల్లరులు ముగిసిపిమ్మట, నిర్బంధచట్ట నిర్మాణమునకు గడంగుట, కడు విచిత్రముగనున్నది. ప్రభుత్వము

వారి కిదివరకే ఎన్నియో అధికారములు గలవు. ఇవి చాలక క్రొత్తచట్టములను నిర్మించవలసిన యగత్యము లేదని ఇండియను డెయిలీ మెయిలుపత్రిక సయితము మాచించుచున్నది. తమ కళంకమును బాపుకొనుటకు, బెంగాలు ప్రభుత్వమువారికి నూతనచట్ట మక్కరకు రాజాలదు. లిట్టనుప్రభుత్వమువారి యసమర్థత, యిదివరకే వెల్లడియయ్యెను. ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలుసయితము వీరి దృక్పథమును సమర్థింపజాలక బోయెను. అట్టిస్థితిలో ప్రజలలో నభ్యుము గుడ్డి మరల నిట్టి యవాంతరము వాటిల్లకుండ జేయుటకు బెంగాలు ప్రభుత్వము వారు కృషిసలుపుట యావశ్యకమై యుండెను. అందుకుమార్గ నిర్బంధచట్టములను నిర్మించుట సలస ప్రజలలో మరింత అసంతృప్తి గలుగుట దప్ప వేరులాభము గనుపించదు. నిర్బంధ శాసనములు ప్రజాస్వాతంత్ర్య నిరోధమున కెటుల తోడ్పడెనో దెలుపనక్కరలేదు. ఆర్డినెన్సు చట్ట ప్రయోగ మిందుకు నిదర్శనము. రాజకీయాందోళనము నణచుట కిది యుపయోగ పడునని కలకత్తా కార్యకేషనువా రభిప్రాయపడిరి. లిట్టను ప్రభువు గారుగాని సర్ ప్రీఫెక్టనుగారుగాని నూతన చట్టమును నిర్మించవలసిన యవసరమును తెలుపజాలక బోయిరి. కలకత్తాలో నిట్టి యల్లరులు జరుగునని ముందుగ లిట్టనుప్రభువుగా రూహింపజాలక బోయిరట. అటులగుచో పోలీసు గూఢచారులవలన ప్రయోజనమేమిగలదో తెలియదు. వీరు దెలిపెడి సమాచారమున కెంతవిలువగలదో యూహింపవచ్చును. గౌరవస్థులగు ప్రజలకు ఆయుధధారణపుహక్కున్నచో దారుణ హత్యలు జరిగెడివి గావు. స్వరక్షణము జేసికొను సామర్థ్యము వీరి కుండెడిది. ఇట్టిహక్కు నాగరిక దేశములందు పౌరు లెల్లరకును గలదు. ఈ మార్గము తిర్యగ్గతువు లుపయోగించు మార్గమని, లిట్టనుప్రభువుగారు పలుకుట విచిత్రము. బెంగాలు స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు నూతన నిర్బంధచట్టము నేది రించితమ ధర్మమును నెఱవేర్చిరి. 46 గురు ప్రభుత్వ తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగను, 61 మంది అనుకూలముగను వోటుజేసిరి. స్వతంత్రపక్షమువారు జేరియున్నచో, ప్రభుత్వ తీర్మాన మోడిపోయెడిది. వీరు సంకుచితముగ ప్రవర్తించి, నిర్బంధచట్టము నామోదించియుందురు. ఇట్టిపక్షము ప్రజల కెట్టి మేలు సేయునో యూహింపవచ్చును. లిట్టను ప్రభువు పరిపాలనాపజయమునకు, నూతనచట్టము మరియొక చిహ్నమై యొప్పుచున్నది.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము
ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు సినేటు సభ్యత్వమునకు పలువు రాశించుచున్నారు. పదునైదుసానములకును, పెక్కురెట్లు మంది అభ్యర్థులుగ నిలిచిరి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు సేవ సలుపుటకు పలువు రాంధ్రప్రముఖులు సంసిద్ధత జూపుట శుభసూచకము. సినేటుసభ్యులపై విశ్వవిద్యాలయపు భావ్యభివృద్ధి యంతయు ఆధారపడి యున్నది. విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షుల శక్తిసామర్థ్యములగూర్చి ఆంధ్రులు విశ్వాసము గనుపరచుచున్నారు. కాని సినేటుసభవారి తోడ్పాటులేనది, వారు వికేషము మేలొనర్పజాలరు. అందుచే విశ్వ

విద్యాలయభివృద్ధికై దీక్షతో పాటుబడగలవారినే సభ్యులుగ నెన్నికొనుట విద్యాధికుల ధర్మము. ఈ సందర్భమున సంయుక్తరాష్ట్ర విశ్వవిద్యాలయములగూర్చి ప్రభుత్వమువారు సూచించిన యభిప్రాయమును పరికింపవచ్చును. సంయుక్తరాష్ట్రములందు నాల్గు విశ్వవిద్యాలయము లేర్పడెను. విద్యాధులసంఖ్య యధికమయినను, విద్యాపరిమాణము ఊహించుచున్నదనియు దీనిని బాగుచేసినగాని విశ్వవిద్యాలయము లభివృద్ధిజూపవనియు, ప్రభుత్వము వారభిప్రాయపడిరి. విశ్వవిద్యాలయపు స్థాండ్రు లేక పరిమాణమనిన సర్థమేమి? పరిక్షాకారిత్యమే యగుచో, ఇట్టి పరిమాణముతో బనిలేదు. విద్యాధుల సర్వతోముఖవికాసమే నిజపరిమాణము. ఇందుకు తోడ్పడు విద్యను గలపుటయే ముఖ్యవశ్యకము. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము సయితము నిజ పరిమాణమును చేరుటకు ప్రయత్నింప వలయును. జాతీయ సాంప్రదాయానుగుణ్యమగు విద్యను గలపవలయును. ప్రభుత్వ సంబంధముగల విశ్వ విద్యాలయము జాతీయవిద్యను గలుప గలుగుట దుర్లభమయినను జాతీయ దృక్పథము నయినను సూచించుట యవసరము. సాహిత్య పారిశ్రామికవిద్యలకు సమ్మేళనము గుదుర్ప వలయును. స్వతంత్ర వృత్తుల కీవిద్య ప్రోద్బల మొనగవలయును. కేవలము ప్రభుత్వాధీనమును పురిగొల్పెడి విద్యవలన ఎట్టి నష్టముగలుగుచున్నదో అనుభవైకవేద్యమే. అంతియగాక మాతృభాషలో గలపని విద్యవలన ప్రయోజనముండదు. ఆంగ్లభాషద్వారా విద్య నేర్చినవారు ఇటు పాశ్చాత్య సాంప్రదాయములనుగాని అటు ప్రాచ్య సాంప్రదాయములను గాని గ్రహింపజాలక ఉదయభ్రష్టులగు చున్నారు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకు ముఖ్యోద్దేశ్యము మాతృభాష కుత్తేజము గలిగించుటయే. ప్రస్తుత మద్రాసు విశ్వ విద్యాలయపు నకలును ఆంధ్రదేశమున స్థాపించుట వృథా వ్యయమునకు కారణమగును. విశ్వ విద్యాలయ విద్యాపద్ధతు లనుకూలముగ నుండి విద్యోపయోగము విస్తరించునటుల జూచుట ఆంధ్రప్రముఖుల కర్తవ్యము. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము నూతనమార్గముద్రోక్కి, ఉన్నతస్థాన మాక్రమించు గాక యని కోరెదము.

వివిధ కారిక సంఘముల సమావేశము

అహమదాబాదు, మే 17—వివిధ కార్మికసంఘ ప్రతినిధులు సమావేశమై ఈ దినపత్రిని తీర్మానించిరి. స్థానికబట్టల వర్తక మండలి యభివృద్ధిగలిగించున 1923 వ సంవత్సరమున యున్నభివృద్ధుల నివృత్తును పీలుగా నున్నది. కాని మహాత్మునిచే చెప్పబడినట్లు ఎక్కువజేసిన శీతములతో కార్మికులకు గృహవసతి ఏర్పాటుజేయవలెను. "తమ శీతము రులను తిరిగిపువడ్డరించు విషయమును గూర్చి శ్రమినిధులు మహాత్ముని ఆశ్రమందు దర్శించి అభిప్రాయమును వైకొనిరి. వారే గృహనిర్మాణమును సూచించిరి. కార్మికుల సభ నేర్పాటుచేసి వారి యభిప్రాయమును కనుగొనుటకు కార్మికసంఘము వారు ఏర్పాటుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

క్రొత్త వైద్యాలయమును తెరచుట
కలకత్తా, మే 17:—డాక్టరు యల్. యి. సేషియదగారు కాల్యామిషను వైద్యాలయములో కల అజారు భాగమును తెరచిరి. ఇది ప్రభుత్వముయొక్కయు బద్వాసు సంస్థానముయొక్కయు చందాలవలన కట్టబడినది. ఈభవనము డాక్టరు మూయరుగారి నేరిట్ల నున్నది. (ఆ. ప్రె.)

కారికులందరు పనులయందు చేరుట

యజమానులకు పనివానికి రాజీ కుదురుట

బొగ్గుగనులపనిచారు ప్రధానామాత్యుని సూచనలను పరిశీలించుచున్నారు

సమైక్య కలిగిన నష్టము అత్యల్పముగ నుండుట

పనివారందరు పనులయందు చేరుట

లండను, మే 15:—నేటిదినము లండను నగరము సమైక్య పూర్వమును దున్నుటకును, రోడ్లకును నడుమ బండ్లు, ట్రాంబుల్లు, బస్సులు సర్వము సమైక్యపూర్వమునలే నుండెను. ట్రాన్సుపోర్టు పనివారికిని యజమానులకును రాజీ కు కుదురుటచే బండ్లు ప్రాతపనివారే నడుపుమండిరి. అనభవము లేని వాలంటీరులు నడుపుబండ్లలో ప్రయాణము చేయవలసిన ఆఫీసర్లను నేటితో లండనునగరవాసులకు అంతమొందెను. యజమానులకు పనివారికి సమైక్య వీర్పడిన మనస్థితిలో పం పూర్ణముగ అంతమొందెనని చెప్పవచ్చును.

వాలంటీరుల సహాయము

ప్రధానామాత్యుడు కృతజ్ఞత తెలుపుట

లండను, మే 16:—నేటి బ్యాన్సింగుగారు ఫీల్స్ బిలు కమిషనరుద్వారా క్రిందిసందేశమును ప్రకటించుచున్నారు:— ఈనందిగ సమయమున దాదాపు 5 లక్షలమంది వాలంటీరులగ చేరి ప్రభుత్వము వారికిని దేశమునకును తోడ్పడవలయునను ఆ తురత ప్రకటించిరి. వీరందరకును ప్రభుత్వమువారు కృతజ్ఞతతో వందనము లర్పించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు 50 వేల వాలంటీరుల సహాయముతోడనే పనులన్నియు జరుపుమండిరి. కాని యుద్ధసమయమున పైనికులను రిజర్వునం దుంచిన విధమున ఈ సమయమున కూడ అధికసంఖ్యాకులగు వాలంటీరులు రిజర్వునం దున్నందున ప్రభుత్వమువారికి ఎట్టిభయము లేకుండెను. క్రమముగ దేశమునందలి పరిస్థితులు సామ్యస్థితికి వచ్చుచున్నవి.

స్వేచ్ఛలు కాన్సులేట్ బిలులు

రగ్గీ, మే 16:—సమైక్యసందర్భమున లండను నగరము నందును ఇతరప్రదేశములందును ప్రత్యేకముగ నియమింపబడిన స్వేచ్ఛలు కాన్సులేట్ బిలులు పనులనుండి వదలివేయబడుచున్నాయి.

సమైక్య కలిగిన నష్టము

కొత్తపన్నులు విధింపబడవు

లండను, మే 16:—ఈ సమైక్యమున దేశములు ఎట్టి జీతములు పుచ్చుకొనక అన్నిపనులు చేసినందున 1921 సంవత్సరమున జరిగిన బొగ్గుల కలిగిన నష్టముకన్న ఇప్పుడు సంభవించిన నష్టము ఎంతో తక్కువగ నుండునని ఆర్థిక విషయములందు అనుభవము గలవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. 1921 సంవత్సరము జరిగిన బొగ్గుసమైక్యము దేశమునకు మొత్తముమీద 200,000,000 పౌనులు నష్టము కలిగెను. ఈ సమైక్య కలిగిన నష్టము స్వల్పముగ నుండుటచే ప్రభుత్వమువారు కొత్తపన్నులను విధింపవలసిన అవసర మేర్పడదని ప్రతీతిలు వ్రాయుచున్నవి.

అచ్చుపనివారి సమైక్య అంతమొందుట

మే 15 వ తేది వార్తాపత్రికలు కూడ చిన్న నైజానందే ప్రకటించబడెను. కాని అచ్చుపనివారికి యజమానులకు రాజీ కుదురుటచే వార్తాపత్రికలన్నియు సామాన్యమునండి సమైక్య పూర్వము ప్రకటించబడుచున్న నైజానందే ప్రకటించబడును.

డాక్యుమెంటరీ సమైక్య అంతమొందుట

రగ్గీ, మే 16:—డాక్యుమెంటరీకిని రేపుల యజమానులకును ఈ క్రింది మరతులపై రాజీపడినను, జాతీయ బిడంబికికు విరుద్ధముగ డాక్యుమెంటరీ సోటికు ఇచ్చక సమైక్యకట్టినందున తమ కేంతమంది పనివారు కాబలయినో అంతమందినే యజమానులు పనులయందు నియమించెదరు. పనులయందు చేర్చుకొనబడినవారికందరకు ప్రాతపనిము లివ్వబడును. జాతీయ బిడంబికి కల ననుసరించి సామ్యముగ రాజీపడుచున్నామని అన్ని ప్రయత్నములను గావించుట పూర్వము సమైక్య జరుపబడదని పనివారు అంగీకరించిరి. పనివారి కియ్యవలసిన ప్రాతపాతీల నన్నిటికి ధమ్ములకు యజమానులు అంగీకరించిరి.

ఈ మరతులు తృప్తికరముగ నున్నవనియు వీటి ననుసరించి అన్ని రేపులయందును పనివారు పనులయందు ప్రవేశించెదరని యు ట్రాన్సుపోర్టు యూనియను గాడుకుడెను ఆర్కెడ్డు బెలిగు

గారు ప్రకటించుచున్నారు. ఎట్టిచిక్కులేక వాలంటీరు సర్వము అంతమొందింపబడినది. ప్రాతపనివారు పనులయందు ప్రవేశించుచున్నారు.

గనులపనివారు ప్రధానామాత్యుని సూచనలను పరిశీలించుట

లండను, మే 16:—గనులపనివారి ప్రతినిధుల సమావేశము విన్నవడినము ప్రారంభమయ్యెను. ప్రభుత్వమువారి సలహాలు ఈసమావేశమున పరిశీలించబడెను. ఎట్టినిర్ణయము జరుగలేదు. సమావేశము 20 వ తేదినరకు ఆపుగల చేయబడెను. ప్రభుత్వము వారి సుహృదుల కార్మికులకు వివరింపబడు అవసరమనియు అందు కై ఈసమావేశము కొంతకాలమువరకు ఆపులవేయబడెననియు సమావేశముల ప్రకటించుచున్నారు.

ట్రేడు యూనియనులకు కృతజ్ఞత తెలుపుట

గనుల పనివారు సమైక్యకట్టినప్పుడు ఇతర ట్రేడు యూనియనులు ప్రకటించిన సానుభూతి స్వార్థశ్రేయమును ప్రకటించుచు ఈసమావేశమున ఒక తీర్మానము గావించబడెను. సమైక్య కట్టినందున ట్రేడుయూనియనుల కట్టి ఇబ్బందియైనను వీర్పడిన వారికి అన్నివిధముల తోడ్పడవలయు నని మరియొక తీర్మానము గావించబడెను.

సోవియటు సహాయము

గనులపనివారి కృతజ్ఞత

మాస్కో, మే 16:—స. జె. కుక్ గారు సోవియటు గనులపనివారి కాంగ్రెసుకు ఈక్రింది తంతివార్త పంపిరి టాన్ ఏజెన్సిద్వారా తెలియచున్నది:—“మీరు గావించిన సహాయమునకు బ్రిటిషు గనుల పనివారు కృతజ్ఞత తెలుపుచున్నారు. మేము మీ ఎడల క్రాంత్యభివృద్ధి మెలగుచుండెదము”

బ్రిటిషువర్కురుప్రతీక అంతమొందుట

లండను, మే 17:—సమైక్యసందర్భమున ట్రేడుయూనియను కాంగ్రెసువారు ప్రకటించుచున్న బ్రిటిషు వర్కురుప్రతీక కేవలముండి ప్రకటించబడెను. 11 దినములు మాత్రమే ఈ ప్రతీక ప్రకటించబడెను. వార్తాపత్రికా ప్రకటనమున నూతన మార్పును నూదించు ఆ 11 సంఘముల అమూల్యమై యుండగల పని సంపాదకీయవ్యాఖ్య వ్రాయబడినది.

పోలండు విప్లవము

కల్సు డిస్కీ-గారివిజయము

బర్లిన్, మే 16:—అధ్యక్షులగు లిజ్చెస్కీ-గారు ప్రధానామాత్యుడగు లిటూగారు రాజీనామా ఇచ్చిరి. పోలండు నందు జరిగిన విప్లవము పిల్సు డిస్కీ-గారికి అఖండముగ విజయమును సమకూర్చినదియు, పిల్సుడిస్కీ-గారు అధ్యక్షులై నూతన మంత్రివర్గమును నేర్పరుప ప్రయత్నించుచున్నారనియు వార్తాపత్రిక వార్తలపై తెలియచున్నది.

నూతనమంత్రివర్గము

వార్సా, మే 16:—సాంప్రదాయముల ననుసరించి డియటుమార్ష లగు యం. రాటోగారు తాత్కాలికముగ అధ్యక్షపదవిని అంగీకరించిరి. నేతనలు ఆసెంబ్లీసమావేశము జరిగి డియటు సెనేటుసభ్యులు మాతనఅధ్యక్షుని ఎన్నుకొనువరకు వారు అధ్యక్షధర్మములగు నిర్వహించు ముండెదరు.

నూతనమంత్రివర్గమున ప్రాఫసర్ బార్టలుగారు ప్రధానామాత్యులుగ నుండెదరు: వీరు రైల్వేలమంత్రులగుడ నుండెదరు. పిల్సుడిస్కీ-గారు యుద్ధాంగకార్యాలయమునకు అధికారిగనూడ నుండెదరు. టెయిలెస్కీ-గారు విదేశాంగమంత్రిగ నుండెదరు.

బార్టలుగారు రాటోగారు రాజీయ సాంప్రదాయముల ననుసరించియే ప్రవర్తించుట అవసరమని ఒక ప్రకటనము గావించిరి.

బార్టలుగారి ప్రయత్నముల ఫలితముగ పిల్సుడిస్కీ-గారి పట్ల అభిమానము చూపుటకై రైల్వేపనివారు గావించిన సమైక్య భరితపెనడినది.

భారతదేశపు పబ్లికునర్విసు కమిషను

అక్టోబరు నెలలో పనిప్రారంభముగను

లండను, మే 16:—ఈకమిషను సభ్యులపేర్లు ఇదివరకే ప్రకటించబడినవి. ఈకమిషనువారు అక్టోబరు నెలలో పనులను ప్రారంభించెదరు. ముందు ఏర్పాటులు చేయుటకై అధ్యక్షులగు డబ్ల్యు రాస్ బార్క్-గారు భారతదేశమునకు వచ్చుచున్నారు.

ఫ్రెంచివారు ఇంగ్లాండున కివ్వవలసిన ఋణము

లండను, మే 16:—ఫ్రెంచివారు ఇంగ్లాండునకు ఇవ్వవలసిన అప్పు విషయమై బ్రిటిషు ప్రభుత్వపు ప్రతినిధులతో సంప్రదించి మాట్లాడుటకు ప్రాప్త్యు ఆర్థికమంత్రియగు యం. పాచెలుగారు ఆర్థికశాస్త్ర నిపుణులతో ఇంగ్లాండునకు వచ్చిరి.

నానాజాతి సమితి

స్పెయిను శాశ్వత సభ్యత్వమును కోరుట

బెనీనా, మే 16:—స్పెయిను దేశమును నానాజాతిసమితియందు శాశ్వత సభ్యురాలుగ చేర్చుకొననిచో తాము సమితికి తోడ్పడుట నిష్క్రయజరముగ నుండునని స్పెయిను ప్రతినిధులు, సమితి సుగ్రహోప సంఘమువారికి స్పష్టముగ తెలిపిరి.

జర్మని నూతనమంత్రివర్గము

డాక్టరుమార్క్-క్యూగారు ప్రధానామాత్యులు

సోషియలిస్టు కక్షముతో సహకారమునకు

గడంగుట

బర్లిన్, మే 16:—పూర్వము ఛాన్సలరుగనున్న డాక్టరు మార్క్-క్యూగారు నూతనమంత్రివర్గమును నియమించుచున్నారు. డాక్టర్ బెల్-గారు తప్ప లూయిథర్ మంత్రివర్గమునందున్నవారందరు, ఈ నూతన మంత్రివర్గమున మంత్రులుగనుండెదరు. లూయిథర్ మంత్రివర్గమువారు అవలంబించిన విధానమునే డాక్టరు మార్క్-క్యూగారు అవలంబించెదరు.

డాక్టరు మార్క్-క్యూగారు జెర్మని పీఠులను పార్టీ ప్రతినిధులతో కలిసి దీర్ఘ కాలము మాట్లాడిరి. ఒకవిధముగ రాజీపడినట్లు తెలియచున్నది మార్క్-క్యూ మంత్రివర్గము సోషియలిస్టు కక్షము వారితో కలిసి పనిచేయుదురు.

ఉత్తర ధృవ ప్రయాణము

నారోజి వాయువిమానము తిరిగివచ్చుట

న్యూయార్కు-మే 16:—నార్జి వాయువిమానము టెల్లూర్ అను చిన్న రేపు పట్టణమునందున్నట్లు చెబులెను వార్తలద్వారా నేడు తెలిసినది. టెల్లూర్ పట్టణపు జనసంఖ్య 200 మాత్రమే. ఈ నగరము ఎస్క్విమోలతో నిండియున్నది. నార్జి వాయువిమానమున ప్రయాణముచేయుచున్నవారందరు తేమముగనున్నారు. వడపద్వారా కాప్తను అమున్నుడెను, కాప్తను ఎల్లవర్త గార్లు కోరూనగరమునకు వెళ్లుచున్నారు. నారోజి వాయువిమానము యున్నట్లెడే స్టేట్సుకు పంపబడును.

రోమ్ 16:—ఉత్తరధ్రువము ప్రయాణము ముగించి తిరిగివచ్చుచున్న కప్తను అమున్నుడెనుగారికి స్వాగతమిచ్చుటకై రోమునగరవాసులందరు గమికూడియుండిరి. కాప్తను అమున్నుడెనుగారు ఉత్తరధ్రువము చేరలేదనియు టెల్లూరు రేపు నగరము వరకే వెళ్లిరనియు తెలిసినందున ప్రజలకు ఆశాభంగము కలిగెను

డేవిసుకప్ టెన్నిసు పోటీపంజెములు

ట్రెన్, మే 16:—డేవిసు కప్ టెన్నిసు పోటీపంజెములలో టెన్సో-వేకియా ప్రతినిధులు భారతదేశపు ప్రతినిధులుగు ఎ. హెచ్. సైజిబాబ్ గార్లను ఓడించిరి. బాబ్ గారికి ఫేబస్ క్రాకెటును ప్రేక్షకులం మిగుల ప్రశంసించిరి.

భిలాపతు మహాసభ

పాల్వెస్సెయిను ప్రతినిధులకు ఈజిప్టు ప్రతినిధులకు
భేదాభిప్రాయము లేర్పడుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

కొయ్యూ, మే 17:—భిలాపతు మహాసభ రెండవ సమావేశమున పాల్వెస్సెయిను ప్రతినిధులకు కమిటీ భేదాభిప్రాయమును
ఈజిప్టు ప్రతినిధులకు కమిటీ భేదాభిప్రాయమును
భేదాభిప్రాయము లేర్పడుట

వాస్తవపరిస్థితుల ప్రతినిధులకు సభకు రానివ్వకూడదని
ఒకపక్షమువారు అభిప్రాయపడిరి. ఈవిషయమై నిర్ణయించు
టకుకూడ ప్రత్యేక ఉపసంఘము ఏర్పరుపబడెను. కార్యక్రమ
మునందు చేర్చబడిన విషయములను అందు ముఖ్యముగ భిలా
పతులయమును పరిశీలించుటకు రెండు ఉపసంఘములు నియ
మించబడినవి.

రిప్పల విజయము

రిప్పల నేనలు స్వయినువారి సరిహద్దులుచేరుట
అబ్దుల్ కరీంగారు ఆల్టాసిమాన్ సగరమును
ముట్టడించెదరు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

టాంజియర్సు, మే 17:—టాంజియరు జోనునందలి
స్వయినువారి పక్షమునకుచేరిన కైదాల్ గ్రామమును మరెవరూ
గుర్రామములను నిన్నటిదినము రిప్పల కాలివైచిరి. స్వయిను
వారి సరిహద్దులవరకునున్న ప్రదేశము రిప్పల సైనికులచే ఇప్పుడు
ఆక్రమింపబడియున్నది. నిన్నరాత్రి స్వయిను సైనికులు రిప్పల
నెదిరించిరిగాని లాభము లేకపోయెను. రిప్పల
టాంజియరు సరిహద్దులను దాటి స్వయినువారి
పశువులను ౬౦ ని తీసికొనివచ్చిరి. స్వయిను సైనికులు రిప్పల
నెదిరించు ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెను. ౩50 సైనికులతో
కూడిన ఒకపటాలము శత్రువుల నెదిరించుటకై ఒక రోయ
లోనికి వెళ్లెను. సైనికులలో అనేకులు శత్రువులచే చంపబడిరి.
ఈతేజస్విలందరు నిర్బంధింపబడిరి. అబ్దుల్ కరీంగారు గొప్ప నేన
లతో ఆల్టాసిమాన్ సగరమును ముట్టడింప నుద్దేశించుచున్నార
ను నందరి ప్రబలుటచే అచ్చటివర్తకులు తమసరకులను మెల
లా సగరమునకు పంపుచున్నారు.

నానాజాతిసమితి

నాన్ పర్మి నెంటు సభ్యులసంఖ్య

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

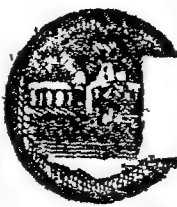
జెనీవా, మే 18:—నాన్ పర్మి నెంటు సభ్యులసంఖ్య
99,900వలయుననియు వారిలో మూడవంతు వంది ప్రతిపం
త్వము ఎన్నుకొనబడవలయుననియు, ఒక వర్గాయము సభ్యులు
గ నున్నవారు రి సంచత్వములవరకు మరల సభ్యులుగనుండకూడ
దను తీర్మానమును నానాజాతి సంస్కరణోపసంఘమున నెసి
లుప్రభువుగారు రుపపాదించిరి. అనుకూలముగ 11 ప్రతికూలముగ
4 సమ్యక్తులు ఇచ్చబడెను. స్వయిను, బ్రేజిలు, ఆర్జెంటైను,
ఉరుగ్వే ప్రతినిధులు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ సమ్యక్తులు
కొరగిరి. భిన్నాభిప్రాయములు లేకుండుటకై నాన్ పర్మి నెంటు
స్థానములలో మూడింటిని లాటిన్ అమెరికా రాజ్యములకు ప్ర
త్యేకింపవలయుననియు, రెండింటిని ఆసియాఖండమునందలి రా
జ్యములకు ప్రత్యేకింపవలయుననియు నానాజాతిసమితివారికి
చలపో ఇచ్చుటకు అంగీకరింపబడెను. పర్మి నెంటుసభ్యులసంఖ్య
నిర్ణయమునకుంచి జూన్ 28 వ తేదీ వరకు జరుగును.

స్వీడను యువరాజు పర్యటనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరివార్త)

భారత దేశమునకు వచ్చెదరు

గోథెనుబర్గ్, మే 17:—స్వీడను యువరాజు యువ
రాణి సిబ్బందితో అమెరికాకు ప్రయాణమైరి.
అమెరికాయందున్న స్వీడను సేటిల్మెంటులను చూచి
వారు చైనా జపాను ఇండియాదేశములందు పర్యటన మొనర్చి
ఈ భిన్నసరిసెలలో స్వీడను చేరెదరు.

మదరాసు వార్తలు

డెవలప్ మెంటు మంత్రి:—డెవలప్ మెంటు మం
త్రిగారు జూన్ మా సారంభమున సిమ్మకు పోవచ్చును. (అ. ప్రె.)

నారాయణ మినకగారి ఆరోగ్యము:—
మద్రాసు పేని టెన్సి యరీయందుకారాగారముననున్న ఎం ఎస్.
నారాయణ మినకగారు జబ్బుగానున్నారనువార్త అబద్ధమని
తెలిపినది. (అ. ప్రె.)

మోటారుక్రిందవడి మరణించుట:—చింతాడ్రీశే
టయందు గడచిన రాత్రి ఒక బ్రాహ్మరు పోవుచుండగ ఇద్దరు
బాలురు ట్రెయిలులలో దుమికి ఆడుకొనుచుండిరి. అందొకడు
జారిపడగా మనుక చక్రము అతనిపైగా నడచెను. అతడు వెంటనే
మరణించెను. రెండవవాడును పడెను కాని గాయములుమాత్రమే
తగిలెను. (అ. ప్రె.)

రైలుబండ్ల ఆలస్యము:—నేడుదయము టెంగళూరు
మొట్టుపాళెం మొయిలులు చాల ఆలస్యముగావచ్చెను. జోలాశ్వ
టకు ఈవల్ల ప్రక్కన కీరానందపట్టిక్లీక్స్ వద్ద నొకసరకులబండి
అగిపోయినందున జోలాశ్వటకుండి వద్రామనకు వచ్చుబండ్లన్ని
యు నిలువవలసివచ్చెను. విమ్మట జోలాశ్వటకుండి ఇంజనవచ్చి
ఫరకులబండిని అడ్డులేకుండ జేసెను. (అ. ప్రె.)

మద్రాసు కార్పొరేషన్ స్వదేశవస్తువులు
మద్రాసు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ వందలి స్వదేశవస్తువుల
కమిటీవారు శనివారమున సభచేసి కార్పొరేషన్ కు కావలసిన
వస్తువులు వీధిదొరకగువో పరిశ్రమల దైత్యులగారిగుండా కను
కొనుడని కమిషనరుగారికి తెలుపుకొనవలయునని తీర్మానించు
కొనిరి.

మునిసిపల్ ఎన్నికలపట్టిలు 1925-26

మద్రాసునగరపు 80 డివిజన్ల యొక్క ఎన్నికజాబితాలు
ను అందరికిని తెలియబుకై ప్రకటింపబడినవి. జాబితాలయం
దు తన పేరును చేర్చవలయుననిగాని మరియొక స్థలమునగాని మరి
యొకవిధమునగాని చేరుండవలసినదనిగాని కొరవారు కార్పొ
రేషన్ రివిన్యూఆఫీసరుకు 1925 సం. జూన్ 14 తేదీకి లోపల
వ్రాసుకొనవలయును.

మసీదులముందు వాయిద్యములు

ఉభయసంఘమునవారు సలహాదించుకొని ప్రభుత్వము
వారి కెరిగింపవలెను. లేదా ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించినట్లు
వివరలెను.

ప్రభుత్వమందిరమున గవర్నరు పరిస్కారము

కలకత్తా, మే 17:—వేర్వేరుసంఘము నాయకులకు
రావించి ప్రభుత్వమందిరమున లిట్టుప్రభువు మసీదులముందు
బాజాలు వాయిద్యములు గూర్చి చర్చించెను. మహమ్మదీయుల
ప్రాత్యనలు మిట్టమధ్యాహ్నము నుండి నడిరేయివరకు జరుగుచుండు
ననియు కాని బాజాలుమాత్రము మసీదులయందుట ఎల్లతేళ్లనిలు
వుటయే అలవాటనియును మహమ్మదీయుల తరపునచెప్పబడెను.
కొన్ని కొన్ని వేళలందు కొన్ని ఊరేగింపులు కొన్ని మసీదులయె
దుట వాయిద్యములనావుట యిదిగర కాచారమై యున్నను
యిప్పటివేళకు అన్ని మసీదులయెదుట అన్ని వేళలందు బాజాల
ను నిలువవలసినదని అడుగుచున్నారనియు హిందువులతరపున
చెప్పబడెను హిందువుల యూరేగింపులకు బాజాలు అత్యవస
రములని గూడ గట్టిగా వొక్కి చెప్పబడెను.

చాలకీపు చర్చ జరిగినవిమ్మట అభిప్రాయ భేదములున్న
వి గావున మిలోమిద ఉభయపక్షములవారును సలహాదించు
కొని మియొడంబడికను ప్రభుత్వమువారి కెరిగింపవలెను లేదా
ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించినట్లు ఉభయపక్షములవారును స
లహాదించవలెనని లిట్టుప్రభువు చెప్పెను. మియొడంబడికను
తెలియజేయక పోయినట్లయిన సాధ్యమైరంత త్వరలోనే ప్రభు
త్వమువారి తీర్మానమును ప్రకటించెదనని చివరకు గవర్నరు
చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము
బేజవాడ

ఆంధ్ర సెనేటు

రిజిస్టర్డ్ గ్రాడ్యుయేట్ల 18 స్థానములం దొకదానికి నే
నభ్యర్థినిగా నిలువదలచుకున్నాను.

టి. వి. శేషగిరిరావునాయుడు

ఎం. ఏ. ఎల్. టి. అసంతృప్తరం.

* * *
రిజిస్టర్డ్ గ్రాడ్యుయేట్లచే నెన్నుకొనబడు స్థానములం
దొకదానికి నేను అభ్యర్థినిగా నిలువ దలచుకొంటిని.

తాడిపత్రి రాఘవాచార్యులు

వి. ఏ., టి. ఎల్, వల్కర్, బిల్లారి.

ట్యాంబోరియల్ కళాశాల, మద్రాసు

ఇంటర్ విజియేటు ఫలితములు	
1 వ భాగమున వరీక్షకు పోయినవారు	181
అందు పరీక్ష అయినవారు	88
2 వ భాగము:—	
1 వ గ్రూపులో పరీక్షకు పోయినది	40
పరీక్ష అయినది	20
2 వ గ్రూపులో పోయినది	10
పరీక్ష అయినది	5
3 వ గ్రూపులో పరీక్షకు పోయినది	16
పరీక్ష అయినది	9

మద్రాస్ పురపాలక సంఘాద్యోగీయులు

సమాజము

పై సమాజముయొక్క వర్షీయ వార్షిక వర్గంతిసదర్శ
మున మ-రా-శ్రీ ఏ. రామస్వామి మొదలయ్యి గారు వి. ఏ.
టి. యల్. యం. యల్. సి. పశ్చిమతూర్పు ఖండపాఠుల పరిశ్చి
తులను గురించి రేపు బుగవారము 19-వ తేదీ సాయంకాలము
5-45 నిమిషములకు కవున్సిల్ హాలులో నువన్యసింతురు.

కార్పొరేషన్ ప్రధానాధికారులకు దివాన్ బహదూర్
జానావుల వెంకటనారాయణనాయుడుగారు వి. ఏ. టి. ఏల్,
అగ్రాసనాధిపత్యము వహింతురు.

వి. వి. గోపాలకృష్ణరావు,

గా. కార్యదర్శి.

దేశబంధువార పత్రిక

సంపాదకులు వి. జే. ప్రసాదరావుగారు నెల్లూరు

ఈ వార పత్రిక మొదటి సంచిక యీ నెల 17 వ తే
దీని నెల్లూరులో వెలువడి మా కార్యాలయమునలంకరించెను.
తృప్తితో స్వాగత పూర్వకముగ స్వీకరించితిమి. ఇది నెల్లూ
రు మండలమునకు సంబంధించిన జాతీయవార పత్రిక. ఆంధ్రము
నను ఆంగ్లముననుకూడ నిందువ్యాసములు ప్రకటింపబడుచుం
న్నను ప్రధాన మాంధ్రమే. “మన జిల్లాయందు కాలగ్రామ ప
త్రిక లేనికొరతెదిది తీర్చగలచుగాన మండలవాసులందరును యీ
పత్రిక వాడరింపవలెనని” శ్రీయుతులు వన్నెలకంటి రాఘవ
య్య, పొణకా శట్టాభిరామిరెడ్డి, పొణకా గోవిందురెడ్డి, ఓరు
గంటి శేంకట సుబ్బయ్యగార్లు విజ్ఞప్తి ప్రకటించిరి.

“కాలగ్రామ సంక్షేమ సలహాకర్తల వ్యాపింపజేయు
టకు నెల్లూరు మండలమధ్యస్థులకై శక్తివంధన లేక పాటుపడ సం
కల్పముతో సేపత్రికను ప్రారంభించుమన్నముగాని మరెట్టి సం
కుచితమైన అభిప్రాయములతోను దేశబంధు పత్రికను ప్రారం
భించి యుండలేదు.” అని సంపాదకులు స్వవిషయమునవివరిం
రి. సబర్బుతిరాజీ, కాలగ్రామ-మంత్రి పదువులు, నెల్లూ
రు మునిసిపాలిటీ, నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు రైల్వే, సాంఘిక ప్రశంసలు,
ఇండియాదేశములో పరిశ్రమలు, వార్తలు మున్నగు విషయము
లందు గలవు. ఈసంచికలో 10 శీటీలు కలవు. వానిలో ఒక
శీటీమాత్రమే ఆంగ్లము. 9 శీటీలు ఆంధ్రమే సానుచందా మా
డు రూపాయిలు. వలయువారు మేనేజరు దేశబంధు ఆఫీసు
నెల్లూరు అనిచాయవలెను. ఈపత్రికకు నెల్లూరు గోళ్ల పో
దూర్గము (గోళ్ల బ్రహ్మశాంతు) వారు ప్రకాశకులు ఆసంఘ
మునకు కార్యదర్శియగు శ్రీయుతు వి. జే. ప్రసాదరావుగారు
సంపాదకులుగా నున్నారు.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము

ఇంటర్మీడియేట్ యంత్రము

నిన్నటిదినము ప్రచురించబడిన ఇంటర్మీడియేట్ యంత్రము పరీక్షాఫలితములలో కొన్ని అద్దపాఠాభివృద్ధి గలవు. వాని నీ క్రింద పొందుపరచుచున్నాము.

1 వ గ్రూపు 1 వ క్లాసు

806 కు బదులు 896 అని ఉండవలెను.

2 వ క్లాసు

97 వ నంబరు పాఠాభివృద్ధి పదలివేయబడినది.

1174 కు బదులు 1874 ఉండవలెను.

1099 కి బదులు 2059 అని ఉండవలెను.

2878 కి బదులు 2879 అని ఉండవలెను.

పరీక్షకంఠకుపోయి ఒక భాగము మాత్రము

ప్రార్జనవారు

808 పాఠాభివృద్ధి పదలివేయబడినది.

పరీక్షకంఠకుపోయి 2 వ భాగము మాత్రము

ప్రార్జనవారు

1593 కు బదులు 1958 అని ఉండవలెను.

రెండవ గ్రూపు 1 వ క్లాసు

8106 కు బదులు 8160 అని ఉండవలెను.

పరీక్షకంఠకుపోయి ఒకటవ భాగము ప్రార్జనవారు

2225 కు బదులు 2955 అని ఉండవలెను.

8165 కు బదులు 8168 అని ఉండవలెను.

పరీక్షకంఠకుపోయి 2 వ భాగము మాత్రము

ప్రార్జనవారు

8059 కి బదులు 8069 అని ఉండవలెను.

ఏదోయొక భాగమునకుపోయి పూర్తిచేసినవారు

1 వ భాగము

2907 పాఠాభివృద్ధి పదలివేయబడినది.

3 వ గ్రూపు, 1 వ క్లాసు

4881 వ నంబరుకు బదులు 4881 అని ఉండవలెను.

రెండవ క్లాసు

4997 పాఠాభివృద్ధి పదలివేయబడినది.

5260 కి ప్రక్కన 5201 కి బదులు 5281 అని ఉండవలెను.

5509, 5510, 5511 ఈ మూడును పాఠాభివృద్ధి పదలివేయబడినది.

పరీక్షకంఠకుపోయి ఒకటవ భాగము మాత్రము

ప్రార్జనవారు

4558 కు ప్రక్కన 4058, 4067 కు బదులు 4057, 4068 అని ఉండవలెను.

5322 పాఠాభివృద్ధి పదలివేయబడినది.

ఫలితములలోలేని 8576 నంబరు పాఠాభివృద్ధి పదలివేయబడినది.

ఏదోయొక భాగమునకుపోయి పూర్తిచేసినవారు

రెండవ భాగం మాత్రం

5371 కి బదులు 5381 అని ఉండవలెను.

5389 to 5579 కు బదులు 5579 to 5584 అని ఉండవలెను.

పరీక్షాఫలితములు సకాలమున తేరకపోవుటచే, తిన్నగ గరిజాదుటకు వ్యవస్థచేకబోయెను. తన్మూలమున దొరలిన అద్దపాఠాభివృద్ధి కంటేయు చింతించెదము.

ఆం. ప. సం.

ప్రమేహహారి

గ్యారంటీ

గుణమధికము

సుమారు 30 ఫలించునది మా అనభవములోనుండి ఎందు తీరని సుఖవ్యాధి బాధితులను వృత్తుముఖమునుండి రక్షించిన ఔషధరాజము. మేమి సంబంధములగు వ్యాధులను, కొరకు, సవ్యాధి, పిటిక, భగంధరము, గనేయూ మొదలగు వాటిని పడునైదుదినములలో అత్యద్భుతముగా కురుత్తుచున్నది. గుణముచేయలేదని రుజువుచేయువారికి వారిసొమ్ము తిరిగి యివ్వబడును. వి. పి. ప్రత్యేకమునందు ఖరీదు రూ. 10.

శ్రీ కృష్ణ ఆయుర్వేద ఫార్మసీ

ఏలూరు (ప. గోదావరి.)

వాతావరణస్థితి

1956 సం॥ మే 18-వ తేదీ మంగళవారము

మాతృకేల్లాలి	గరిష్ఠ వీణ శీత గ్రాహకము	గరిష్ఠ వీణ శీత గ్రాహకము	గరిష్ఠ వీణ శీత గ్రాహకము	గరిష్ఠ వీణ శీత గ్రాహకము	గరిష్ఠ వీణ శీత గ్రాహకము
గోపాలపురం	91.7	82.8	...	1.58	44.96
విశాఖపట్నము	83.6	82.3	...	2.10	87.09
రాజ్ గూడ	93.0	79.7	...	2.25	89.09
మచిలీపట్నము	94.1	81.4	...	2.19	41.59
చిన్నామల	106.0	85.0	...	1.28	26.01
బిల్గాన	100.2	81.2	...	4.56	20.51
అనంతపురం	1.51	27.58
కడప	104.4	82.7	...	1.24	81.28
కర్నూలు	99.8	80.9	...	1.85	37.98
మృణాళ	97.0	80.2	...	0.15	80.74
కడపూరు	94.6	81.2	...	0.50	53.84
నెలమ	98.9	74.1	0.16	8.51	29.87
జోండుపూరు	91.8	70.6	0.21	2.72	22.29
నిరుసుపాల్వె	10.24	78.9	...	0.06	28.19
రాజవల్లభము	92.8	81.7	...	0.02	81.38
పాల్వర	98.1	74.9	0.81	2.74	88.86
పాలజి	90.1	79.9	0.02	1.48	37.00
తిరునల్వేరి	0.67	4.48	29.84
తిరుచేరి	86.6	72.3	1.89	16.26	64.51
కొచ్చి	87.8	74.1	0.10	10.81	114.51
కొక్కట్ల	91.9	80.8	0.02	4.87	117.16
మృగశాల	92.5	82.8	...	0.75	135.88
తెంగునూరు	95.1	78.8	...	0.05	38.87
మేర కొర	86.1	66.0	...	2.87	125.46
కొండకూడ	65.0	58.5	0.09	9.84	18.82

సర్కారులు:—మచిలీపట్నములో ఆశ్రమ నిర్మలముగ

నున్నది. తక్కినచోట్ల బి: మోస్తరుగ నున్నవి. విశాఖపట్నము లో పగటివేడిమి 2½ డిగ్రీలు తక్కువ. దానికి దక్షిణముగ 6 నుండి 6½ డిగ్రీలు తక్కువ. కాకినాడలో రాత్రివేడిమి 2½ డిగ్రీలు తక్కువ గోపాలపురంలో 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కన్:—మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. ఒకా రిలో పగటివేడిమి 2½ డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 3½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. కడపూరులో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. మద్రాసులో పగటివేడిమి 2½ డిగ్రీలు తక్కువ. తక్కినచోట్ల 4½ నుండి 5½ డిగ్రీలు తక్కువ. రాజధాని దక్షిణార్కమునవర్షము సాగవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్యము.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

వర్ష పాతము

సిమ్లా, మే 17:—వర్షము తెన్నీ సెరిము, సంయుక్త పరగణాలు రాజపుటానా, మలబారులలో సామాన్యముగ నున్నది. అస్సాము, బెంగాలు, పశ్చిమ సంయుక్తపరగణాలు, గజపాళ, మధ్యపరగణాలు దక్షిణమద్రాసులో అక్కడక్కడ వర్షమున్నది.

నూచన:—బెంగాలు దేశ వర్షప్రాంతములందు వర్షము పడును. (అ. ప్రె.)

కేంద్ర శాసనసభల వేసవికాల

సమావేశము

అగస్టు 16-వ తేదీన సిమ్లాలో ప్రారంభమగును

సిమ్లా, మే 18:—అగెంట్ల, ప్లేటు కౌన్సిలు సభల సమావేశము సమావేశము సిమ్లాలో అగస్టు-16-వ తేదీన ప్రారంభమగును. తాత్కాలికముగ నిర్ణయింపబడినది. (అ. ప్రె.)

అసిక్ (స్వకీయవిలేఖరి)

పర్లాకిమిడి శ్రీశ్రీ రసీకరాజనాటక సంఘము

మే 14:—శ్రీ పర్లాకిమిడి బరియానాటకసంఘమువారు సుమారు 20 దినముల క్రిందట మాయూరునకు వచ్చిరి. రెండేని దినముల కొక్కొక్క నాటకము చొప్పున ప్రదర్శించిరి. నటకులందరు 18 సంవత్సరము లోపు బాలురే. వీరి వయసునకు వీరు చూపించిన నటనము, గానము బాగుగానే యున్నది. వీరు రమణులు కొండపోయి అచ్చట నాటకములు ఆడెదరట.

తాలూకాబోర్డు

మతాలకాబోర్డు 11 వ తేదీ మధ్యాహ్నము శ్రీమన్ రాఘవాధోపాధికారి ఆధిపత్యము క్రింద సమావేశమయ్యెను. బోర్డులో హెచ్చుమంది మొదట్ల ఓధులగుటచే, చర్చాంత యు ఓధుభావముచే జరిగెను. వారి మాతృభాషయందు చర్చ జరుగుటకు ఇదియే ప్రథమము.

గుంటూరు (స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీ కృష్ణ శ్రమము

మే 16:—8 సంవత్సరములనుండి తెనాలి తాలూకా పెదపాలెం గ్రామములో నున్న శ్రీ కృష్ణశ్రమము గుంటూరుకు మార్చబడినది. ఆశ్రమమున కిచట 4000 లు పెట్టి 5 యొక రమల పాలము కొనబడినది. అందులో పాకలు వేయబడు చున్నవి. బావులు త్రవ్వబడుచున్నవి. వేసవికాలపుల యనంతరము జూను 31 వ తేదీన ఆశ్రమ పాఠశాల గుంటూరులో ప్రారంభించబడును. ఇదివరలో ఆశ్రమముందు 50 మందివరకు ఆదిమంధ్ర. విద్యార్థులకు మాత్రము భోజనవసతి యుండెను. ఇప్పుడది కేవల పంచములకే గాక నిమ్మబాతు లందరికి వసతి కొనగటకు ప్రయత్నములు జేయబడుచున్నది. 100 మందికి వరకు వసతియుండును. ఉద్యమస్థాపకులగు శ్రీయత నల్లపాటి హనుమంతరావుగారి నిరంతరకృషివలన నీయాశ్రమ మచిరకాలములో నిమ్మబాతుధర్మకు పట్టుకొమ్మయై, వారి యజ్ఞానమును పారదోలుటకు దివ్యజ్యోతియై, దినదివాళివృద్ధి తేదిగ దని దలచుచున్నారము.

బందరు (స్వకీయవిలేఖరి) ప్రజాసంఘం

మే 17:—ప్రజాసంఘం యాజమాన్యముక్రింద బహిరంగసభ జరుపబడినది. శ్రీయుతులు దినవహి హనుమంతరావు వి. వి. కె. సుబ్రహ్మణ్యంగార్లు ఉపవ్యసించుచు ప్రజాసంఘ కులనే శాసనసభలకును, మున్సిసిపలుసభలకును పంపవలసినదని హెచ్చరించిరి.

గవర్నమెంటు ప్లీడరు

ఇంతవరకు చాలాకాలమునుండి పల్లికు ప్రాసిక్యూటరురు నున్న రావుబహద్దర్ కేసింగి హనుమంతరావు పంతులుగా. తనపక్షకి రాజీనామా నిచ్చి విక్రాంతిని గైకొననున్నారగు శ్రీ హనుమంతరావుపంతులుగారు తమపదవియందు ఆసమాన మగు గౌరవమును గడించియున్నారు. జిల్లాకోర్టులో బాధ్యతైబ్రసిని ప్రారంభించు సందర్భములో జిల్లాజడ్జియగు కర్ణక్ వెకగారు హనుమంతరావు పంతులుగారిని చాలప్రసించిరి. హనుమంతరావు పంతులుగారిస్థానే ముత్తేని ప్రకాశరావుగారిని నామినేటు చేసినట్లు తెలియుచున్నది.

శ్రీ కృష్ణ లీలానాటక సమాజం-అమలాపురం

ఈ సమాజము గ్రామములోనున్న పెద్దలియాదరగా క్రింద స్థాపించబడినది. పరోపకారమే దీని పరమాధి గ్రామము లో కాలాను క్రమమున హీనస్థితికి వచ్చుచున్న కొన్ని సంఘలకు నూతనోద్భవమోసగ చిక్షవహించి యీ సంఘము స్థాపించబడినది. ఉత్సాహవంతులగు యువకులు దీనియందు పాల్గొనుచు డుటచే యిది చిగ్గియిగా వర్ధిల్లగలదని నమ్మకమున్నది.

వీరి యాజమాన్యము క్రింద 4.5.26 తేదీన వర విక్రయ మనునాటకము ప్రదర్శింపబడి దాని రాబడిలో కొంత అన్న దాన్ సమాజమున కొనగబడినది. పురమనందున్న వ్యాయవాద పోదరలు, కూడ చేతులు కలిపి యీ సలస్థానభివృద్ధిలోనికి దెచ్చి దరని నమ్ముచున్నాను. శ్రీయత సుబ్బరాజుగారు పట్టె యాజమాన్యము వహించినప్పటినుండి యీ గ్రామ మభివృద్ధి గాంచుచున్నది.

పురవాసి.

భారతదేశ పన్ను విధానము

టాడోహంటరు కమిటీరెపోర్టు

మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక పరిశోధనము

మాంచెస్టరు గార్డియన్ వాణిజ్య విశ్లేషణ దినపత్రిక అంశముల ప్రాయోగమునాడు.

స్వాభావికముగ పన్ను పన్నుల కష్టములతో గూడినవి. పూర్వము భారతము గలగిరియంతిని ఆధునికీకరించుచున్నది. చిక్కులు క్రమముగ అభివృద్ధి చెందెను. అయినప్పటికిని యీ చిక్కులు మనకు అనివార్యమైనవి. నిపుణుని మనము తయారు చేసి వానిపరము మన క్షేమముల నప్పగించి భుజముల ఎగబెట్టుకొనుచున్నాము. ప్రతిదినము ప్రతిమాంచెస్టరు క్లబ్బు నందును ఆదాయపు పన్ను నిరుద్యోగుల సహాయార్థము దొరతన మీయి ధనము మొత్తము యొక్క హెచ్చుతగ్గుల గురించిన ప్రపంచముల మీరు వినుచుందురు. వివరప్రకటిక ప్రకటించువారిలో యెంత మందికి యీ విషయ జ్ఞానముగలదు. యిట్లను ప్రకటించబడిన భార్యకు కమిటీ పారిశ్రామిక సంబంధాలోకనము నందలి 228 పేజీలో వివరింపబడిన నిర్వాహక సమస్యలపై రాధ్యము గావింపబడిన కాసనముల పరిశీలించినయెడ క్లబ్బులందు మాట్లాడు వారి అధీనమునందే విధానము దాటినదని తోచుచున్నది. విచారింపగా లాభము గలుగునను ఆశతో ప్రతివారు పన్నుల చెల్లించుచున్నాడు.

భారతదేశముందు మనదేశముందాగలట్టి చిక్కులు కనవి తలచియున్నారు. అడంబర రాహిత్యముగ అదేశమునందు వట్టి అమాయక ప్రజలు నివసించుచుండిరి. 820,000,00 జనాభా గలదు. మాడువంతుల జనము సాగిలేచేబట్టి భూమిని బ్రతుకుచున్నాడు. జీవనాధారమునకు అవసరముగవ్యయముకంటె అధికముగ ఖర్చుచేయుటకు వారలకుడబ్బులేదు. ప్రతివారును వారివారి వంతు సమ కూర్చినయెడ, ఒక్కొక్క రూపాయ చొప్పున చేర్చిన ను మ హా గొప్ప మొత్తము గు ను. వట్టి భూమిపన్ను, సుంకములు, ఎక్సైజు పన్నులు ఉప్పు పన్నులు వసూలుచేయుటకు సులభమైన ప్రత్యేకముగ గ్రహించుటకు తోడ్పడునదియైన కేంద్ర, రాష్ట్రీయ, స్థానిక అవసరముల కొరకు అదాయమును జేకూర్చుచున్నవని ప్రతివారును భావించెదరు.

భారతదేశ పన్ను విధానము

1924-1925 సంవత్సరమున ప్రకటించబడిన భారతదేశ పన్ను విచారణ కమిటీ నివేదిక యందలి విషయ సూచిక పుటలను పరిశీలించినా ప్రభావము తొలగి మానవు. రాష్ట్రములందు, రాష్ట్రము రాష్ట్రము మధ్య గల లేటు భేదము విధింపబడిన భూమిపన్ను భేదము మొదలగు చిక్కులగు భారత రివిన్యూ విధానము దురదృష్టవశాత్తూ నుండును. భూమి సెటిలుమెంటులు గలవు. పెర్మనెంటు లేక కాశ్యతపు సెటిలుమెంటు. పెంపరరి లేక తాత్కాలికముగ అనగా 80 సంవత్సరముల కొకసారి సెటిలుమెంటు చేయుట, భూస్వాముల భాగ్యతలు, రైతుల భాగ్యతలు, నీటిపన్ను తరువాయి మొదలగు మరి వంద చిక్కులు గలవు. విరోధా అమెరికాలందలి ఆధునిక పన్ను విధాన వివరములను పరిమితిని తిలకించినచో భారతదేశముందు మొత్తముమీద పన్ను విధానము విశేషము చిక్కులకడ మీయనట్టియు, వసూలు గురువుగ జేయుటకు అవకాశముల గలగించుచున్న దారిని బట్టెనని యెంచవచ్చును. కాని ఎక్సైజు పన్నుల విషయమై మాత్రముటలన పీటలేదు. రాష్ట్రము రాష్ట్రము మధ్యగాక జిల్లాజిల్లాకుమధ్య ఎక్సైజు పన్నులందు భేదములు గలవు. ఆదాయపు పన్ను భారము గలగించుటలేదు. దీనిని గురించి ముందు విచారించెము. వృత్తి పన్ను అస్తిపై పన్ను కోర్టు ఫీజులు, రాయల్టీలు, (అనగా దొరతనమునకు చెల్లించవలసి భాగము గలవు).

క్రమముగ ప్రతి అంశమును వివరింపబడి నందున యీ రిపోర్టునందు సంగ్రహముగ వివరింపబడిన భారతదేశ పన్ను విధానము బహుశ్రేష్టముగనున్నది. బహుచిక్కులతోగూడిన విషయమునందలి నిపుణునియొక్క తుదిఫలముగ భావించవలయును. పన్నువిధానమును గురించిన యావస్థ్యతాంతములను పూర్ణముగ వివరించుటచే పరియోకసారి, అవిషయమై తిరిగి కొంత

కాలమువరకు విచారింప అవశ్యకము. పన్నువిచారణసంఘమునచ్చిన అభిప్రాయముల జదివినప్పుడు ఆకాశనగముగలుగును. విచారణయందు శక్తినితేయు సంఘము భారపోసి అనుసరణీయములగు సిఫార్సులగావింపుటకు శక్తినినల్లినట్లుగ చదువరులకు దోషజేయుచున్నది. అయినప్పటికిని అటులవచ్చుట స్వాభావికము. విధానముందుగల స్వాభావికమగు చిక్కులన్నను అనుసరణీయముగ అభివృద్ధిచేసెను. అమలునందుగల పన్ను భారము మొత్తముమీద విశేషముగనున్నది. అంతియగాక పన్ను విధించుటయందు విశేషాన్యాయములు గన్వింపవు. భారతదేశ రాజకీయచరిత్రయందు విశేష ఆందోళనమునకు గారాములగు కెండుపన్నులు, ఉప్పుపన్ను, ప్రత్తిపన్నులు, ఆర్బాటుముగాని లేక అధిక ప్రసంగముగాని లేకయే సెమ్మడిగ పరియగు స్థానమును జేర్చబడెను. 1921-1922 సంవత్సరముందు బహుచక్రగ ప్రత్తిపన్నుపన్నుగురించి యిండియను పిన్కల్కమీషను ఆరు చిన్నపేరాగ్రాఫులందు క్లుప్తముగ వివరించెను. ప్రత్తిపన్ను సుంకమును రద్దు చేయుటకు హార్డింజిప్రభువు 1916 లో వాదనముజేసెను. భారతపన్ను విచారణకమిటీ నివేదికానంతరము అపన్నురద్దుచేయబడెను. ఉప్పుపన్ను వసూలుజేయుట అన్యాయముగలేదు. వసూలుచేయుట మానరాదు. ఈపన్ను తగ్గించుటగాని లేక హెచ్చించుటగాని వలనని కమిటీ సిఫార్సు చేయుచున్నది.

పన్ను భార పంపకము

ఉప్పు, ఎక్సైజు పన్నులపరిమార్చానంతరము లాండురివి నూత్న గురించి యొచింతము. భూమి పన్నునుండి తొలగి వాయిలేక నీటిపన్ను ప్రత్యేకించవలయును తీరువాయి కేవలము పట్టినిటిలేటుగ జేయవలయును. సంవత్సరాదాయమునందు నూటికి రూ 25 లు మించకుండ లాండురివిచ్చు ఒక్కప్రమాణమునకు జేయవలయును. ఇది హెచ్చు లేటుగా గన్వింపవచ్చును. భూస్వాములు రైతులమధ్య యీబరువుపంచి పెట్టబడినదనుమాట మరువవలదు. అటులపంచి పెట్టబడుటచే లాండురివిచ్చు హెచ్చులేటుగ నున్నదనుటకు మారుగ కొన్ని ప్రాంతములందు అమలునందు పన్ను తగ్గుటసంభవించును. ఇతరసిఫార్సులు విశేషముగ వివరములకు సంబంధించుచున్నవి. సారాయి, బీరు, స్పిరిటులపై దిగుమతిసుంకములు హెచ్చుజేయవలయును. జీవనమునకు బీదలకవసరమగు పంచదార మొదలగు వస్తువులపైను, పరిశ్రమలకు కలయు ముడిపదార్థములపై నను దిగుమతి సుంకములు తగ్గించవలయును. ఎగుమతి చేయబడు తోలుగుండునై నూటికి రూ 5 లు వసూలుచేయుట రద్దుచేయవలయును. లక్క, నూనెగింజలు, ఎముకలు, మరయితరములగు ఎరువులపై పన్ను విధించవలయునని సిఫార్సుచేయబడెను. కంపెనీలపై వసూలుచేయుచున్న నూపరుటాక్సు, కార్పరేషనుల లాభపుపన్నుగా మార్చవలయును. ఆదాయపుపన్ను క్రమాభివృద్ధియందు మార్పుగావింపవలయును.

పన్ను భారపంపకమునుగురించి గావింపబడిన రిపోర్టుభాగములు బహుచక్రగలవు. స్వంతభూమిలేని వ్యవసాయదారుడు యిప్పుడు చెల్లించుచున్న పన్నును యుద్ధమునకు పూర్వము చెల్లించుచున్నచో పోల్చిచూడుడు. దిగువప్రకటించిన టేబు మెంటునందవత్సరమునకు యాతరగతిలో తలవారిక చెల్లించు మొత్తము యుద్ధమునకు పూర్వమును యుద్ధానంతరమును విస్తృతము చేయుచున్నది.

పన్ను	యుద్ధమునకుపూర్వము	యుద్ధమునకు
	రూ. అ. పై.	రూ. అ. పై.
ఉప్పు	0 2 4	0 8 5
సుంకములు	0 2 2	0 10 3
రసనాయలు ఎక్సైజు		0 0 6
ప్రత్తి	0 0 4	
త్రాగుడుపన్ను	0 6 10	0 9 9
బిల్లర	0 1 9	0 1 10
మొత్తము	0 13 5	1 9 9

జీవనాధారమునకు గావలసిన పంచదార, కిరసనాయలు, ప్రత్తిబిల్లులు అగ్నిపెట్టెలు మొదలగు వస్తువులపైను ఉత్పత్తి చేయుటకు గావలసిన పదార్థములపై విధింపబడు ఎక్సైజుసుంకమునందు కార్మికుని వంతును గల్గిసి సుంకములు లేక్క చూడబడెను. ఫలితము మిక్కిలి వాస్తవముగ మితముగ నున్నది ఒకరూపాయ 1 పి 4 పెన్సలను సమానముగ ముందరము 1 పి 11. 2 పెన్సలనుండి 2 పి 1. 34 పెన్స

లకు కార్మికుల తలవారిని సంవత్సరమునకు పన్ను హెచ్చెను. నగరములందు నివసించు కార్మికుల స్థితి కష్టముగ నున్నది. ఏలన 6 పి 2 పెన్సలనుండి 11 పి 8 12 పెన్సలకు యీతని పన్ను బాధ్యత హెచ్చు అయ్యెను. ఇందులో విస్తారమతడు మునిసిపాలిటీకి చెల్లించవలసిన పన్ను మొత్తము గలదు. కాబట్టి భారతదేశముందు నివసించుచున్న బీదలకతల పన్ను భారమును దగ్గించుటకు కమిటీసిఫార్సుచేయ లేకపోవుట చోద్యముకాదు. పన్ను ఎప్పుడును దుర్భరముగ లేదు. ఇప్పుడెవను తేలికగ జేయున్నది. కమిటీ ఎగుమతి పన్నుల విధించుట సూచించుట.

కమిటీగా వించిన సిఫార్సులలో ఒకటి వివరమునకు గరియరమున్నది. ఏ దేశముందును తరుగు జేయబాలని కొన్ని వస్తువుల భారతదేశము ఎగుమతి జేయుచున్నది. ప్రపంచముందు బజారులలో యీ వస్తువులను "మనాపలి" సరకులనెదరు. ఈ మనాపలి సరకులలో జాటులేక జనపనార, లక్క మరయొకటియుజేరినవి. ఎగుమతికొరకు బియ్యము తయారుచేయుట యిండియా యింహుచైనా, సయాము దేశములందుగలదు. ఇండియా జావా, చైనా, సపానుదేశములు తయారుపంటయందు భాగస్వాములు. భారతదేశ మేకతోళ్లు జగత్తునందు విఖ్యాతిగాంచెను. జాటు, మేకతోళ్లు, బియ్యము, లే నూకులపై ఎగుమతిసుంకము ప్రకృతము వసూలుచేయబడుచుండెను. ఈ సుంకముల నుంచవలసినదని కమిటీ సిఫార్సుజేయుచున్నది. లక్క నూనెగింజలు, ఎరువులపై ఎగుమతి సుంకము వసూలు చేయవలయునని కమిటీ సిఫార్సు జేయుచున్నది. దేశము దు నూనెగింజలు ఆడించి పిండి ఎరువు, ఎముకఎరువు పంట నీరసించుచున్న భూముల కెరువుగ జేయుటకు ప్రోత్సహముగల్గించుటకు పన్ను జేయుట ముఖ్యోద్యోగము.

సులభమగు వసూలుజేయుపన్నుల యేపరిశ్రమయందుండి వసూలు చేయబడుచుండెనో ఆపరిశ్రమాభివృద్ధికొరకే పన్నుల చెప్పించుటకుమారుగపన్నును గవర్న మెంటు అధీనముజేయుటగావింపబడిన సిఫార్సులు బాగుగాలేవని విమర్శనలకు గురియగుచున్నవి. జాటులక్కవంటి సరకులకు "మనాపలి" గలదేశము యీపరిశ్రమాభివృద్ధికి ప్రపంచమునకు త్రావాదిగనుండవలయును. భారతదేశమునకుగల "మనాపలి"కియితర దేశములు ప్రమాదముగల్గింపకుండజాగ్రత్త వహింపవలయును. ఒక్కప్పుడు లక్కరంగు, నీలిమందు అను రెండు "మనాపలి" భారతదేశమునకు గలవు. జాగ్రత్తవహించి కట్టుదిట్టములు దీసికొనినచో "సింధెటిక్సు" రంగుల పోటీచాలవరకు భారతదేశము ఎదుర్కొనగల్గెడిది. తేయాకు, లక్క, ప్రత్తిసరకు లిదివరకే స్వల్పముగ ఎగుమతిపన్ను జెల్లించుచున్నవి. సామాన్యముగ యీ పరిశ్రమల అభివృద్ధికొరకు గావింపబడు పరిశోధనలని మిత్రవిధానము వ్యయపరపబడుచున్నది. బియ్యము గోరుములు, నూనెగింజలు, పడుచుచేసిన నీతోళ్లు చర్మములు మొదలగు వస్తువుల పరిశ్రమాభివృద్ధికొరకు పై విధాన మవలంబించుట శ్రేయస్కరముగ నుండును.

ఉపసంహారము

ఆదాయపు పన్ను హెచ్చించవలయునని గావించిన సూచన యంతి హెచ్చుగాలేవు. న్యాయముగ పన్ను విధించుట కొరకు వడ్డీ పన్ను మెట్లుతుండు మధ్యమధ్య స్వల్పమార్పులు గావించవలయును. కంపెనీల నూపరుటాక్సు వాస్తవముగ కార్పరేషనుల లాభము పైపన్నుగ నున్నది. యికముందు నూపరుటాక్సునకు బదులుగా కార్పేషనుల లాభపుపుపన్ను అని పిలువబడుటకు సిఫార్సుజేయబడెను. రూపాయకొక అణా వసూలు జేయబడుచు. అనగా నూటికి రెక్కిరూపాయలు వసూలుజేయబడును. యిందువలన భారతదేశ పరిశ్రమ లభివృద్ధికొరకు పెట్టుబడి బాహాళముగ రాదేమియుని భయము గలగించుచున్నది.

మొత్తము మీద భారతదేశపన్ను విచారణకమిటీ నివేదిక చదివినవారికి పన్నువిధానము అన్యాయముగ లేవని దోషము. సూచించబడిన పద్ధతులు మంచిమార్గము అవలంబించుచున్నవి. భారతదేశ రివిన్యూ విధానముయొడ యితరలకు విశ్వాసమును హెచ్చించుచున్నది.

ప్రభుత్వపు టుత్తరపు

ఉచితముండలము, మే 17:—రాయలుపైకి కళాకాలలో జేర్చుకొనువిధానమునుకూర్చి స్థానికప్రభుత్వము ఉత్తరువును ప్రకటనార్థముపంపించిరి. ఆస్తికేషనులన్నియు, గవర్నరు గారి ప్రయితేటు కార్యదర్శిగారిచేర మే 20 వ తేదీనావున పంపబడెను. నమోదారాయబడిన భారములలోనే పంపబడెను. మద్రాసు వివరబడినపుడు ప్రయాణపుకేర్వులు నీయబడవు. (అ. ప్రె.)

ఐచ్ఛెన్నపురి ఆయుర్వేద ప్రచారిణీసభ-మద్రాసు ఆయుర్వేదకళాశాల ధర్మవైద్యశాలల నిర్వాహకుల 13 వ వార్షికరిపోర్టు

పైసభ, కళాశాల, వైద్యశాలల 1925-26 సంవత్సరపు రిపోర్టును పంపుట కేతతయు సంతపించుచున్నాము.

సభ నిర్వాహకులందొకరుగానుండిన సర్ పి. త్యాగరా యశైట్టిగారి మరణమున కేతతయు చింతించుచున్నాము వారు మొదటినుండియు ఈయుద్ద్యమను నకు తోడ్పడిరి. వారిమరణ మీసభ కేతతయో నష్టదాయకము.

1925-26 సంవత్సరమున మొదటిసంవత్సరపు తరగతిలో 6 మందిమాత్రమే చేర్చుకొనబడిరి. 6రి విద్యార్థులకుగాను 9మం ది పరీక్షలందు లేడి కళాశాలను వదలిపోయిరి. ఈకళాశాలపద్ధ తిప్రకారమే గరపుటకు ప్రభుత్వమువారి రొకపోతకాలను నిర్మించినందున వారి సంవత్సర మెట్లు విద్యార్థులను చేర్చుకొందులో చూచినంతవరకును ఈకళాశాలలోనికి విద్యార్థులను చేర్చట సరిగాదని అనుకొంటిమి. జూలై నెలలో గవర్న మెంటు పాఠశాల లో విద్యార్థులను చేర్చుకుండిరి. అందువలన చేరవలయు ననుకొని న విద్యార్థులకు రెండుప్రదేశములలోను తప్పిపోయెను. అయినను ప్రత్యేకసిఫారసులు గల విద్యార్థులను 6 మందిని మొదటిసం వత్సరపు తరగతిలో జేర్చుకొంటిమి. కళాశాలకు సంబంధించి న ధర్మవైద్యశాల బీదలకు చాల సహాయకరముగ నుండెను. ఈ వైద్యశాల లక్ష్మీపతిగారి ప్రత్యేకవిచారణలో నుండెను. కడప టిసంవత్సరపు విద్యార్థులు 3 మాసముల కిద్దరు అనుభవజ్ఞానము ను సంపాదించుటకై వైద్యశాలలో నియమింపబడుచుండిరి.

వైద్యశాలకు వచ్చురోగులు స్పృదియగుచుండిరి. ధనసహాయముండినయెడల చికిత్సను బలపఱచియుండవచ్చును. ఒక్కొక్కరోగికిని దినమునకు మందుమాత్రము 9 పైస లగుచుండెను.

ఈవైద్యశాలయందు గౌరవోద్యోగులెంతయో కష్టపడి పనిజేసి విద్యార్థులకు దాహపానార్థముగ నేర్పించుండిరి. ఈకళాశాలకు చందాలను విద్యార్థిజీతములనిచ్చిన ఈక్రింది మునిసిపాలిటీలకును, తాలూకాబోర్డులకును, కార్పొరేషనునకును వందనములు:—

చందాలు	సంవత్సరమునకు రు ఆ పై
పచ్చయశ్వధర్మము	240-0-0
వైనసుఖదాస్ బాలదేవదాస్	120-0-0
మద్రాసుకార్పొరేషన్	1000-0-0
హిందూపురం మునిసిపల్ కౌన్సిలు	10-0-0
	రు. 1870-0-0

విద్యార్థిజీతములు	
మునిసిపాలిటీ, కోయంబత్తూరు.	118-8-0
జిల్లాబోర్డులు:	
కోయంబత్తూరు	280-0-0
కృష్ణా	275-0-0
గోదావరి	60-0-0
నెల్లూరు (2)—	420-0-0
తాలూకాబోర్డులు:—	
బరంపురము	253-0-0
నరసాపట్నం (2)	480-0-0
తణుకు (2)	475-0-0
బందరు	805-0-0
పొల్లూచి	180-0-0
విశాఖపట్నం	250-0-0
వొంగోలు	300-0-0
తిరునల్వేరి	198-0-0
తిరుచనాపల్లి	180-0-0
నంద్యాల	160-0-0
వృద్ధాచలం	210-0-0
పట్టుకోట	120-0-0

చెబ్రోలు కో-ఆపరేటివ్ క్రెడిటుసంఘము	210-0-0
వెంకటగిరి రాజాగారు	360-0-0
	రు. 5417-8-0

దాదాపు 42 వైద్యశాలలు ఈక్రింది ప్రదేశములలో మునిసిపాలిటీ స్థానికబోర్డుల అధీనముక్రింద పనిచేయుచుండిన వి ప్రిన్సిపాలుగారు అన్నిటిని తిరిగి చూచిరి. ఇచ్చట మందు ఖర్చులు కూడ చాల తక్కువగ నున్నది:—

స్థానికసంఘముచేరు వైద్యశాలగల ప్రదేశము మునిసిపాలిటీలు:—

విశాఖపట్నం	విశాఖపట్నం
నేలము	కెవ్వాపేట
రాజమహేంద్రవరం	మంగళూరుపేట
కోయంబత్తూరు	కోయంబత్తూరు.
ఈశోడు	ఈశోడు
గుంటూరు	గుంటూరు
మధుర	మధుర
దిండిగల్	దిండిగల్
పొల్లూచి	పొల్లూచి
ఏలూరు	ఏలూరు
తిరువల్లూరు	తిరువల్లూరు
తిరుపూరు	తిరుపూరు

తాలూకాబోర్డులు:—

కోయంబత్తూరు	మదుక్కరే
ఈశోడు	చెన్నిమలె
రాంనాడు	రాంనాడు
కోయిలకుంట్ల	1. జౌళు 2. నిర్వేల
విశాఖపట్నం	జేపాడ
పట్టుకోట	1. పెరపుర్ని 2. మదుక్కురు
భీమవరం	1. వీరనాథరం
	2. ఏలూరుపాడు
	3. లంకలకోడూరు
	4. నీడమట్టు
	కమలాపురం
	1. శివాలపేరి 2. ఆలంకులం

ప్రాద్దుటూరు	
తిరునల్వేరి	
కర్నూడేవి	తిరుక్కరంగుడి
కేశరగోడి	పర్దులు
కూండాపురం	కంకరనారాయణ
నన్నిలం	మనవలనెల్లూరు
నంద్యాల	ప్రాతకోట
తిరుత్తరపుండి	తాగట్టూరు
చివంబరము	భువనగిరి
కడప	ఖాజీపేట
నరసాపట్నం	దేవరపల్లె
ఏలూరు	కానువరపు కోటయ్య
వొంగోలు	కోత్తపన్నం
బరంపురం—	కావటి
దేవకోట—	కోత్తపట్నం
నాగపట్నం—	వాలివాలం
తణుకు—	వుంకుటూరు

ధనసహాయము చాలకుండినను పలువిధముల సహాయ పడియుండిన నాంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసి నిర్వాహకులకు మేము కృతజ్ఞులము.

రాబడి వ్యయములను, చికిత్సను పొందిన రోగుల మొత్తమును రోగముల వివరమును వేరొక జాబితాయందు ప్రచురించి యున్నాము.

ధార్మిక లీసభకు సహాయముచేసి ఎక్కువ బీదవారికి చికిత్సచేయుట కవకాశ మొసగుదురని నమ్ముచున్నాము.

ఆచంట లక్ష్మీపతి మేనేజింగు డైరెక్టరు

అగ్ని ప్రమాదము

నంద్యాలలోచేరిన నూనెపల్లి యను గ్రామమునందు 18-5-26 ర త్రి షుమారు 12 ఘంటికాలమునందు షుమారు 30 పూరిఇండ్లు పరకు రావృప్తియైనది.

రామభద్రయ్య.

బొంబాయి (స్వకీయవిలేఖరి)

కాంగ్రెస్ అభ్యర్థులు

మే 15:—శాసనసభలకు యెన్నికలు జరుగు సమయము సమీపించుచున్నది. ఈసంవత్సరపు యెన్నికల ఫలిత మెట్లుండు నని అనేకమంది ప్రశ్నించుచున్నారు. కాంగ్రెస్ మహాసభవారు శాసనసభల యెన్నికలను యేర్పాటు చేయదలచుకొనుటచే కాంగ్రెసువారు జయముగాంతురా లేదాయని భయము అందరకును పొడమాపుచున్నది. 1920 వ సంవత్సరములో కాంగ్రెస్ యెన్నికలలో పాల్గొనకూడదని కాపించినపుడు ప్రజలు చాలమంది యెన్నికలలో పాల్గొనలేదు. రెండవసారి యెన్నికలకు కాంగ్రెసు సభ్యులు మాట్లాడక యిష్టమువచ్చినట్లు ఓట్ల నీయవచ్చునని భారతీయులకు హెచ్చరించిరి. అప్పుడు కాంగ్రెసునకు సంబంధించిన స్వరాజ్యపార్టీవారికి పూర్తిగ జయముగలిగెను. కాని మాడవతడవు ఈసంవత్సరము శాసనసభల యెన్నికలను కాంగ్రెసువారే నడపుచుండుటచేతను స్వరాజ్యపార్టీవారిలో కక్షలు బయలుదేరుటవలనను కాంగ్రెసు జయముగాంతురా లేదాయని గొప్ప సందేహము గలుగుచున్నది.

బొంబాయి రాజధాని

స్వరాజ్యపార్టీలో పెద్ద కక్షీదారులైన పరస్పర సహకారులైన కెల్కార్, జయకరు, మూన్జీగారలకు ఈరాజధానిలో పలుకుబడి పొచ్చు. వీరికిని కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకును సఖ్యతకుదురుటలేదు. అందుచే కాంగ్రెస్ వారు ప్రత్యేక అభ్యర్థులను, పరస్పర సహకారులు ప్రత్యేకముగను యేర్పాటుచేయ వలసినచ్చినది. కాంగ్రెస్ వారు యేర్పరచిన సభ్యులు యంతవరకు యిద్దరుమాత్రమే. కే. యఫ్. నారియను, భల్లభాయి దేశాయి గార్లుమాత్రమే యంతవరకు కాంగ్రెస్ పార్టీవారిచే యెన్నుకొనబడిరి. వారిద్దరు యిప్పుడు శాసనసభలో నున్నవారేయగుట చేతను, మంచిపలుకుబడిగలవారగుటచేతను, వారుతప్పక యెన్నుకొనబడవచ్చును. గాని 4 స్థలములకు 2 రెండుస్థలములకు మాత్రమే అభ్యర్థులను యేర్పర్చుటకు కారణము తెలియను.

యెసంగల్లి సానము

క్రిందటి సంవత్సరము బొంబాయినుండి వి. జె. పటేలు గారు యెన్నుకొనబడిరి. కాని ఈసంవత్సరము వి. జె. పటేలు గారు బొంబాయిపదని గుజరాతునుండి అభ్యర్థులుగా నుండదలచుకొన్నట్లు తెలియుచున్నది. వీరు శాసనసభకు అభ్యర్థు లగుటచే పోటీలేక యెన్నుకొనబడవలెనని కోరుచున్నారు. బొంబాయిలో ఈసంవత్సరము ఆపనిసాగదు. అందుచే అహమదాబాదులోని సోదరుని సహాయముచే పోటీలేక యెన్నుకొనబడవచ్చునని తలంచి అచ్చటనుండి నిలబడిరి. బొంబాయినుండి సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెసునాయకులగు జన్మాదాస్ మేతాగారు నిలబడుచున్నారు. రెండవస్థలమునకు బహుశా ఇయ్యరుగారు నిలబడవచ్చును. ఇంతవరకును పరస్పర సహకారవాదులు యెన్నికల నిర్ణయము చేయలేదు. ఈ నెలఖరులోపుగ చేయవచ్చును.

గౌతమీ సత్యాగ్రహ ఆశ్రమము

గౌతమీ సత్యాగ్రహ ఆశ్రమ నివాసులును “కాంగ్రెసు పత్రికా సంపాదకులు నగు మధ్వారి అన్నపూర్ణయ్యగారు అహమదాబాదు కాంగ్రెస్ కమిటీ మీటింగు నుండి తిరిగి వెనుటయిచ్చట వారిపత్రిక కొరకును గౌతమీ సత్యాగ్రహ ఆశ్రమము నకును ధన సహాయము సంపాదించవలయునని యిచ్చట ఆగి యుండిరి. బొంబాయి క్రానికల్ నందు వీరి విజ్ఞాపనను ప్రచురించగా సంపాదకులు ఈవిధమ నుదహరించిన రీతిని సంపాదకీయ వ్యాసములు వ్రాసిరి:— “విజ్ఞాన ప్రపంచముననేమి సాంఘిక రంగముననేమి అసహాయోద్యమ తీవ్ర దినములలో స్థాపింపబడిన సంస్థలు పెక్కు కష్టముల పాలై యుండియు, నేటికిని శుభప్రదముగ దనరారుచున్నవి. అది జాతీయోద్యమము నకు పట్టుకొమ్ములు. యేలనన స్వశక్తియే వాటి మూలతత్వము. ఆంధ్రదేశమున శీతానగరములోనున్న గౌతమీ సత్యాగ్రహ ఆశ్రమము అట్టి సంస్థయే. ఔదార్యమునకు పెట్టినది పేరగు బొంబాయి నగరము అసంస్థకు తోడ్డుడుట ధర్మము ఆశ్రమము నందు వేలకొలది పెట్టుబడితో స్థాపింపబడిన ఖద్దరుశాలకలగు. చుట్టుపట్ల గ్రామములకు ఉచిత వైద్య సహాయము నందచేయు ధర్మవైద్యశాల కలదు. బాలరకు ప్రజాసేవయంగు కిత్నాము గలవు గురుకులము గలదు. ఇంతియగాక ఆశ్రమ నిర్మాతలచే “కాంగ్రెస్” అనెడు జాతీయ వారపత్రిక నడుపబడుచున్నది. ధనసహాయముచే నీసంస్థ తప్పక ప్రోత్సహింపదగినది. తెలుగు వారందరైనను తగు సహాయము చేసినయెడల వారికి తగు ప్రోత్సాహము గలుగును.

ఈ దశవి ముహూర్తమునందు గురువు వృశ్చమమున, రవి దశమమున, రవికియంగారక వీక్షణము, చంద్రునకంగారక వీక్షణమును కలిగి లగ్నమునును యే గ్రహవీక్షణమును లేక మరింత దుర్బలముగను గాన దశమి ఆధిపారమునాడు, సింహమున ౨వవ భాగముయందు పనయనంబునకే కాదు, మరియే యితరగణన

కును ముఖము రక్తము లేదనవచ్చును. వయస్సుమీరిన బాలున కుపసనను బలపరచుటలో యిట్టిమూర్త మంగీకరించిన నంగీకరింపవచ్చును.

7 వ సంవత్సరమున నుపసనము చేయదలచినవారికి మాత్రమే ముపసనముచేయవలయునని ఆకాలమున లేదని ఘంటా పథముగా చెప్పవచ్చును.

పండిత గోపాలకృష్ణయ్యగారు వైశాఖబహుళ సప్తమీ బుధవారమున ధనిస్తానక్షత్రము క్త సింహులగ్నమున నుపసనము ౧౨-౩౦ విభుడియలకని నిర్ణయించియున్నారు. వీని బలమును గూర్చి విచారించవలెను. గ్రహసంపత్తియట్లు యటుంతుము. కొన్నిగుండెలములం దాదినముదయమున వచ్చి ౨ ఘడియలవరకుకలిగి ఉపసన సప్తమి యని వ్రాయబడియున్నది. స్వామిగణ్డవిగారి పంచాంగమునుచూచి యాంధ్రదేశమునకు దేశాంతర సంస్కారమునొందిన సూర్యసిద్ధాంతము ననుసరించి తిథిని సాధించిన నాదినమున లేవక, అవము ప్రాప్తింపగలదు. పండితులవారు ఉపసనమునకు కమావాప్యను, పృథ కర్మకు యోగ్యమైనదానిని గైకొనియున్నారు; అవయునందు సుసననముచేయవచ్చునని నిర్దాశించుటకు వీరి జన్మావధి పురుషత్వరచిచ్చున నీయవచ్చును.

వైద్యునియొగము. "గండాంతో వ్యతిపాతవైద్యునిమహాయోగా, అని ఏకవింశతి మహాదోషములందు వైద్యునియొగమును గూర్చి చెప్పియున్నారు. వైద్యునియొగమునందు శుభకార్యములు చేయకూడదను నదిగూడా పండితులవారు పురచిరి. భద్రవాకరణము, ఇదియు శుభకార్యములకునిచ్చేదివలసినదే" గ్రహబలమునుగూడ యిందుకు విచారించిచూతము. గ్రహబలముయందు యిందుకుగూడ ప్రాసాదించుట. ఉపసనమున సప్తమి వర్ణమున రాజున కార్యములవలసిన దగుటచే గ్రహదోషములను యొకరిమించి యొకరు ఖండించి యవకాశములను కలిగించి యుండిరి. గాన నాదోషములను సేను విమర్శించి చూపినను, ఖండింప కవకాశము కలుగును. మరచితిని, ఉపసనము దినములందు అనన్యాయన దినము ప్రాప్తింపకూడదు. సప్తమియందు బ్రహ్మగృహదేవతల బహుళ యన్తమియన ధ్యాయనంబుటచే వ్యతిపాతములను అంతటితో వానివిద్య అంతరించుట మరిల యుపసనములు చేయవలసినవచ్చును. అదినము ౧౨ ఘడియల ౩౦ విభుడియలకని వ్రాసియున్నారు. కలకాంతము ౧౨ ఘడియల ౨౦ విభుడియలకు, పదివిభుడియలకు లగ్నసంధియందు, రవిహార, కుజమేషు (బ్రహ్మగృహము, కుజమేషు నవాంశత్యాది ప్రారగ్రహ ముడియుండ, ఉపసనము మహూర్తమా? గ్రహబలము, దశనిసూర్యుని, సప్తమాం గారకుని, చతుర్థభావ శనిని, మాసం గత దశమబుధుని పేరలంగీకరించినది. లగ్నమునకు గురువృద్ధి గలదనిగదా, ఒక్కగ్రహముచూచిన నింబులందేగలిగి నాలుగుగ్రహములదోషము వారించునని గురునకు యర్థములకలిగిన శాంతిచేయవలసినదని యేలచెప్పను శాంతి యొనరించి యుపసనము సాగించవచ్చునని చెప్పిన గురునకు యర్థముల కిక్కర్మ విషయమై యుండిన శాస్త్రుకారు లుపసనమును మానుమని చెప్పియుండునట్టివిభులనుగూడ శ్రేయస్సుదనియు, చతుర్థశని, సప్తమ కుజుని దశమరవిమధుగర బుధ దోషములనే తొలగించుచో, శ్రీకొలచల లక్ష్మీన్నరసింహాస్థానిగారివ్యాసము ననుసరించి యీ వత్సరంబున గురునకు దోషముగలదు. దోషియగుగురునివృద్ధిలగ్నమునకు గలిగి యెట్లు బలమును కలిగించి అయిదు గ్రహముల దోషమును తొలగించునని పండితుల వారూహించిరో తెలియదు. లగ్నమున కేగర విశ్వ సకలాశ దోషాన్ని హంత్రేయవాక్. ఆంధ్ర నూత్రము కేల మరదిరో తెలియదు. ఇంక నీవిధముగా పండితులవారి యిట్లా ర్థదోషములను చూపినవెక్కువగుటచే, ఆవధి, వైద్యుని, ధర్మ, లగ్నసంధి, అనన్యాయము, చతుర్థశని సప్తమాం గారకుని, దశమ కురుర్మ, దుపసనము మహూర్తంబునకు వచ్చి? ఏనుని చెప్పవచ్చును!

పండితులవారు వ్యాసమున వైత్రమానమున మిథున లగ్నమున కుపసన మహూర్తము గలదనియు వ్రాసివారు. దానివలనను బాధ వ్రాయలేదు గనుక సేనును దానిని చర్చకు గైకొనలేదు. వ్యాసబాహుళ్యమునకై జంకి విరమించుచున్నాను. నాదోషములను పండితులు మన్నింపకోరెదను. పండితులవారు పాఠవ్యాసమున వైశాఖ జ్యేష్ఠమాసముల ఉపసనమును గూర్చుచూర్తములకు సింహులగ్నమునకు తమరును శ్రీ శ్రీగోప విద్యారణ్య పంచానన విద్యావాచస్పతి విరుదాంతము గాని గాన గానవర్ణదావాద్యులవారును నిర్ణయించినట్లును వారి గాంధీభావము లానుభూతములు బలములకలవలయు వ్రాసియున్నారు. నిర్ణయముగా నీరెండు మహూర్తములు పసనములందుకని ట్టెట్టె.

'ఇంగ్లీషుమను' పత్రికవైదవా

బోనుగారి కంప్లెయింటు

కొన్ని విచిత్రవిషయములు బయల్పడుట ఇంగ్లీషుమనుపత్రికపై సుభానుబోనుగారు దెచ్చినమాన నవ్వపుదావా కొంతకాలముక్రింద విచారించబడి తీర్పు చెప్పబడెను. కాని వెనుకనుండిజరిగిన కుంభకోణమునుగూర్చి తెల్పుచు మంచిపత్రికలకు ఫ్యాన్డర్ల పత్రిక ప్రచురించుచున్నది.

1924 డిసెంబరు 18 వ తేదీని లండను స్టేట్సును జే. ఏ. జోన్సుగారివద్దనుండి యీక్రిందిలేఖ కలకత్తాలోని ఆర్. వెలుఅండుగనుకంపెనీ రేపైటు గారికి వ్రాయబడెను.

ప్రియమగురేపైటుగారికి:— సేను చాలా అవసరమైన పని మీద వ్రాయుచున్నాను. వ్యవస్థ యెక్కువలేదు. ఐనను మీరు విషభ్యరమునుండి తెలుపదినందులకు సంతోషమును ముందులకు పగోరెదను. మీకు నామిత్రును డాక్టరు రాబర్టు (పిల్లంగు) చికిత్స జేయుచున్నాడని వినుగానే తప్పక నయమగునని తలంచితిని. మీరు రోగమునయమై గట్టికొనందులకు చాల సంతోషము. ఆంగ్లో హైందవ సాంప్రదాయము ప్రకారము రోగము వచ్చుటయు మంచిదే. బాగుపడినతరువాత మంచి ఆరోగ్యమేర్పడును.

'ఇంగ్లీషుమను'పత్రికపై యన్. సి. బోను దెచ్చిన మాన నవ్వపుదావానుగూర్చి బుర్రాసాహెబుల కోరిక వ్రాయబూని తిని చూచునటులు తామెట్టిచర్చయు దీనికొనబడుముందు సన్ను ఏ. యం. డాక్టరారి అభిప్రాయములను దెలిసికొనగోరిరి. డాక్టరారాగో మీరు జ్ఞానకము జేసికొనవచ్చును. వారు 30 యేండ్లక్రింద కలకత్తాలో న్యాయగాదిగనుండిరి. ఇప్పుడు క్రిపికాన్సిస్టు ట్యాంకిమెలు కమిటీయెదుట తీరని న్యాయవాదిగ నున్నార. డాక్టరారిలో సేను మాట్లాడిన కథనంతను జెప్పనక్కరలేదు. ఎందుకనగా దీనితో బంపిన మొమ్మరాండములో ఒక మంచిలేఖ మీకు గాన్పించును. ఇంగ్లీషుమను నవంబరు 18 వ తేదీ పత్రికలోని వ్యాసము రెండవ పార్టాలో దౌర్జన్యనేరములు అనుమానితమను న్యాయమైన వ్యాఖ్యానముగ సమర్థింపవచ్చును. కాని కాధలకు హెర్బల్ల సంవర్షమున్న వాక్యములమాత్రము అందు ముఖ్యులైనవారిని పేరెత్తి విప్లవకరకార్యములందు జేరినటుల ఆరోపణజేయుటవలన సమర్థింపవలసియుండును. బోనుగారిపై ఆరోపణజేసినందులకు ఇంగ్లీషుమనుకు సాక్ష్యములే నంగన, డాక్టరారు, బెంగాలు ప్రభుత్వ మీవిషయమున కానలసిన సహాయమునంతను జేసి తోడ్పడగలరనియు, బోనుగారి కరెక్టువారంటు బంపుటకు కావలసినసాక్ష్యము వారికి జిక్కియుండననియు దెలిసిరి. కాని భారతకార్యాలయమున క్రిమినలు కార్యవిధానములనలోకిందు ఉద్యోగినిబట్టిచూస్తే బెంగాలు ప్రభుత్వము యెక్కువ తోడ్పడుటలు గాన్పించును. ఈభారత కార్యాలయోద్యోగివద్ద అందుకు సంబంధించిన కాగితములు లేకుండెను. కాని అజ్ఞాపకమునుబట్టి మాట్లాడుచు బోనుగారిమీద కత్తిగులసాక్ష్య మేమియు లేననియు, ఆయనకు విప్లవకార్యములలో సంబంధమున్నటుల గొప్పగొప్పవార్త సాక్ష్యముల నిచ్చిరనియుమాత్రము నుడివిరి. అయినప్పటికిని బెంగాలు ప్రభుత్వమునద్ద కావలసినంతసాక్ష్య ముండవచ్చును. మనము వారికోసమే పట్టాడునుండుటచేత మనకు కావలసినవిషయములను దేహావృత్తున్నయెడల బోనుమిషయమనమాత్రము తగ్గవలసియుండును.

బెంగాలు ప్రభుత్వము మనకు సహాయముజేయునటులు జేయుటకై మనము తరచుటలుబొంకినను వెలిసుగాను పెట్టిననున న్యాయవాదులు కుంగుకునేకుగట్టిగని చెప్పినయెడల పట్టాడెదము. ఈముగరు న్యాయవాదు లెవరనగా య్. య్. సూగ్నో, లంగ్ ఫర్డు జేమ్సు, బి. సి. సర్కారుగారు. ఈ విధముగా నాబ్బనుగారికోక తంబింపబడెను. దాని కాపీని ఇంపునో బంపుచున్నాను.

సేను వ్రాయుచుండగా కావలసిన జేబియన్న డనుగారి వ్రాతపూర్వకాభిప్రాయముగూడ వచ్చును. దాని కాపీ నొకదానిని లేఖతో బంపితిని. ఆయనమాటలూడును జెప్పిన అభిప్రాయముల సేనుయు వ్రాతయందు మార్చలేదు.

ఇట్లువిధేయుడు

(సగ) జే. ఏ. జోన్సు;

చూర:—జేబియగ్రాం కాపీ డాక్టరారి అభిప్రాయము వచ్చుచుండు తప్పనిసరిగా ఆలస్యము జేయబడెను.

జే. ఎ. జే.

డాక్టరారిలో జోన్సుగారుమాట్లాడినవిషయములు

సేను ఏ. యం. డాక్టరారి జూచితిని. ఆయనను మిడ్డు పూరు కేసులో జూచిన లిషు యము జ్ఞాపకముజేయగా సరసముగ మిత్రభావముతో సుదూరంతో మాట్లాడిరి. ఇంగ్లీషుమనులో నవంబరు 18వ తేదీని ప్రధానవ్యాస మెట్టిపరిశీతులలో వ్రాయబడెనో వివరించి ఆయన కోరగా అందుకు సంబంధించినముఖ్యవాక్యముల జదివి విశిలించితిని.

డాక్టరారి బెంగాలు రాజకీయ విషయములను మీగు జెప్పినటుల బాగానుండుటవలన సంవత్సరములను టక్కుని గ్రహించిరి.

అయితే ఆయన వద్ద 1818 కన్యలేమను రి యొక్కగాని క్రొత్తబెంగాలు అడ్డి నెన్నుయొక్క గాని కానిలేకపోయెను. ఆయనవద్ద నియ్యవియున్నవని సేనుకొంటిని. కాని ఆయన నన్ను వానికోసమడిగి మాట్లాడుటయంతయు నైసి పిదప కన్యలేమను, ఆర్. నెన్ను, రిడింగు, లిట్టు ప్రభువుల తీర్పులు జూచిగాని తుదకు అభిప్రాయము దెల్పుట లేదనిరి.

ఏవాక్యములమీద తప్పు దీసికొనబడెనో వానిని చర్చించుచు డాక్టరారు వానిని రెండుగా విభజించిరి. ఇటీవలముగ నిదివరకు సేనును రాటిగనుగారును జేసియుంటిమి. అందు మొదటివాక్యము లేవనగా:—

"క్రొత్త అడ్డి నెన్నునుగూర్చియు యాభ్యుజ్జరిగిన అరెస్టులనుగూర్చి చానుగారు. అపార్థముల గన్పించి అయ్యది తమ తన పక్షమును బట్టుట కుద్దేశింపబడెనని దలంచినటుల బాన్దిను గారు గ్రహించిరి. ఆవిలియరు ప్రభువు నానుగారిని పొగడిన దానుమీద ఆయన జేకమునకై ప్రాణముల నర్పించి అగ్రస్థానము నహింపవలెనని కోరుటయు క్రమగతే యెన్నుగి, కాని అరెస్టుచేయబడినవారు స్వరాజ్యపక్షపక్షులుగావున అరెస్టులు జరిగిన నుట నట్టిబాటకము. వారు సేను చెరసాలలోనున్నారు. కారణమేమనగా వారు దౌర్జన్యకృత్యములను లోపిస్తుమి, పన్నాగములు బన్నుచున్నారని ఇంగ్లాండు ప్రధాన న్యాయవాదిగ నుండినంతటివానికి సాక్ష్యము జిక్కును".

ఈవాక్యములు భాగన సే న్యాయముగ విమర్శింపబడెనని డాక్టరారు దలంచిరి. సంకతిసందర్భము లేననగా ప్రభుత్వము వారు స్వరాజ్యపక్షమునెదుర్కొను నుద్దేశ్యముతో క్రొత్త అడ్డి నెన్నును ప్రకటించిరిని సి. ఆర్. చానుగారు చింతకూపిరి. అట్టి దసత్వమనియు, రిడింగు ప్రభువునకు యాయవృత్తేయబడిన వారలు దౌర్జన్యకుట్రలలో జిక్కిరని నుంచినాక్ష్యము దొరకెననియు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుట న్యాయముగ విమర్శనమే యగును. ప్రజాక్షేమమునకు సంబంధించినవిషయమై యీవిమర్శన న్యాయమైనదియై యున్నది.

రెండవవాక్య చయమిట్లుండెను:—

"ఆయనను అరెస్టుజేసినప్పటినుండియు కలకత్తా కార్టా రేషను ఫిల్చుగిట్టుటివు అఫీసరు మిత్రులు, ప్రపంచముంతయు నిష్టమనునకు దిగినను ఆయన అటుల రాదని ప్రకటించుచుండిరి. అయితే మాసమకాలికపత్రిక 'కాఫులికహెర్బల్' నందు యన్. సి. బోనుగారి లెండి తనమూడుకు నిష్టపథ్యంకరకార్యములనుండి విరమించుచున్నందులకు సంగోషమున దెప్పనటుల ప్రకటించుచున్నది. ఈవాదమునకు తగినాక్ష్యము లేకపోవుటవలన బోనుగారిని యేదో ప్రాతనేరమునకుగాను అరెస్టుజేసిరని మా సమకాలికపత్రిక దెల్పువాదమును గ్రహించజాలకున్నాము. కాని సి. ఆర్. చానుకన్న ఆయనను బాగాయెరిగిన లెండియే తనకుమారు డుషద్రవకర మ్యాములను క్రొత్తకొనందులకు విచారముదెల్పిన విషయము చాల ముఖ్యమైనది".

ఈవాక్యమును సమర్థింపవలసినమానము గలదు.

ఈవాక్యములనుబట్టి, అరెస్టుచేయబడిన నారాజు నొకరు ఆయన లెండిజెప్పినటులనే విప్లవకార్యములలో దిగకుండ జేయవలసిన అవసరము గల్గెననుటవలన విమర్శనము న్యాయమైనదని సమర్థించుటకు అనుమతనని సేను నూచించితిని.

ఇక సేవిధముగను సమర్థింప సాధ్యమిచ్చియుండవలదు ర్వనము న్యాయముగ మన్నదనములకు యావాక్యములను ముడిచి ట్టవచ్చునని డాక్టరారిపూర్వకాసిరి గాని ఆయన, సంగీకరింతుని ఆయనకు సమ్యక్ము గలుగలేదు.

ఈకేసు సప్తములక్రింద దెచ్చి విమర్శనావాగాబట్టి జూరీయెదుట రాదనిగూడ జి. డెల్లియు, కే. గారు చెప్పినదానిని బట్టి చెప్పగలను. కాని ఇండియను న్యాయరత్న ఇంగ్లీషునుబట్టి లను నమ్మురారు.

ప్రభుత్వమువారు జేయగల సానుకూలత సేనును, మొదలు బెంగాలు ప్రభుత్వమునకు జోబియన్ సి. బోనుగారిని క్రాసుపరీక్ష జేయుటకు దిగినాక్ష్యము నంతను ప్రకటింప వీలైనదానిని యచ్చెగారు. ప్రభుత్వమునకువలెనని యు డాక్టరారు చెప్పవొడగిరి.

ప్రభుత్వమువారు అర్ధి నెన్నున ప్రకటించుటకు కారణము అర్ధము చేయబడినవారు శ్రేణులని వారికి గావలసినంత సాక్ష్యముగలదనియు అందులకు సాక్షులను బెట్టి విచారించునెడల వారు హత్య జేయబడుదురను భయము గలదనియు అందులని నేను డిక్టేటర్ కి జ్ఞాపకము జేసితిని. ప్రభుత్వమువారు అర్ధి నెన్నునెందుకు ప్రకటించిరి? సమర్థించుకొన నవసరములేకుండ ఇంగ్లీషుమునుకు గావలసిన సాక్ష్యము నీయజాలరా? ఇందులకు డిక్టేటరు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ప్రభుత్వమువారు నోటిసాక్ష్యముమీద నాధారపడియుండజాల రనియు, అర్ధి నెన్నున వారు శ్రేణులని పత్రముల దాఖలు యుండి యుండవలెననియు చెల్లించిరి. ఇంగ్లీషుమును యీకేసు పోట్లాడుటకు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడుట వారికే మంచిది. "బోసుగారు విప్లవకార్యములందు పాల్గొన్నటుల ఇంగ్లీషుమునుపత్రిక కెట్టి నిదర్శనములును లేవు. 'అనుకొనెదను' అని ఆయన చేపెన్నెను. నేనందులకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు అటుల గాదనియు ఈ అర్ధి నెన్నునని నందరను విప్లవకార్యములకు గాను అర్ధి నెన్నున ప్రభుత్వసహాయముపై నాధారపడి యుంటిమనియు నేను జెప్పితిని. అప్పుడు డిక్టేటరులు జెప్పిరి. "అయితే ముందు బెంగాలు ప్రభుత్వమున ద్వకు బోయి యీ కేసు పోట్లాడుటకు వారేమి సహాయముజేసెదరో అడగవలెననియు, వారేమాత్రము సాక్ష్యమునైన నీయకున్నచోడల రెండవవాక్యమునందు సందర్భమునకిగ్లీషుమునుపత్రికలోనుండుననియు దోచుచున్నది. తుదకు డిక్టేటరు యీవిషయమెత్తుని యిట్టిప్రాయము నిచ్చుటకుముందు ఆలోచింపవలెననియు, అందులకు 1818 రెన్యూలేషను 2 బెంగాలు అర్ధి నెన్నుననుకూల, రీడింగు, లిట్టరు ప్రభువు యుద్ధంతములును గావలెననియు, ఇవన్నియు నేను నేడనుపాదించి డిక్టేటరులకుండుననియు నేను ప్రకటించితిని బుచ్చుచున్నాను.

డిక్టేటరుల యమున వెంటవెంటనే పరిశీలించుటకుడ అవసరమని చెప్పుచున్నారు. ఏలననగా బోసుగారు దాఖలు చేసినానికి ప్రత్యుత్తరముగ నేటుమెంటు కొద్దిరోజులలోనే తయారు గావలయును.

భారత కార్యాలయము

మీరు వ్రాసిన ఉత్తరము ప్రకారము నేనున్న రాజీగ నున్న నేడు (శుక్రవారము) భారత కార్యాలయమునకు బోయితిని. ఈ విషయమై బర్మెన్ హెడ్ కు ప్రభువుతో జూచి మాట్లాడవచ్చునాయని క్రిందటిరోజు రాజీగనుగారిడిరి. భారత కార్యాలయదొడ్డున లీ సందర్భమున చాలకష్టముల బెట్టిరి. ఈ సమయమున నీవిషయములో బర్మెన్ హెడ్ కు ప్రభువును వారు తొందరపెట్ట నొప్పుకొనలేదు. ఇటువంటి విషయమున నెటుజెప్పినను బెంగాలు ప్రభుత్వమునకు గాని భారత ప్రభుత్వమునకుగాని వారికి సంబంధించిన విషయములలో జోక్యము గలుగజేసికొనుటవలన భయముగలదని వారు నూచించిరి. ఈ మాటలకు భయపడక నేను భారత కార్యాలయమునకు బోయి లాయరు ఇవాన్సును జూచితిని. ఆయన 1818 రెన్యూలేషను 3, 1914 బెంగాలు అర్ధి నెన్నున కాపీలనిచ్చిరి. ఈక్రిమి నలు న్యవహారములన్నియు జూచు బోసుగారిని జూడవలెననిగ అయవగోరెను. మేము విషయమునంతను ఆయనకు వివరించితిమి. మొదట ఆయన యెట్టి అభిప్రాయమును చెప్పి టలేదనెను. కారణము ఆయనకు సంకతి సంబంధములన్నియు చెలియవు. 'ఇంగ్లీషుమును, పత్రికలకు వ్యాఖ్యానములగు అవసరమైన దానిని మించిపోయెనని బెంగాలు ప్రభుత్వ మనవచ్చుననియు, న్యయంకృతావధానమునకి యుద్ధరించుటకు ఆ ప్రభుత్వము తోడ్పడజాలదనియు వాచి చెల్లించిరి. ఆయనను రాజీగనుగారి వాదములన్నియు, లజపతాయ పయనీరు, ఇంగ్లీషుమును పత్రికలపై దావా చెచ్చినపుడు ఈకు పంజాబు ప్రభుత్వము సాయము జేసెననియు రాజీగను జెప్పుటచేతను బోసుగారు ధైర్యము చెప్పుకొనిరి. ప్రభుత్వము అర్ధి నెన్నున సహాయము జేయలేరేమో యని వారనిరి. యస్.

1. బోసుకు సంబంధించిన కారితముల జ్ఞాపకము బట్టిమాడకే సాత్యము యస్. సి. బోసుకును ఆయన గాంగునకును గల సంబంధముల గూర్చి సాక్షిమిచ్చిన వారిపై నాధారపడియుండుననియు ఆయన చెల్లెను. ఈసందర్భమున పత్రము లేమియు లేదు. అయిన నమృతము. బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయవచ్చునని ఆయన నమృతము ను చెల్లెను. బెంగాలు ప్రభుత్వమున కీ విషయము చెల్లుచు చెల్లుటకు భారత కార్యాలయమున కెట్టి యాటంకములేదనియు ఆ విషయముగా బర్మెన్ హెడ్ కు ప్రభువుకు కేబిలుబంపెననియు చెల్లెను. ఆయన అంతటలేనిటును తయారు జేసెను. అది

మాకు తృప్తికరముగనుండి బెంగాలు ప్రభుత్వమేదైన పనిజేసిన భారత కార్యాలయము విమర్శింపకుండునట్లే యుండెను. అంతట మేము భారత కార్యాలయ న్యాయవాదియగు సర్ ఎడ్వర్డు హేమియరుగారిని జూడబోతిమి. ఆయన సానుభూతి చెల్లెనుగాని ప్రోత్సహింపలేదు. బెంగాలు ప్రభుత్వము సహాయముజేయ నిచ్చగించునని ఆయన దలంచెను. కాని వారి సాక్ష్యమువలన యెవరైనను బెటబడివారికి హాసము గల్గునెడల ఆ ప్రభుత్వము సహాయము జేయకపోవచ్చును. బెంగాలు ప్రభుత్వ ప్రధానకార్యదర్శి సాక్షి పేట్రెలోనికెక్కి బోసుగారు శ్రేణులని ప్రభుత్వమునకు గట్టి సాక్ష్యము జెక్కినని చెప్పినంత మాత్రమున చాలవని ఆయన తలంపలేదు.

మాత్రసంబంధమైన వ్యాధిచే గలిగిన అతినరముల బలహీనతకు మిక్కిలి గుణకరమైనట్టి, అద్భుత నివారణి

మాత్రసంబంధమైన వ్యాధిచే కలిగిన అతినరముల బలహీనతచే బాధపడుచుంటిని. నేను అనేక వైద్యులవద్ద చికిత్స చేసికొనియు కొంచుముకాడ నుజుముకాలేదు. కడపట శ్రీ వెంకటగిరి కుమారరాజుగారి నిసాహ్యులైన కృష్ణాపురనివాసియును ప్రస్తుతము, చెన్నపురి, మైలాపూరు, శంభోము, రిస్ పెరారి యా వీధిలోనున్న "అల్పర్థా లాజ్ఞియందు" కాపురమున్న పండిత స్వామి ఎస్. క్రిష్ణవాడఅయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. ఘట్టకాలములోనే అనగా 39 దినములలోనే నాకు గలిగిన అల్పిన్యదీక్షి, శ్రమనివారణమునకు నేను మిక్కిలి ఆశ్చర్యపడుచున్నాను.

చెలికాని సూర్యారావు మూరకుండ జమీందార్ శ్రీ వెంకటగిరిరాజుగారి బాపమరది. 12.5-1926.

ప్రాచీన వైద్యగ్రంథములు

శరభరాజీయము:— బసవరాజీయము పంతు వైద్యగ్రంథము. శరభరాజుప్రణీతము. సులభమైనది మంచి యోగములకలవు. పగిముగిరకు అమ్ముచున్నాము. వెల 0-8-0 కూటముద్దరము:— మాధవపండితరచి తమైన వైద్యగ్రంథము. తెలుగుటీకతో వెల 0-4-0 చారుచర్య:— భోజరాజకృతచారుచర్యకు తెలుగు సంగ్రహము. తిక్కన కాలమునాటిది. ఆరోగ్యవిధులకు చాలపును. వెల 0-4-0 మేనేజరు, ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణాజిల్లా.

ప్రకృతి వైద్యశాల

రాజమహేంద్రవరం ఇచ్చట బాయీకూనేగారి తొటి స్నానములు, జుట్టు, నీవ్. మాక్ ఫ్రెడెరు మొదలగువారి ప్రకృతి సాధనములు, రంగుల వైద్యము మొదలగు వైద్యములవ్యాసాసమ ప్రవ్యాధులను సులభముగా కుదర్చబడును. గోదావరి తీరమున రోగుల కనుకైనచోడ యేర్పాటుచేయబడినది. రోగులకు కావలసిన సమస్త సదుపాయములును చేయబడును. రాజమహేంద్రవరమున పండ్లు మొదలగు అపార పదార్థములు విరివిగా దొరకగలవు. సలహాసహాయమునపే ట్లీయవారు యీ దిగువవారికి వ్రాసికొనిన జవాబు బడయగలరు. ఉత్తరముతో ఒక అజాబిల్ల పంపవలెను. గరిమెల్ల కోడండరామయ్య అనందనికేతనం రాజమహేంద్రవరం.

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము పథ్యము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. మూడుపూలలో తిప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూలముగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. పొడగ్నా 2-4-0. దీనికినుపావము చందనతైలము కౌన్సు 8-0-0 రెండును ప్యాకింగుగైరా ఖర్చులతో 6-0-0. 2482 గంధర్వ ఫార్మసీ రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

చెన్నపురి బజారుధరము

1926-వ సం వేసరి 18-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

చనియాల కా 1-8 రు 49 0 0 మొదలు 56 0 0 వరకు

లియ్యముబస్తాబు

కునుమ తేనాలిని	,, 48 గలబ	రు 12 8 0	18 0 0
సెల్లారిని	,, డిజా	,, 14 0 0	15 0 0
శిల్లి	,, డిజా	,, 15 0 0	16 0 0
రాగులు	రా. 164 బస్తా 1-8	,, 8 12 0	9 0 0
శివ్యలు	,,	,, 20 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు	బస్తా 1-8 ర 208	,, 11 8 0	12 8 0
సెనగలు	,, డిజా	,, 12 8 0	18 8 0
తేనాలు	,, డిజా	,, 14 0 0	15 0 0
మినుములు	,, డిజా	,, 16 8 0	18 0 0
జీలవలు	,, ర 164	,, 8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

శువ్వులనూనె కా 1-8	,, 160	0 0 152 0 0
నెయ్యము 1-8	,, 14 0 0	28 0 0
కొండాపురంజేరునెనగవత్తుకా 1-8	,, 88 0 0	58 0 0
ఇకల్వడదోము	,,	,, 58 0 0
జేరునెనగనూనెగానకా 1-8 రు 180	మొదలు	మొదలు 1-8 0 0
అనుదము కా 1-8	,,	50-0 0 52-0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయవశువు కా 1-8	,, 75 0 0	80 0 0
కురతశువు	,,	,, 35 0 0 40 0 0
మరవకాయలు(గుంటూరుని) కా 1-8	,, 115 0 0	120 0 0
గుంటూరుచాయకట్టు నీలిమంద మునుగు 1-8	రు 40,45	
కాళహస్తీపాయకట్టు	,,	,, 50,55
తెల్లము కా 1-8	రు 40 0 0	60 0 0
చింతకండ కా 1-8	,, 24 0 0	50 0 0

5. చినుము.

జల్లారకా కా 1-8	,, 81 0 0	88 0 0
చందరం	,, 82 0 0	87 0 0
రవ్వండు	,, 80 0 0	82 0 0

6. లోహములు

కండి 100 సెలంక	,, 64 0 0	70 0 0
బంగారము, కులము 1-8	,, 21 4 0	21 8 0
వరరము 1-8	,,	18 8 6
ఉత్తడి కా 1-8	,, 268 0 0	272 0 0
రాగి డిజా	,, 266 0 0	270 0 0

7. మాది

కోండాపురంజేరునెనగ 1-8	రు 8	13 0
జల్లారు దూక	,,	0 0

8. నూలు

పుష్కారు: జేనుగ నం 8 1/2 కుట్ట 1-8	,, 6 0 0
కూళయేనుగ నం 20	,, 7 8 0
నం 20 తెన్ని పింహం	యాటె 8 0 0
నం 22	,, 8 2 0
నం 1 1/2 తెన్ని సర్దుకు	,, 6 8 0
నం 14 1/2	,, 7 0 0
నం 12 1/2 అల్లెన్ను	,, 6 0 0
నం 12 1/2 పొండిచేరి	,, 6 4 0
నం 14 1/2	,, 6 6 0
నం 12 1/2 క్విలక కృష్ణ	,, 6 16 0
నం 14 1/2	,, 6 2 0
నం 10 1/2 కోయంబుత్తూరు	,, 5 8 0
నం 12 1/2	,, 6 4 0
నం 14 1/2	,, 6 11 0
నం 12 1/2 గోక	,, 6 2 0
నం 20 గోక	,, 4 10 0

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా-1-కి రు 0-10-0; డజన్-1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

మా కౌతూహలం కొక హెచ్చరిక వారి స్వలాభమునకై దీనిని ప్రతియొక్కరు తప్పక గమనింపవలెను. 1842
ఆర్యులారా! మేము ఈదిగువ తెలుపబడిన విలాసముతో 19 సంవత్సరములనుండి నగలవ్యాపారము జరిపించుచున్నాము. "ఉమ్మిడి" అను పదమును చూచి
అనేకులు అది మా బ్రాంచియాయని పదే పదే అడుగుచున్నారు. ఈదిగువ తెలుపబడిన విలాసముగలదిమాత్రమే మాచే నిర్వహింపబడుచున్నది. మాకు
ఇతర బ్రాంచిలు లేవు. కాన మీరు మోసపోకుండుటకై "ఉమ్మిడి" అను పదమునుమాత్రము గమనింపక ఈదిగువ తెలుపబడిన మా పూర్తివిలాసమును గమ
నించి చూడవలెనని యిందుమూలముగా అందరికి తెలియజేయుచున్నాము. పూర్తివివరములు తెలియగోరువారు మావద్దకువచ్చిన విశదముగా తెలుపబడును.

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

మీ జీవితరహస్యము జీవితరహస్యము మీ భవిష్యజీవితరహస్యము

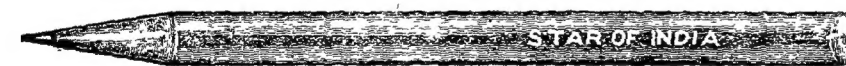
అంజనాలయము

లోనే తెలిసికొని ఆయత్తపడుదు! అనందించుదు. కష్టములు, భౌగోళ్యములు, విద్యాబుద్ధులు, జయాపజయములు వేయేల మీ జీవిత రహస్యములయందు అంజనములమునకై గన్నులకుఁ గట్టినట్లు ప్రదర్శింపబడును. వ్రాసిపంపవలెను. జాతకములున్నవారు, జాతకములు వ్రాసిపంపవలెను లేనివారు తొమ్మిది అక్షరములు వ్రాసి పంపినవారైనను. జీవిత రహస్యశోధన ప్రక్రియ రు. 1-0-0 ముందుగా మణియార్ద్రుల చేయవలెను తక్కిన వివరములు వ్రాసిన తెలుపుదును

వి. యస్. యస్. శర్మ, అంజనాలయము, రాజమండ్రి.

ఎవరు దేశభక్తులు?

స్వదేశవృత్తులను పరదేశీయుల పోటీనుండి రక్షించువారే.

మద్రాసు వెన్నిల్ ప్యాకర్

తపాలావెట్టె ౮౬, మద్రాసు.

ది ఆంధ్ర కర్తాగారము లిమిటెడ్, గుంటూరు

ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు స్కీము స్థాపించుచున్నాము

50000 షేర్లు షేరు వకటింటికి 10 రూపాయలు మాత్రము.

ఇప్పటికి కొన్ని షేర్లు అమ్మితిమి, షేర్లుగావలసినవారు త్వరలో దీనిని కొనవలెను. ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు స్కీము స్థాపించుటవలన షేర్లదారులకు, ఎక్కువ లాభము గలుగును.

క్రొత్త షేర్లు వేయించుటకు, అన్ని జిల్లాలలోను, స్వతంత్ర సంస్థానములలోను, రంగూను, సింగపూరు వగయిరా లలోను ఏజంటుగావలయును. ఏ ఒక్కరు మంచిమోషను యివ్వబడును.

షేర్లకుగాని, ఏజంటువదలికొని, మాకంపెనీ-యింజనీయరు, యస్. జి. రాజుగారికి వ్రాయవలయును, పాడ్డో ఆఫీసు గుంటూరు, నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు,

M. A. (Hons), L. L. B., Edin Bar-at-Law. మేనేజింగు డైరెక్టరు.

భారతీయ విప్లవోద్యమచరిత్ర

గ్రంథకర్త:—సమీపిను వెంకటసుబ్బాస్వామి కృష్ణారావుగారు.

ప్రకాశకులు:—మద్రాసు అన్నపూర్ణయ్యగారు, సంపాదకుడు "కాంగ్రెస్" పత్రిక.

భారత స్వరాజ్యసిద్ధికై విప్లవయోధుల అవలంబించిన ఆదర్శ సాహసచర్యాల వర్ణించు చరిత్రచరిత్రను జదివినచో హింసాపద్ధతుల నిరర్థకత బోధపడును.

ఒక అణా బిళ్లను పంపినయెడల పుస్తకమును బహుముగలదు.

వలయువారు:— మేనేజరు "కాంగ్రెసు" నీతానగరం, (వయా) కొచ్చూరు అని వ్రాయవలెను.

హిందీ పుస్తకములు

హిందీ (బాతీయ) భాషను తెలుగుసహాయమువల్ల నేర్చుకొనుటకు వీలయిన గులభీ తెలిసి వ్రాయబడినవి:—

1. హిందీ స్వబోధిని 0-12-0.
2. హిందీ నిఘంటువు 5-0-0.
3. తెలుగు హిందీనిఘంటువు, 1-0-0.

హిందీ తెలుగు వ్యాకరణము (లేఖకులు పం. శివన్న కాశ్మీరీగారు) క్రొత్తగా వెలువడినది. స్వయంసహాయమున కొలది లో జాలలో శుద్ధముగా హిందీ భాషను అభ్యసించుటకు వీలగునట్లు ఈ పుస్తకము వ్రాయబడినది. ఇది స్వయం హిందీ వ్యాకరణముల యొక్క సారము. వెల 0-11-0. హిందీ ప్రచారక:— మాస పత్రిక సంగీ చరిత్ర 1-8-0. పుస్తకముల క్యాటలాగు ఉచితము.

హిందీ ప్రచారకార్యాలయం, (టిప్లికేట్. మద్రాసు.

ఇల్లాలు (మొదటిభాగము)

ఇల్లాలుడవిధుల బోధించుకథ

మారు నవలలు చదువుటకంటె నిది యువకుల కత్యంత నీతిదాయక మని యొకరును, గృహిణులు ప్రతిదినమును చదివి మననముచేయవలసిన గీతావాక్యమువంటిదని వేరొకరును, యువతీజనులకు మహోపకారక మని యింకొకరును, ఇంక పండిత వర్గాలలోను సేక విధములం బద్ధగద్యముల చేర్చినయిన్నాడు. విద్యాభ్యాసాధికారుల అంగీకారము పడెనది. 170 పుటలు వెల రు. 2-0-0. వలయువారు

దంటు లక్ష్మీకాంతకవిగారు
గుర్తపల్లి, చేబోలుపొట్టు, గుంటూరు.